

MATEMAATIKA

TÖÖRAAMAT 3. KLASSILE

IV OSA

Tartu 2021

HARIDUS- JA NOORTEAMET

Hariduslike erivajadustega
õpilaste õppevara arendamine

Meelika Maila, Kadri Männiksaar, Eve Värvi, Anneli Areng
Matemaatika tööraamat 3. klassile, 4. osa (ajakohastatud kordustrukk)

Õppematerjali „Matemaatika tööraamat 3. klassile“ koostamisel on arvestatud põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppe 3. klassi matemaatika ainekavas esitatud nõudeid. Õppematerjal sobib kasutamiseks ka põhikooli riikliku õppekava järgi õppijate õppe diferentseerimisel, individuaalse õppekava (IÕK) alusel õppijate ning muukeelsete õpilaste õpetamisel.

Retsenseerinud Hannes Jukk, Merle Varik

Kaane kujundanud Ege Taškin
Keeletoimetaja Kairit Henno
Küljendaja Irina Gron
Kunstnik Piret Tagel

Välja andnud Haridus- ja Noorteamet, 2021

CC-BY-SA 3,0

ISBN 978-9916-9531-7-4 (I osa)
ISBN 978-9916-9531-8-1 (I osa: pdf)
ISBN 978-9916-9531-9-8 (II osa)
ISBN 978-9916-670-00-2 (II osa: pdf)
ISBN 978-9916-670-01-9 (III osa)
ISBN 978-9916-670-02-6 (III osa: pdf)
ISBN 978-9916-670-03-3 (IV osa)
ISBN 978-9916-670-04-0 (IV osa: pdf)

Ajakohastatud trükiettevalmistus ja trükk: OÜ Atlex
Kivi 23
51009 Tartu
Tel 734 9099
Faks 734 8915
atlex@atlex.ee
www.atlex.ee

NÄDAL

Nädalas on ..... päeva.

1. Nimeta nädala-päevad järje-korras. Ühenda.

Nädala

1. päev on ...

kolma-päev

2. päev on ...

reede

3. päev on ...

püha-päev

4. päev on ...

esmas-päev

5. päev on ...

teisi-päev

6. päev on ...

nelja-päev

7. päev on ...

lau-päev

2. Täida lüngad.

Nädalas on ... **kooli-päeva**.

Nädala esimene kooli-päev on .....

viies kooli-päev on .....

3. Täida lüngad.

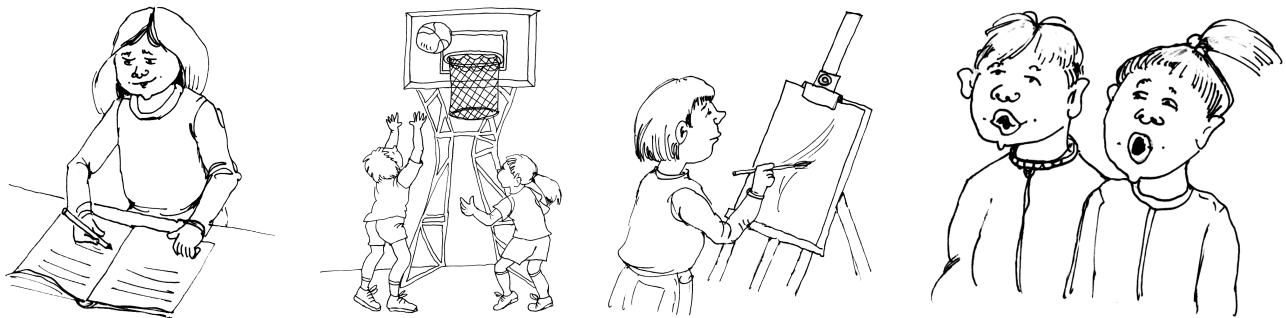
Nädalas on ... **puhke-päeva**.

Nädala esimene puhke-päev on .....

teine puhke-päev on .....

4. Vaata tunni-plaani. Ühenda nädala-päev ja tund.

E T K N R

5. Kirjuta lünka nädala-päeva nimetus.

Eile oli   Täna on   Homme on

6. Täna on kolma-päev. Vaata tunni-plaani.

Kirjuta lünka õppe-tunni nimetus.

Eile oli esimene tund .....

Homme on esimene tund .....

Täna on teine tund .....

Eile oli neljas tund .....

Homme on teine tund .....

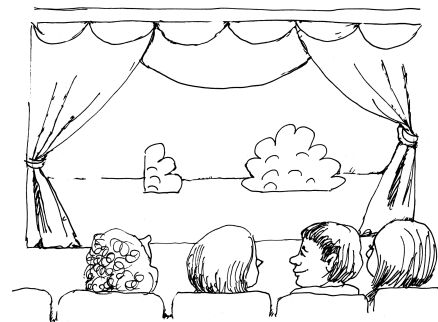
Täna on kolmas tund .....

7. Loe. Vasta küsimusele.

1. Täna on kolma-päev.

Homme lähevad lapsed teatrisse.

Mis päeval lähevad lapsed teatrisse?

Vastus: Lapsed lähevad teatrisse .....

2. Täna on esmas-päev.

Siim käis eile emaga looma-aias.

Mis päeval käis Siim looma-aias?

Vastus: Siim käis looma-aias .....

3. Täna on teisi-päev.

Janel on kahe päeva pärast sünni-päev.

Mis päeval on Janel sünni-päev?

Vastus: Janel on sünni-päev .....

8. Lahenda ülesanne.

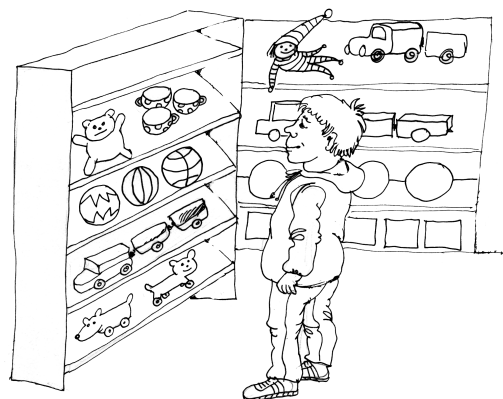
Kolma-päeval külastas

mängu-asja-muuseumi 54 last.

Nelja-päeval käis muuseumis

13 last vähem kui kolma-päeval.

Mitu last käis muuseumis kahel päeval kokku?

9. Arvuta.

21 päeva + 17 päeva

15 päeva + 5 päeva

14 päeva + 13 päeva

8 päeva + 11 päeva

7 päeva + 23 päeva

30 päeva – 5 päeva

29 päeva – 8 päeva

17 päeva – 12 päeva

20 päeva – 16 päeva

31 päeva – 11 päeva

10. Lahenda ülesanne.

Mari puhkuse-reis kestis 28 päeva.

Marguse puhkuse-reis oli 13 päeva lühem.

Kui pikk oli Marguse reis?

11. Lahenda ülesanne.

Emal oli 10 päeva talve-puhkust.

Suve-puhkus on emal 8 päeva pikem kui talve-puhkus. Kui pikk on ema suve-puhkus?

Mitu päeva puhkab ema aastas?

12. Lahenda ülesanne.

Siiri oli kodus haige 14 päeva.

Siim oli haiglas 6 päeva kauem.

Kui kaua oli Siim haiglas?

KUU

Aastas on ..... kuud.

13. Nimeta kuud järje-korras. Ühenda.

Aasta 1. kuu on

2. kuu on

3. kuu on

4. kuu on

5. kuu on

6. kuu on

7. kuu on

8. kuu on

9. kuu on

10. kuu on

11. kuu on

12. kuu on

märts

juuni

aprill

jaanuar

mai

veebruari

september

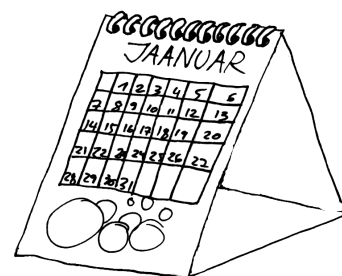
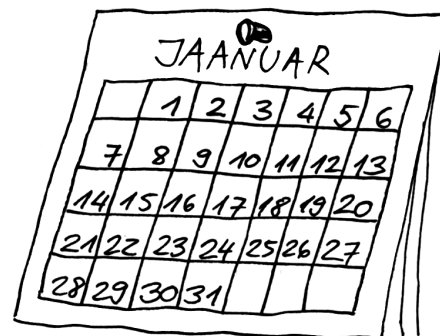
juuli

august

detsember

oktoober

november

14. Täida lüngad.

2 kuud varem

mai

2 kuud hiljem

3 kuud tagasi

august

3 kuu pärast

15. Arvuta.

$11 \text{ kuud} + 9 \text{ kuud}$

$12 \text{ kuud} + 6 \text{ kuud}$

$7 \text{ kuud} + 13 \text{ kuud}$

$15 \text{ kuud} + 5 \text{ kuud}$

$17 \text{ kuud} - 5 \text{ kuud}$

$12 \text{ kuud} - 6 \text{ kuud}$

$18 \text{ kuud} - 12 \text{ kuud}$

$20 \text{ kuud} - 8 \text{ kuud}$

Kuu lühend on k.

16. Mitu kuud võib kesta talve-uni?

Arvuta vihikus. Täida lüngad.

39 k – 34 k

20 k – 13 k

47 k – 40 k

26 k – 22 k

Karu talve-uni võib kesta ..... kuud.

Siili talve-uni võib kesta ..... kuud.

Nahk-hiir ja kärn-konn võivad magada ..... kuud.

17. Lahenda ülesanne.

Ema tellis aja-lehe Posti-meess 24 kuuks.

Aja-kirja Eesti Naine tellis ta

12 kuu võrra lühemaks ajaks kui

aja-lehe Posti-meess.

Mitmeks kuuks tellis ema aja-kirja Eesti Naine?

18. Kirjuta lünka kuu-päev kahel erineval viisil.

15. jaanuar	15.01.	.....	19.09.
4. mai	.....	.....	20.02.
28. märts	.....	.....	07.07.
30. august	.....	.....	01.11.
12. juuni	.....	.....	21.12.
7. aprill	.....	.....	10.10.

19. Leia kalendrist, mis nädala-päev on sellel kuu-päeval?

5. august	30. mai .....
19.11.	8.10. ....
25. märts	12.02. ....
31.12.	7. juuni .....
10. aprill	23.09. ....

20. Kirjuta tabelisse oma klassi õpilaste sünni-kuu-päevad.

Nimi	Kuu-päev		Nimi	Kuu-päev	

21. Täida lüngad.

2 päeva tagasi

2 päeva pärast

10 päeva varem

10 päeva hiljem

22. Lahenda ülesanne.

Sügis-vahe-aeg algas 22. oktoobril.

Vahe-aeg kestis 8 päeva.

Mis kuu-päeval lõppes sügis-vahe-aeg?

23. Lahenda ülesanne.

Liinal on sünni-päev 28. märtsil. Antil oli sünni-päev

5 päeva varem. Mis kuu-päeval oli Antil sünni-päev?

24. Täida käes-oleva kuu kalender.

..... (kuu nimetus)

E	T	K	N	R	L	P

Täida lüngad.

1. Selles kuus on ..... päeva.
2. Selles kuus on ..... puhke-päeva.
3. See kuu algab ..... -päevaga.
4. Selle kuu viimane nädala-päev on .....
5. Selles kuus on ..... nelja-päeva.
6. Selles kuus on ..... esmas-päeva.
7. Järgmine kuu algab ..... -päevaga.

25. Vaata kalendrit. Kirjuta puuduvad kuu-päevad.

MAI

ESMAS-PÄEV	TEISI-PÄEV	KOLMA-PÄEV	NELJA-PÄEV	REEDE	LAU-PÄEV	PÜHA-PÄEV
kevad-püha	2	3	4	5	6	7
8	sipelgas Samueli sünni-päev	10	11	12	13	emade-päev
15	16	spordi-päev	18	19	20	21
22	23	24	matk	26	27	28
ekskursioon	30	31				

Täida tabel.

Sündmuse nimetus	Sündmuse toimumise	
	kuu-päev	nädala-päev
Emade-päev	14.05.	
	01.05.	
Samueli sünni-päev		
Ekskursioon		
	17.05.	
	25.05.	

26. Vaata kalendrit. Täida tabel.

Kuu nimetus	Päevi kuus
jaanuar	
veebbruar	
märts	
aprill	
mai	
juuni	

Kuu nimetus	Päevi kuus
juuli	
august	
september	
oktoober	
november	
detsember	

Nimeta kuud, milles on rohkem kui 30 päeva.

Nimeta kuu, milles on vähem kui 30 päeva.

27. Arvuta.

Mitu päeva on **aprillis** ja **mais** kokku?

.....päeva + ...päeva = ... päeva

Mitu päeva on **juunis**, **juulis** ja **augustis** kokku?

.....

Mitu päeva on **septembris** vähem kui **oktoobris**?

.....

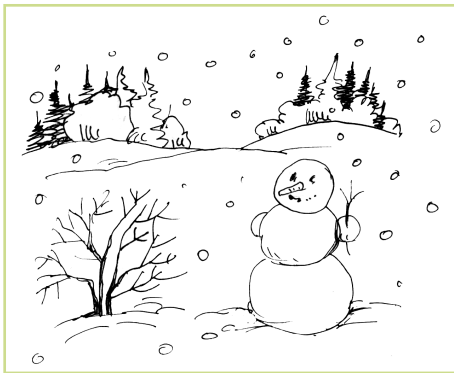
Mitu päeva on **märtsis** rohkem kui **aprillis**?

.....

AASTA

Aastas on ..... aasta-aega.

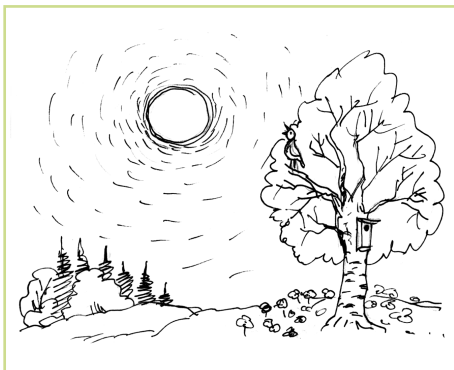
28. Ühenda pilt ja aasta-aja nimetus.

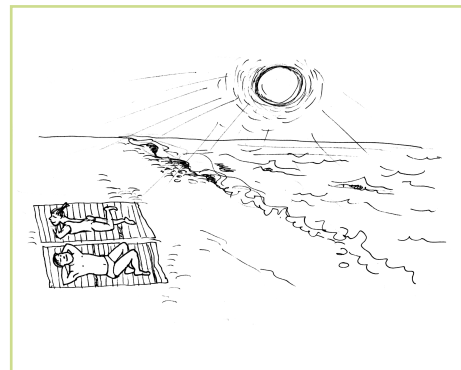
SÜGIS

TALV

KEVAD

SUVI

29. Märki kevad-kuud ☀️, suve-kuud 🌸,
sügis-kuud ☁️🌧️, talve-kuud ❄️.

september	
august	
veebruar	
juuli	
märts	
juuni	

mai	
detsember	
oktoober	
jaanuar	
november	
aprill	

Nimeta kevad-, suve-, sügis- ja talve-kuud.

30. Arvuta.

$12 \text{ aastat} + 8 \text{ aastat}$

$16 \text{ aastat} - 7 \text{ aastat}$

$27 \text{ aastat} + 31 \text{ aastat}$

$20 \text{ aastat} - 11 \text{ aastat}$

$45 \text{ aastat} + 15 \text{ aastat}$

$39 \text{ aastat} - 25 \text{ aastat}$

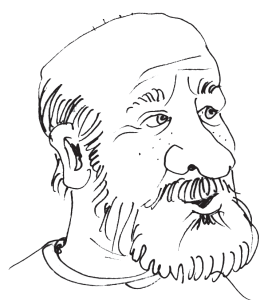
$51 \text{ aastat} + 6 \text{ aastat}$

$100 \text{ aastat} - 30 \text{ aastat}$

Aasta lühend on a.

31. Arvuta pere-liikmete vanused. Täida lüngad.

Ema on ..... -aastane.

Isa on ..... -aastane.

Õde on ..... -aastane.

$98 \text{ a} - 26 \text{ a}$

$20 \text{ a} - 13 \text{ a}$

Vend on ..... -aastane.

Memm on ..... -aastane.

Taat on ..... -aastane.

$17 \text{ a} + 22 \text{ a}$

$20 \text{ a} + 14 \text{ a}$

$35 \text{ a} - 25 \text{ a}$

$44 \text{ a} + 23 \text{ a}$

32. Lahenda ülesanne.

Isa on 30-aastane. Ema on 2 aastat noorem kui isa.

Kui vana on ema?

Andmed: Isa ..... -aastane ←
Ema ..... aastat .....
Kui vana on ema?

Lahendus: Kui ..... ?
..... = ... -aastane

Vastus: ..... on ..... -aastane.

33. Lahenda ülesanne.

Onu Andres on 37-aastane.

Tädi Liia on 12 aastat vanem.

Kui vana on tädi Liia?

34. Kui vanaks elavad linnud? Arvuta. Täida lüngad.

20 a – 13 a

100 a – 60 a

45 a – 35 a

Suitsu-pääsuke võib elada ..... aasta vanuseks.

Meri-kotkas võib elada ..... aasta vanuseks.

Luik võib elada ..... aasta vanuseks.

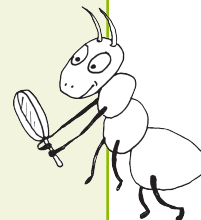
35. Täida lüngad.

PEAN MEELES.

Aastas on ..... kuud.

Kuus on ....., ..., ... või ..... päeva.

Nädalas on .....päeva.

36. Järjesta aja-ühikud alates kõige väiksemast.

PÄEV

kuu
aasta
päev
nädal

37. Võrdle (pikem/lühem).

1 päev on **lühem** kui 1 nädal

1 nädal on ..... kui 1 päev

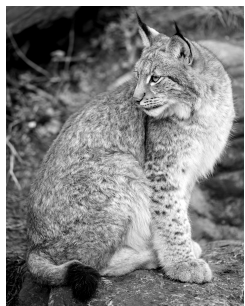
1 kuu on ..... kui 1 aasta

1 aasta on ..... kui 1 kuu

1 kuu on ..... kui 1 nädal

1 nädal on ..... kui 1 kuu

38. Kui vanaks võivad mets-loomad elada? Arvuta.

46 a – 34 a

100 a – 50 a

26 a – 20 a

39 a – 23 a

77 a – 52 a

58 a – 40 a

Täida lüngad.

Ilves võib elada ..... -aastaseks.

Karu võib elada ..... -aastaseks.

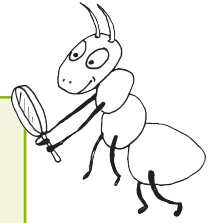
Jänes võib elada ..... -aastaseks.

Mets-kits võib elada ..... -aastaseks.

Põder võib elada ..... -aastaseks.

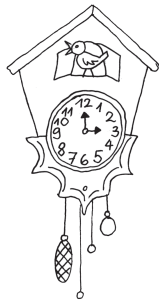
Mäger võib elada ..... -aastaseks.

KELL

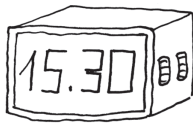

Kell näitab aega tundides ja minutites.

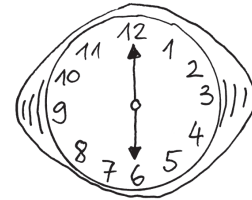
39. Ühenda pilt ja sõna.

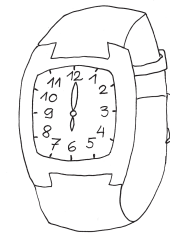
laua-kell

seina-kell

käe-kell

Piira **elektron**-kellad joonega.

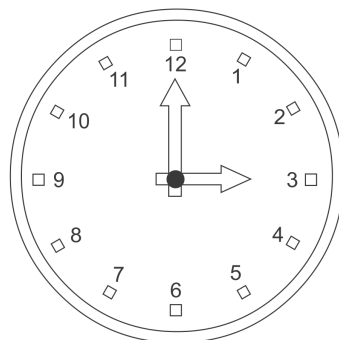
40. Kirjuta lünka sobiv sõna.

Väike **osuti** näitab .....

minuteid

Suur **osuti** näitab .....

tunde

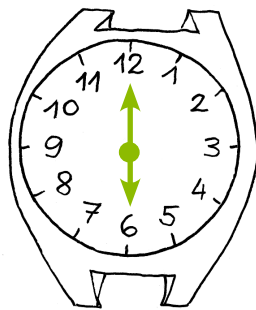

Värvi tunni-osuti kollaseks ja minuti-osuti punaseks.

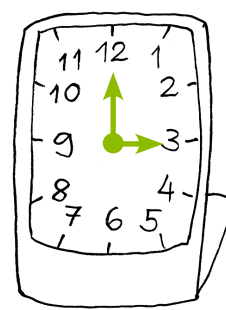
41. Mis kell on?

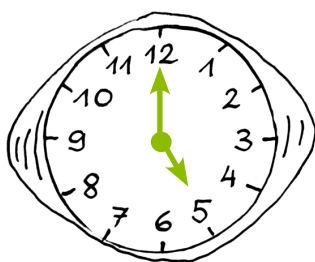
Kell on .....

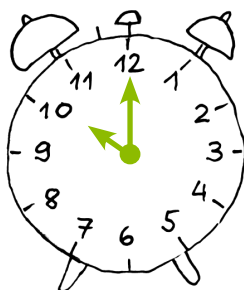
Kell on .....

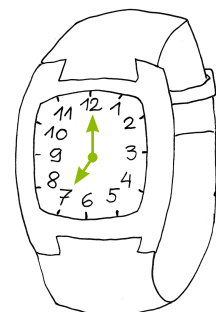
Kell on .....

Kell on .....

Kell on .....

Kell on .....

42. Märgi õige lause-lõpp .

Kui kell näitab täis-tundi, siis minuti-osuti on ...

3 peal

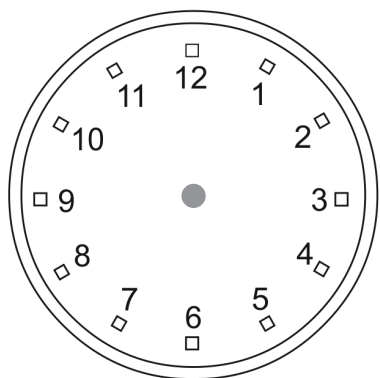
9 peal

12 peal

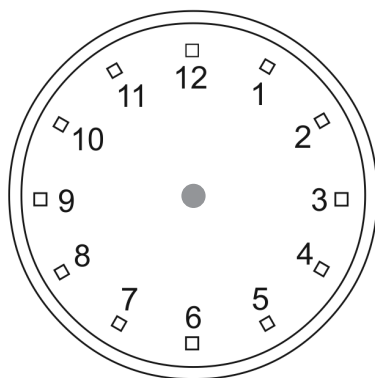
43. Nimeta kella-aeg, kui ....

Minuti-osuti	12	12	12	12
Tunni-osuti	2	5	10	12

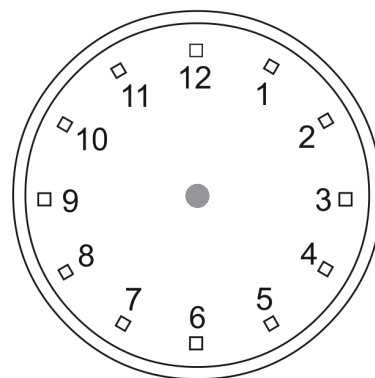
44. Joonista kellale tunni-osuti ja minuti-osuti.

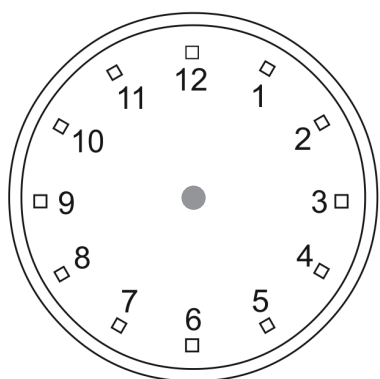
Kell on 9.00

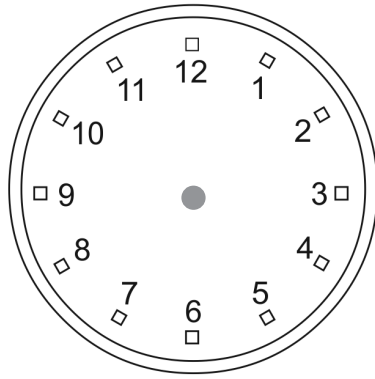
Kell on 4.00

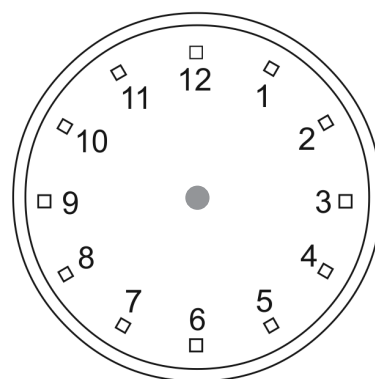
Kell on 11.00

Kell on 2.00

Kell on 7.00

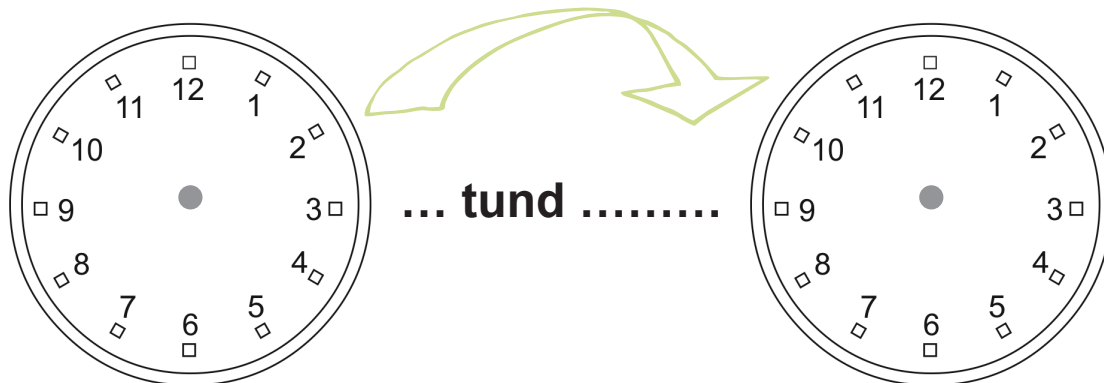
Kell on 12.00

45. Täida tabel.

2 tundi varem oli kell ...	.....	.....	.....	.....
Kell on praegu	5.00	9.00	3.00	7.00
3 tundi hiljem on kell ...	.....	.....	.....	.....

46. Lahenda ülesanne. Joonista kellale osutid.

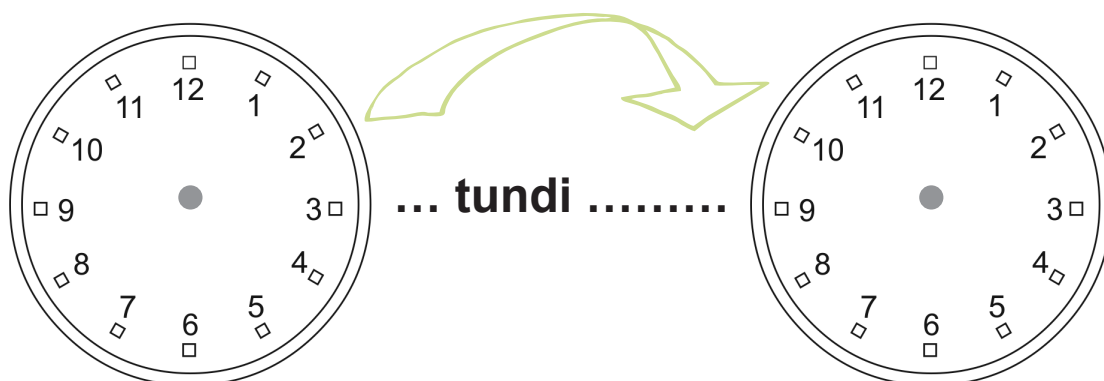
1. Mari ärkab kell 8. Ema ärkab 1 tund varem.

Mari ärkab kell ...

Ema ärkab kell ...

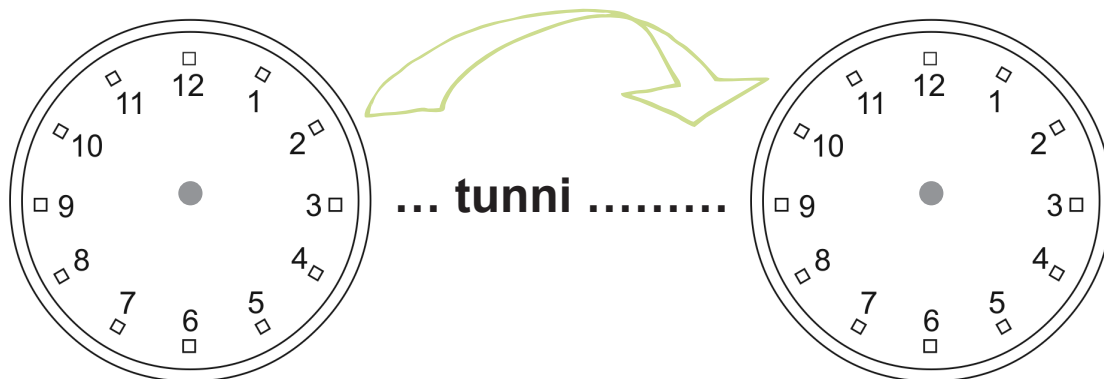
2. Isa läheb tööle kell 6. Kaarel läheb kooli 2 tundi hiljem.

Isa läheb kell ...

Kaarel läheb kell ...

3. Buss väljub kell 7 ja jõuab Tartusse 3 tunni pärast.

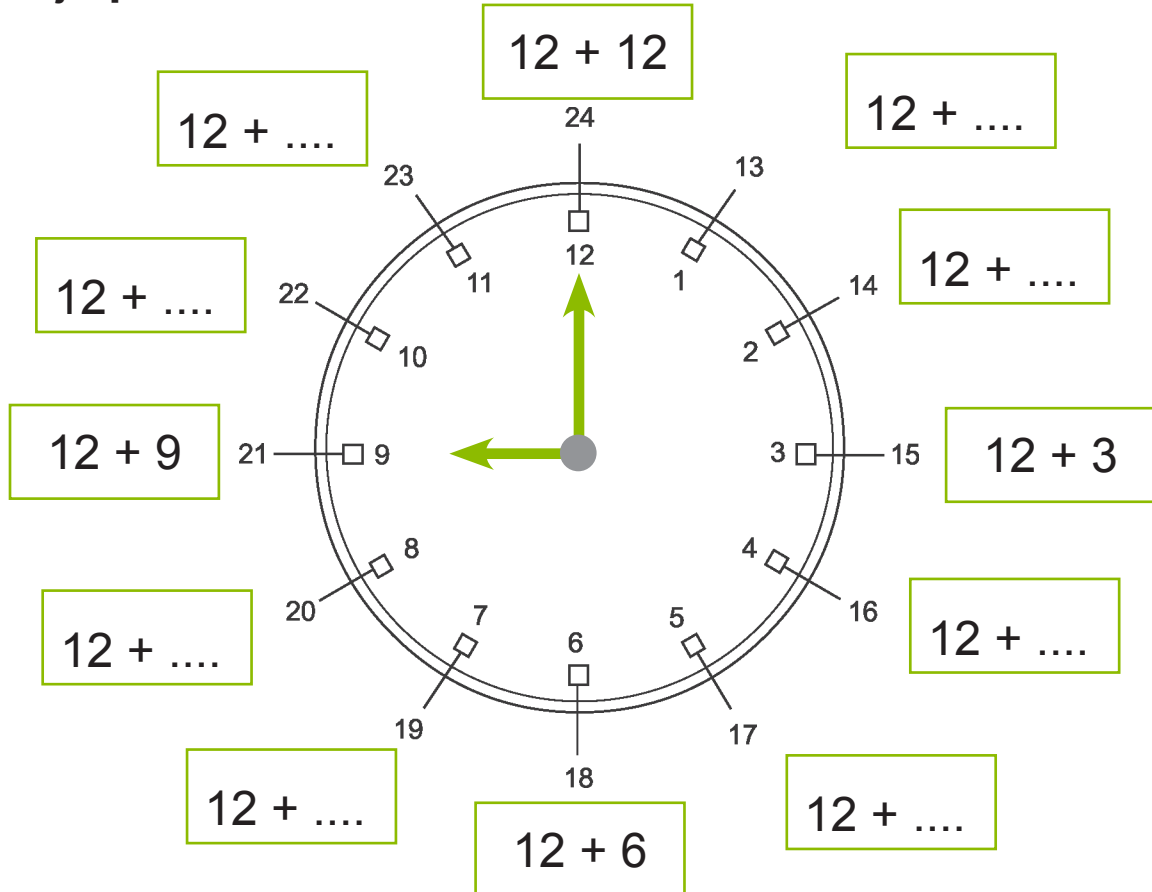
Buss väljub kell ...

Tartusse jõuab kell ...

TUND

47. Täida lüngad.

Öö ja päev kokku moodustavad .....

Öö-päevas teeb kella tunni-osuti ..... ringi.

Kesk-ööst kuni kesk-päevani on ..... tundi.

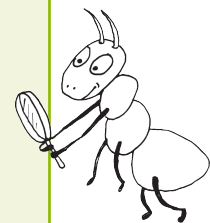
Kesk-päevast kuni kesk-ööni on ..... tundi.

Öö-päevas on ..... tundi.

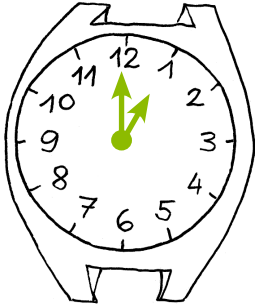
Öö-päeva lühend on **ööp.**

Tunni lühend on **h.**

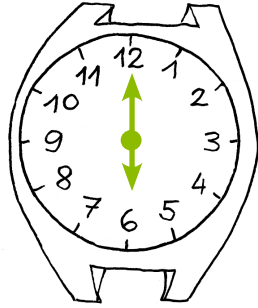
1 ööp = 24 h

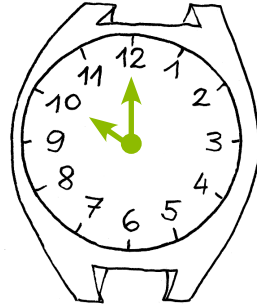
48. Nimeta ja kirjuta kella-aeg enne ja pärast kesk-päeva.

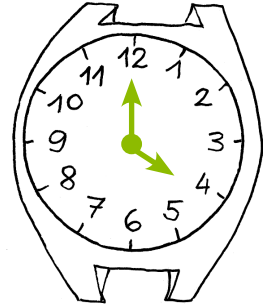
1.00

.....

.....

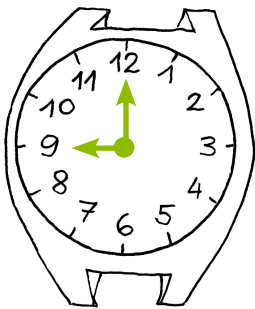
.....

13.00

.....

.....

.....

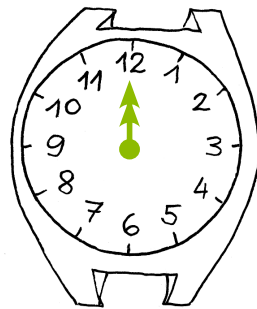
.....

.....

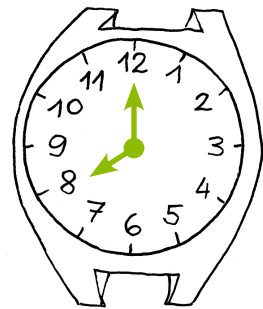
.....

.....

.....

.....

.....

.....

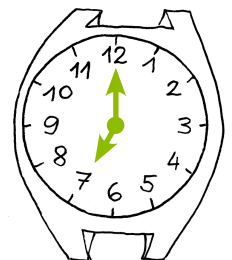
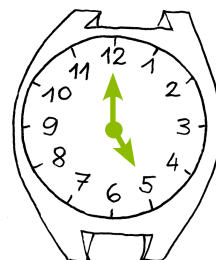
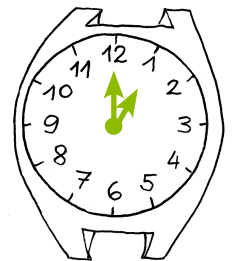
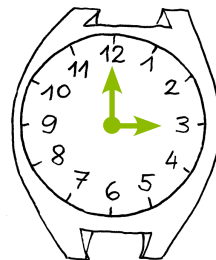
49. Ühenda lause ja sama aega näitav kell.

Buss väljub kell 15.00.

Teatris algab etendus kell 19.00.

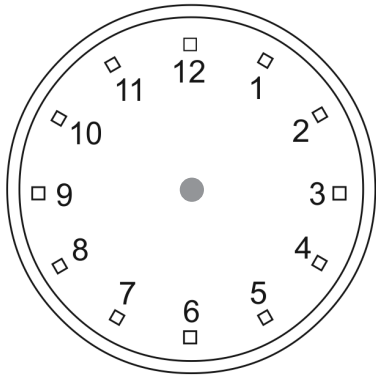
Tunnid lõppevad kell 13.00.

Trenn algab kell 17.00.

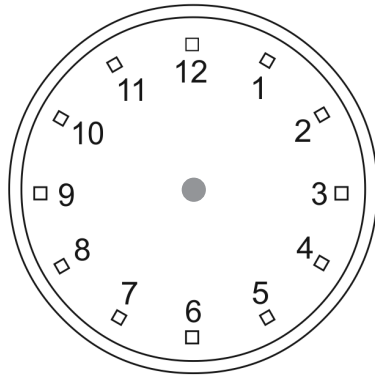

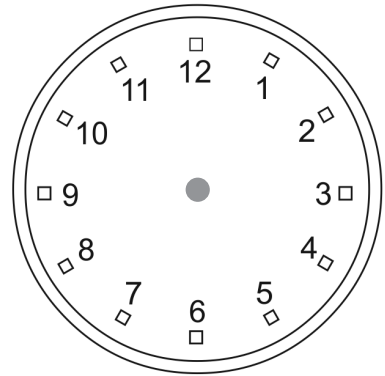
50. Joonista kellale tunni-osuti ja minuti-osuti.

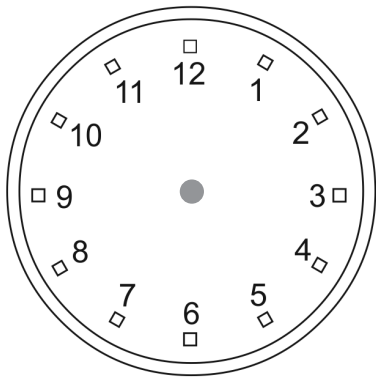
Kell on 15.00

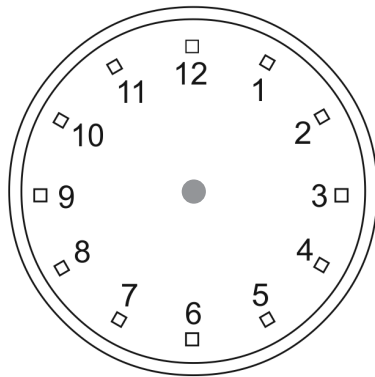
Kell on 20.00

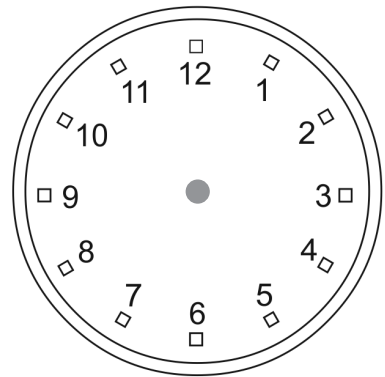
Kell on 24.00

Kell on 16.00

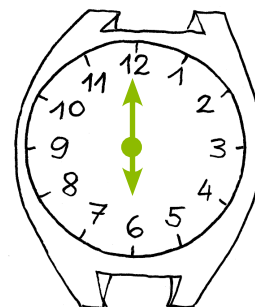
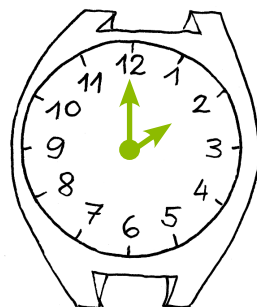
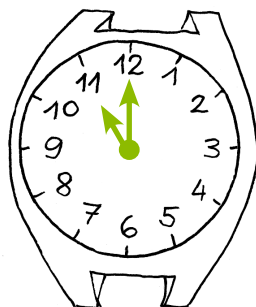
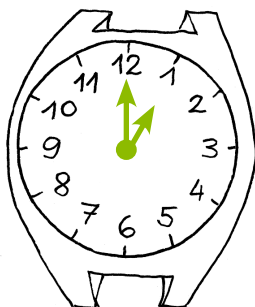

Kell on 22.00

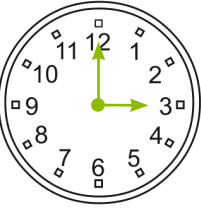

Kell on 19.00

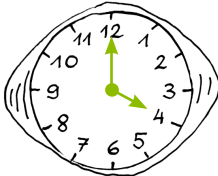

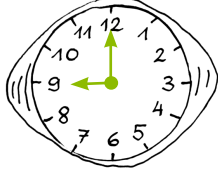
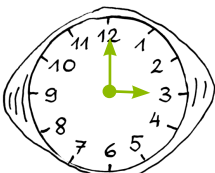

51. Ühenda sama aega näitavad kellad.

52. Täida tabel.

1 tund varem oli kell ...	.....	.....	.....	.....
Kell on praegu ...	 ..17.00...			 .....
2 tundi hiljem on kell ...	.....	.....	.....	.....

53. Kui kaua kestis üritus?

Üritus	Algus	Lõpp	Kestis
Looma-aia külastus			..... tundi
Teatris-käik			..... tundi
Klassi-õhtu			..... tundi
Vee-keskuse külastus			..... tundi

54. Arvuta.

$13 \text{ h} + 5 \text{ h} = \dots \text{ h}$

$18 \text{ h} - 7 \text{ h} = \dots \text{ h}$

$15 \text{ h} + 4 \text{ h} = \dots \text{ h}$

$19 \text{ h} - 12 \text{ h} = \dots \text{ h}$

$6 \text{ h} + 9 \text{ h} = \dots \text{ h}$

$20 \text{ h} - 3 \text{ h} = \dots \text{ h}$

$7 \text{ h} + 13 \text{ h} = \dots \text{ h}$

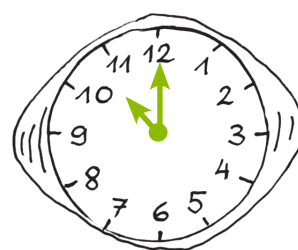
$23 \text{ h} - 3 \text{ h} = \dots \text{ h}$

55. Lahenda ülesanne.

Raamatu-kogu avatakse kell 11.00.

Raamatu-pood avatakse 2 tundi varem.

Mis kell avatakse raamatu-pood?

56. Liida. Teisenda vastus.

$\dots \text{ h} = \dots \text{ ööp.}$

$20 \text{ h} + 4 \text{ h} = \mathbf{24 \text{ h}} = \dots \text{ ööp.}$

$11 \text{ h} + 13 \text{ h} = \dots \text{ h} = \dots \text{ ööp.}$

$21 \text{ h} + 3 \text{ h} = \dots \text{ h} = \dots \text{ ööp.}$

$10 \text{ h} + 14 \text{ h} = \dots \text{ h} = \dots \text{ ööp.}$

57. Teisenda. Lahuta.

$1 \text{ ööp.} - 11 \text{ h} = \mathbf{24 \text{ h}} - 11 \text{ h} = \dots \text{ h}$

$1 \text{ ööp.} - 2 \text{ h} = \dots = \dots \text{ h}$

$1 \text{ ööp.} - 14 \text{ h} = \dots = \dots \text{ h}$

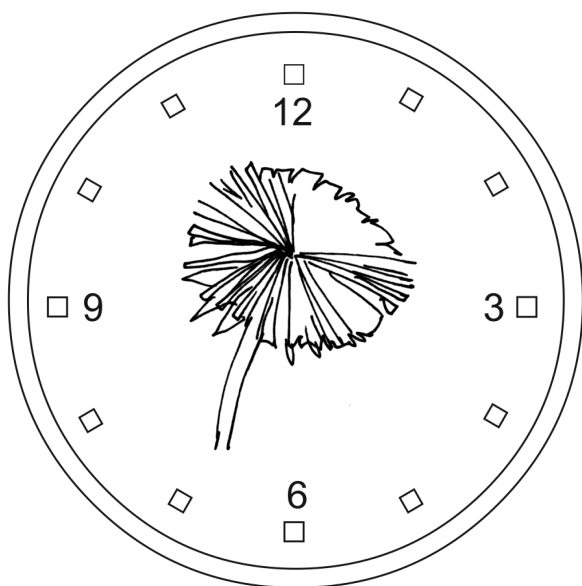
$1 \text{ ööp.} - 10 \text{ h} = \dots = \dots \text{ h}$

58. Mitu tundi on õis avatud? Leia õis.

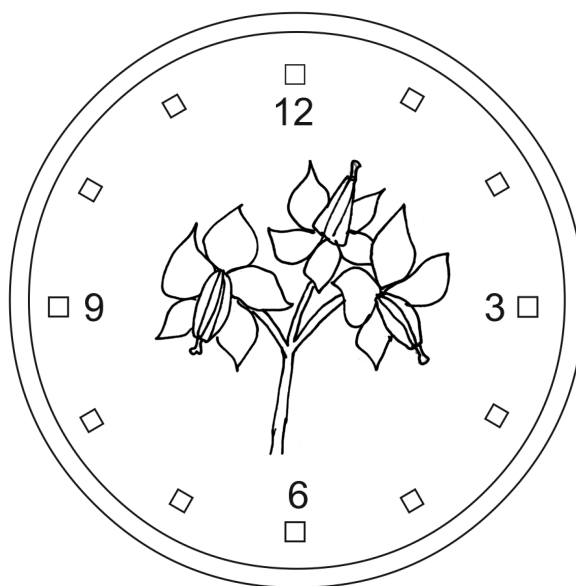
Märgi aeg kellal.

Või-lill 5.00–15.00; vesi-roos 7.00–17.00;

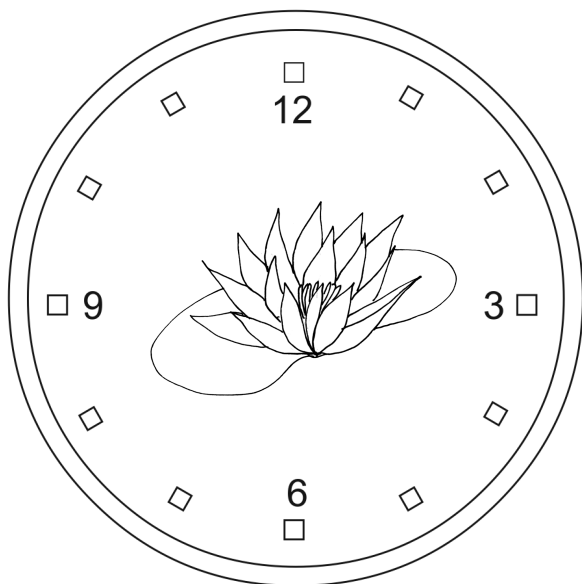
kartul 6.00–15.00; jänese-kapsas 9.00–18.00.

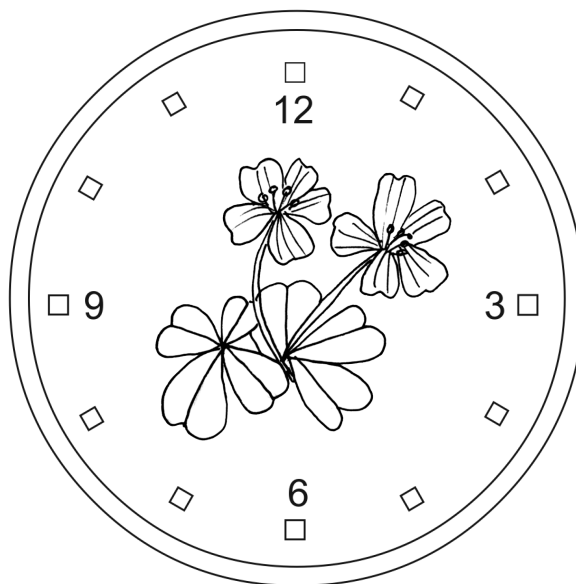
Õis on avatud .....tundi.

Õis on avatud .....tundi.

Õis on avatud .....tundi.

Õis on avatud .....tundi.

MINUT

59. Täida lüngad.

Minuti-osuti näitab .....

Kui **minuti-osuti** on läbinud **täis-ringi**, siis on möödunud **60 minutit** ehk 1 tund.

.....-tund

Kui **minuti-osuti** on läbinud **pool ringi**, siis on möödunud **30 minutit** ehk pool tundi.

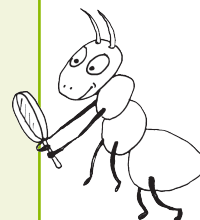
.....-tund

1 tund on **60** minutit.

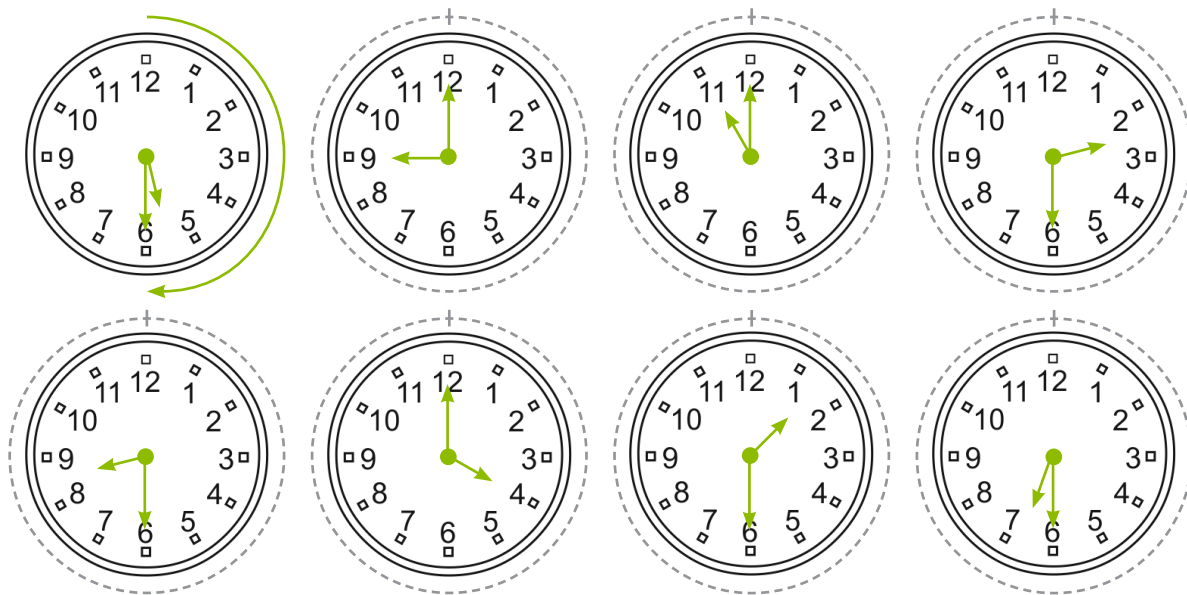
Minuti lühend on **min**.

1 h = 60 min

Pool tundi on **30** minutit.

60. Märgi kellad, mis näitavad pool-tundi.

Kontrolli, kas said viis kella.

61. Märgi õige lause lõpp **X** .

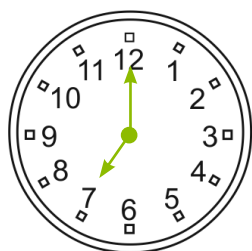
Kella minuti-osuti on igal **pool-tunnil** .....

3 peal

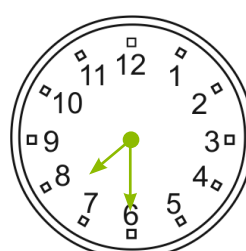
6 peal

12 peal

62. Pean meeles.

Kell on **7**.

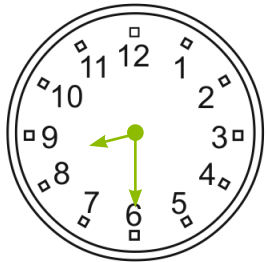
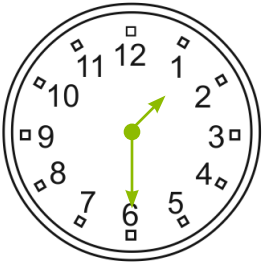

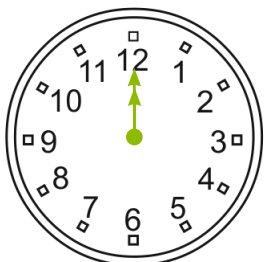
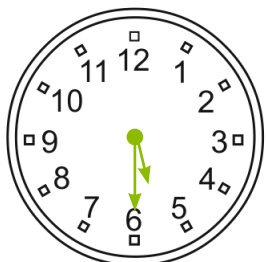
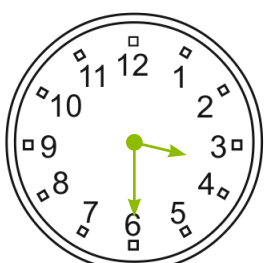
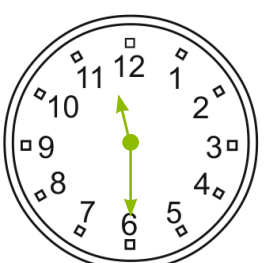

Kell on **7 läbi 30** minutit.

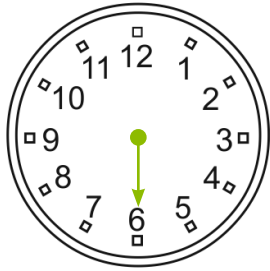
Kirjutan nii:

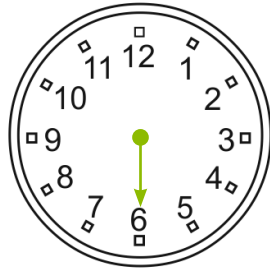
63. Mis kell on?

Kell on 6 läbi 30 minutit. Kell on 6.30	Kell on ..... läbi ..... minutit. Kell on ....
Kell on ..... Kell on	Kell on ..... Kell on .....
Kell on ..... Kell on	Kell on ..... Kell on .....
Kell on ..... Kell on	Kell on ..... Kell on .....
Kell on ..... Kell on	Kell on ..... Kell on .....

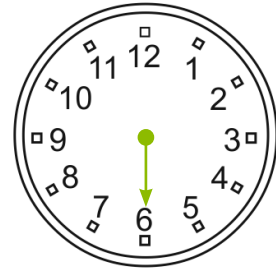
64. Joonista puuduv tunni-osuti.

6 läbi 30 minutit

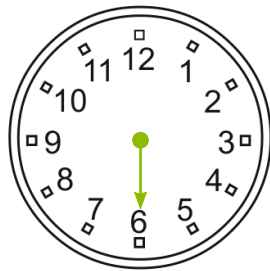
9 läbi 30 minutit

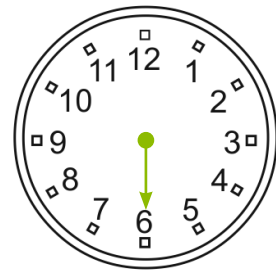
2 läbi 30 minutit

12.30

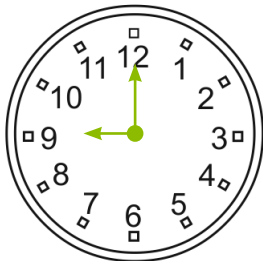

4.30

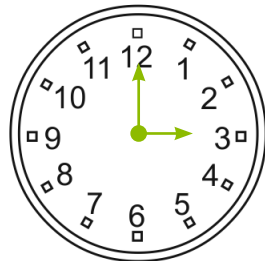

8.30

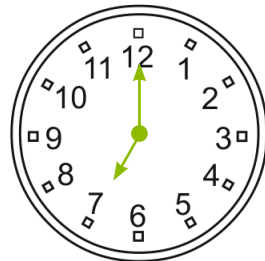
65. Kirjuta kella-aeg enne ja pärast kesk-päeva.

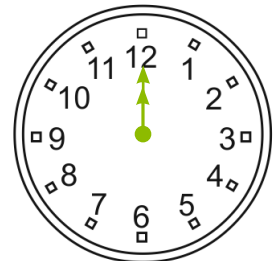
9.00

.....

.....

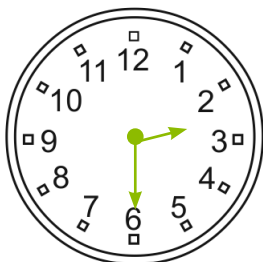
.....

21.00

.....

.....

.....

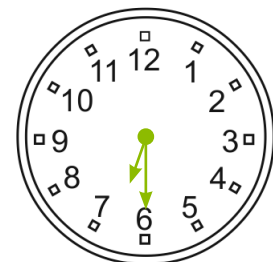

2.30

.....

.....

.....

14.30

.....

.....

.....

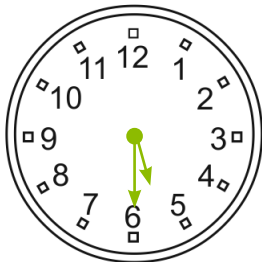
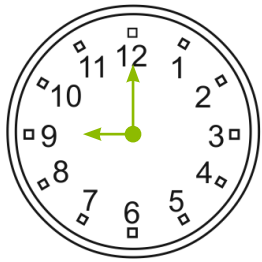
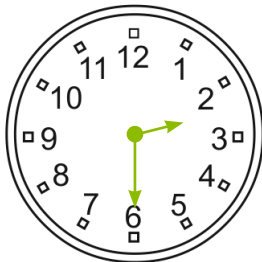
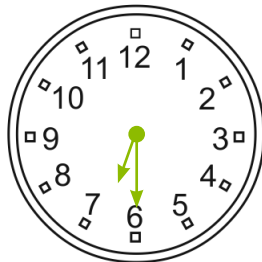

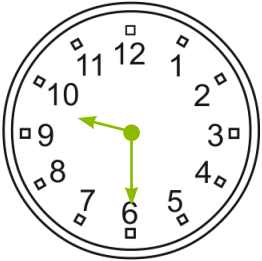
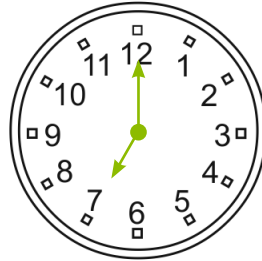
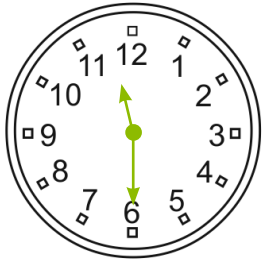

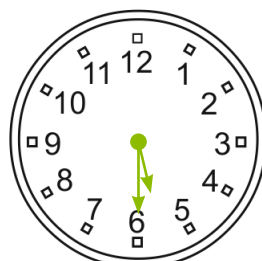
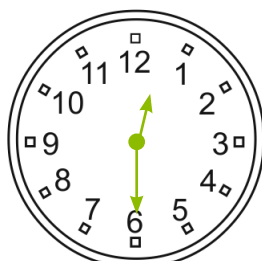
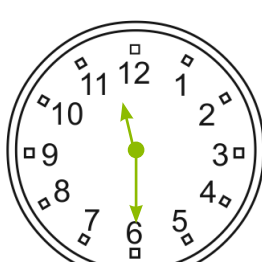

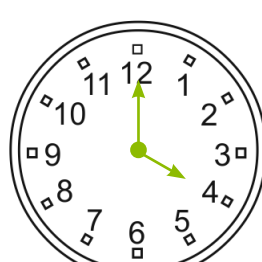
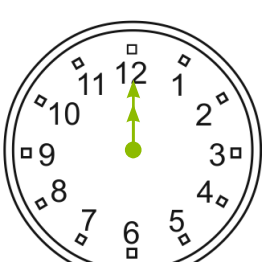

66. Kirjuta kella-aeg.

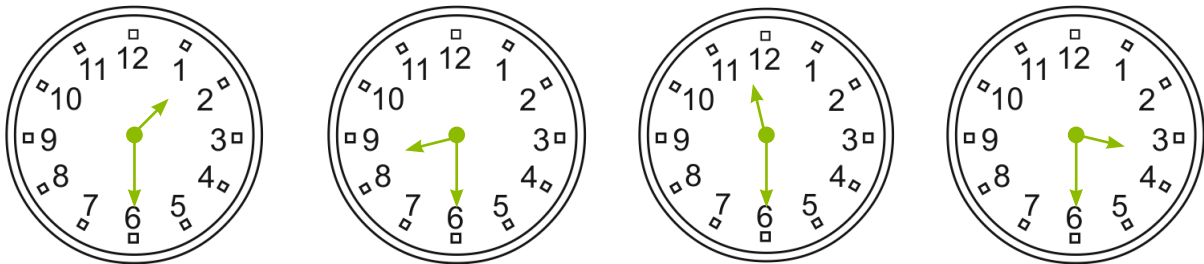
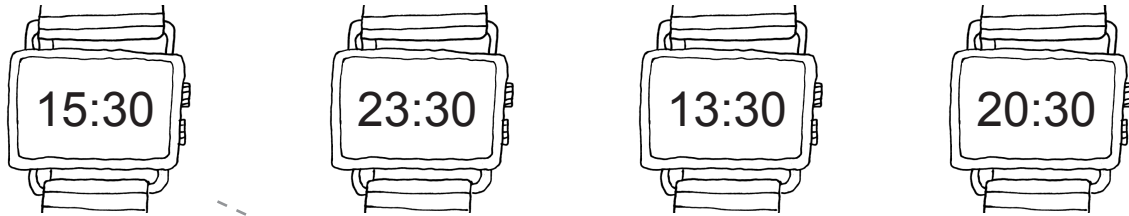
Kontrolli:

17.30; 7.00; 1.30; 12.30; 5.30; 24.00; 7.30; 9.00;

14.30; 8.30; 11.30; 6.30; 21.30; 16.00; 15.30; 23.30

			 .....
			 .....
			 .....
			 .....

67. Ühenda sama aega näitavad kellad.

68. Jätka kella-aegade märkimist.

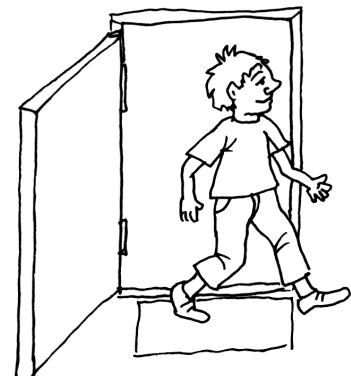
1 tund hiljem				
13.00 → 14.00 →				
pool tundi hiljem				
11.30 → 12.00 →				
1 tund varem				
			← 23.00 ← 24.00	
pool tundi varem				
			← 15.00 ← 15.30	

69. Lahenda ülesanne.

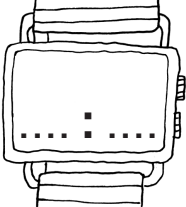

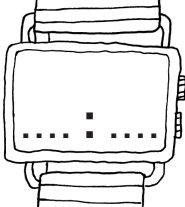
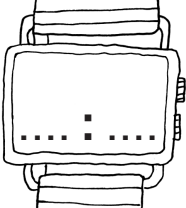

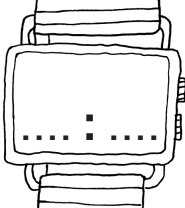
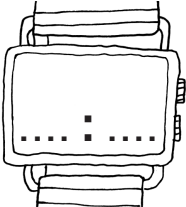
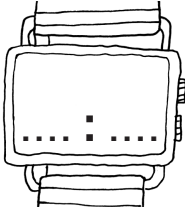
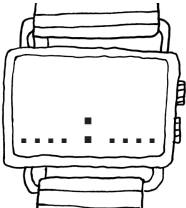

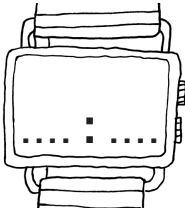
Peep ärkab kell 7.00.

Poole tunni pärast lahkub Peep kodust.

Mis kell lahkub Peep kodust?

70. Mis kell on? Kirjuta kella-aeg numbritega.

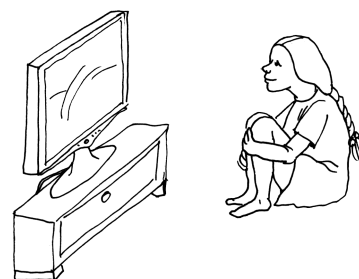
Pool tundi varem	Kell on	Pool tundi hiljem

71. Lahenda ülesanne.

1. Teleris algab laste-saade kell 14.00.

Saade lõppeb **poole tunni pärast**.

Mis kell lõppeb laste-saade?

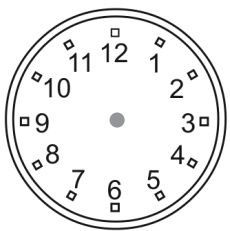
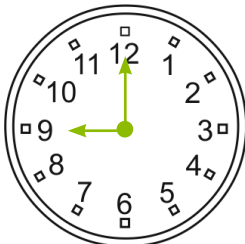
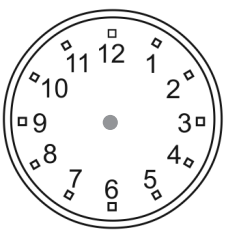
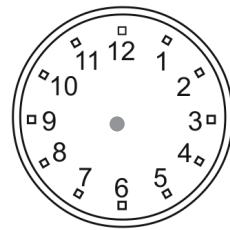
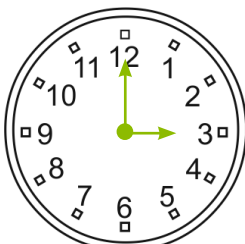
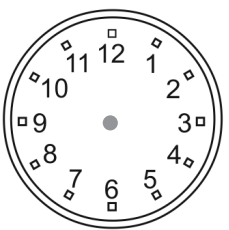
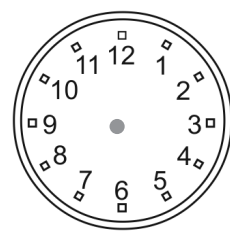

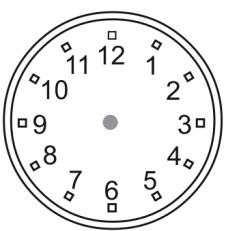
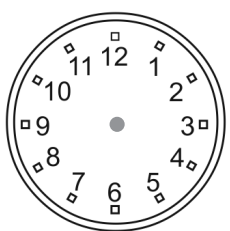

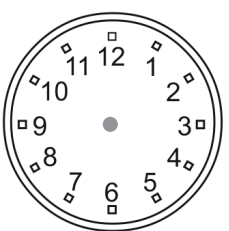
2. Siim jõudis koju kell 16.00.

Tal lõppes trenn **pool tundi tagasi**.

Mis kell lõppes Siimul trenn?

72. Kirjuta kella-aeg. Joonista kellale osutid.

Pool tundi varem	Kell on	Pool tundi hiljem
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

73. Lahenda ülesanne.

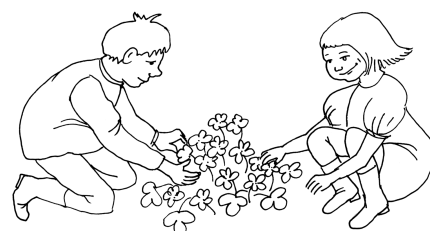
Anni ja Ott läksid kell 12.00 metsa sini-lilli korjama.

Ott jõudis koju poole tunni pärast.

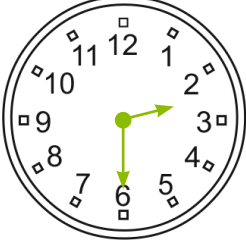
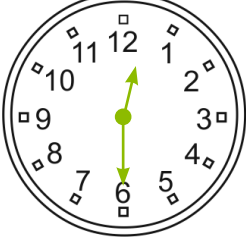
Anni jõudis koju pool tundi hiljem kui Ott.

Mis kell jõudis Ott koju?

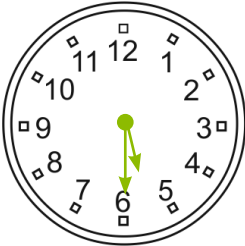
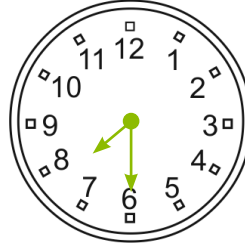

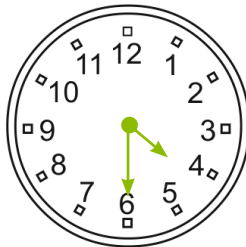
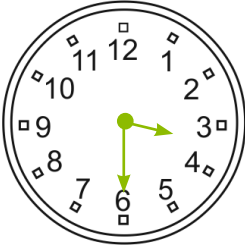
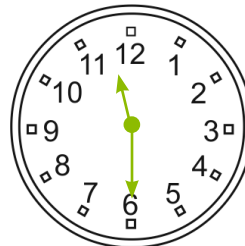

Mis kell jõudis Anni koju?

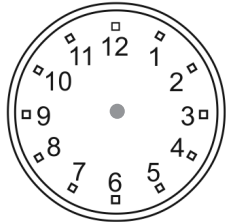
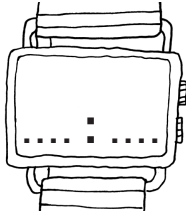
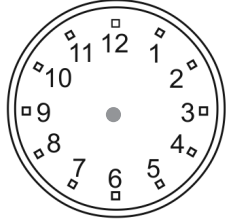
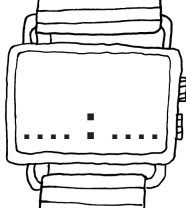
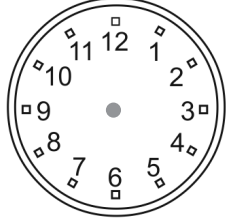
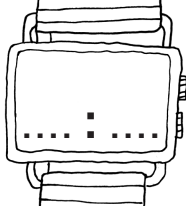
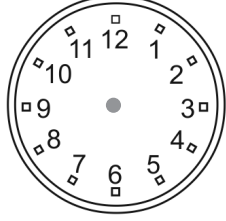
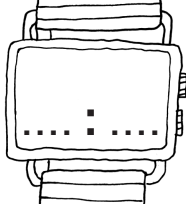
74. Täida tabel.

	6.30	6 läbi 30 minutit	pool 7
	.....	..... läbi ..... minutit	pool ...
	.....	..... läbi ..... minutit	pool ...
	.....	..... läbi ..... minutit	pool ...

75. Mis kell on? Ühenda.

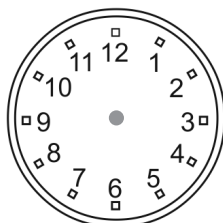
		pool 5		
		pool 9		
		pool 4		
		pool 12		
		pool 6		
		pool 8		
		pool 10		
		pool 2		

76. Täida tabel.

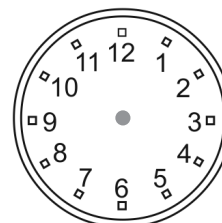
Joonista kellale puuduvad osutid	Kell on	Kirjuta kella-aeg pärast kesk-päeva
	kümme	
	pool kuus	
	neli	
	pool kaks-teist	

77. Loe sõnum. Jooni kella-aeg. Joonista osutid.

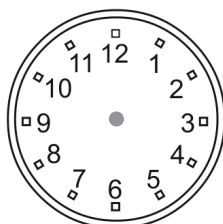
Ootan sind
kell pool 2.

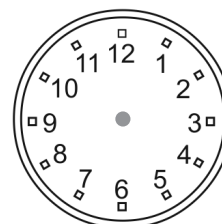
Trenn algab
kell 19.30.

Rong jõuab
kell pool 4.

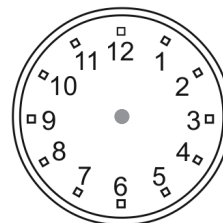

Buss väljub
kell 17.30.

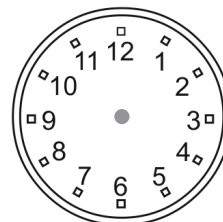

78. Kirjuta kella-aeg. Joonista kellale osutid.

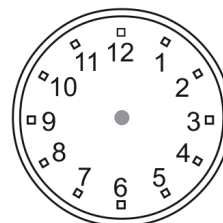
1. Lennuk saabub hommikul
kell pool kümme.

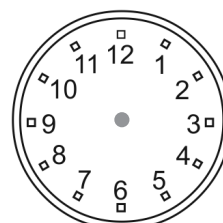
2. Helista mulle õhtul
kell pool kaheksa.

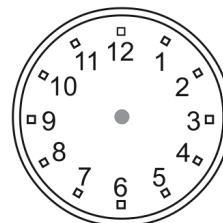
3. Jõuan koolist koju päeval
kell pool kolm.

4. Ootan sind külla õhtul
kell pool kuus.

5. Laev väljub hommikul
kell pool seitse.

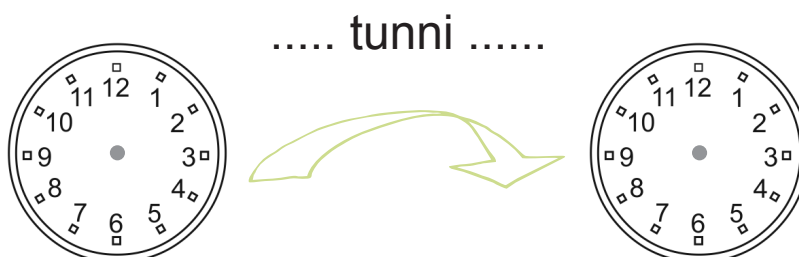

79. Lahenda ülesanne.

Kell on neli päeval.

Ma kohtun sõbraga poole tunni pärast.

Mis kell ma kohtun sõbraga?

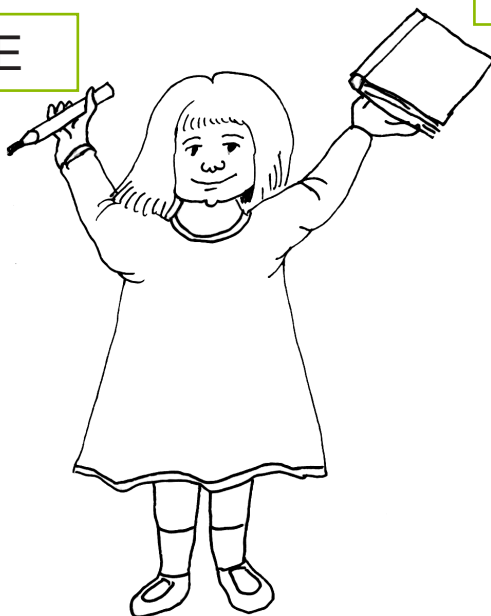

KERGE – RASKE

80. Võrdle. Täida lüngad. Räägi.

KERGE

RASKE

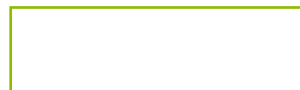

Raamat on .....

Pliiats on .....

kerge

raske

Õhu-pall on .....

Jalg-pall on .....

kerge

raske

Värvi see, mis on kergem.

KERGEM – RASKEM

81. Võrdle. Täida lüngad. Räägi.

KERGEM

RASKEM

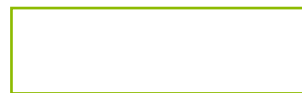
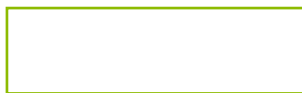
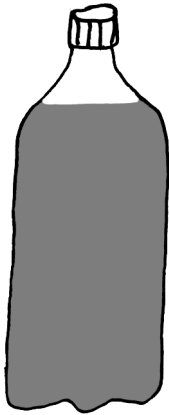

Lukk on ..... kui võti.

Võti on ..... kui lukk.

raskem

kergem

Tühi pudel on ..... kui täis pudel.

Täis pudel on ..... kui tühi pudel.

raskem

kergem

Piira joonega see, mis on raskem.

82. Võrdle (käes hoides) kooli-tarvete raskust ehk massi. Täida lüngad.

Raamat on .....kui vihik.

Pastakas on .....kui pinal.

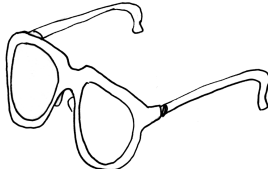

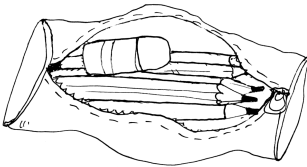
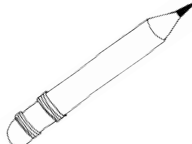
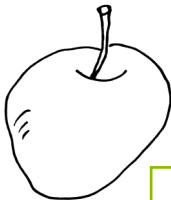
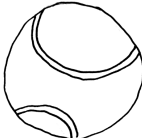

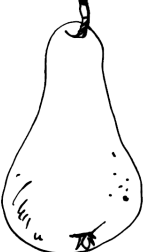
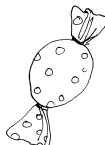
Päevik on ..... kui töö-raamat.

Joon-laud on ..... kui liim.

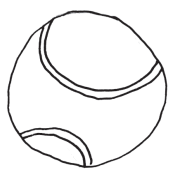

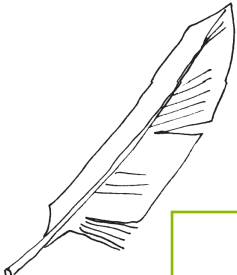

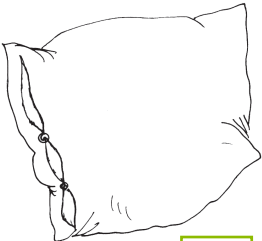

kergem

raskem

83. Võrdle. Kumb on raskem? Märki X.

<input data-bbox="457 1081 532 1157" type="checkbox"/>	<input data-bbox="630 1081 704 1157" type="checkbox"/>	<input data-bbox="1024 1069 1099 1145" type="checkbox"/>	<input data-bbox="1240 1069 1315 1145" type="checkbox"/>
<input data-bbox="457 1386 532 1462" type="checkbox"/>	<input data-bbox="630 1386 704 1462" type="checkbox"/>	<input data-bbox="992 1386 1066 1462" type="checkbox"/>	<input data-bbox="1240 1386 1315 1462" type="checkbox"/>
<input data-bbox="380 1685 454 1761" type="checkbox"/>	<input data-bbox="630 1685 704 1761" type="checkbox"/>	<input data-bbox="911 1685 985 1761" type="checkbox"/>	<input data-bbox="1083 1685 1157 1761" type="checkbox"/>
<input data-bbox="380 1983 454 2059" type="checkbox"/>	<input data-bbox="630 1983 704 2059" type="checkbox"/>	<input data-bbox="1013 1983 1088 2059" type="checkbox"/>	<input data-bbox="1240 1983 1315 2059" type="checkbox"/>

84. Võrdle. Märki kergem .

☐	☐	☐	☐
õhu-pall	tennise-pall	vahtra-leht	võti
☐	☐	☐	☐
linnu-sulg	münt	padi	süle-arvuti
☐	☐	☐	☐
vaas	roos	kruus	tee-lusikas

85. Võrdle esemete raskust ehk massi.

õhu-pall

leht

sulg

padi

vaas

kruus

..... on kergem kui .....

..... on raskem kui .....

tennise-pall

võti

münt

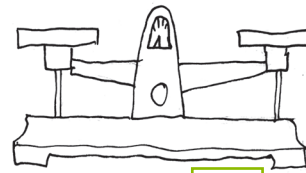
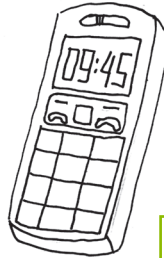
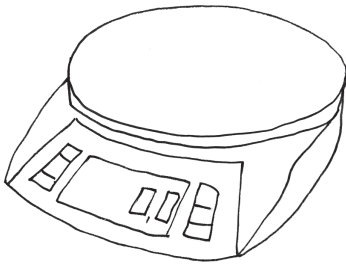
arvuti

lill

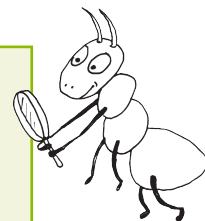
lusikas

KAALUD

86. Märki kaalud .

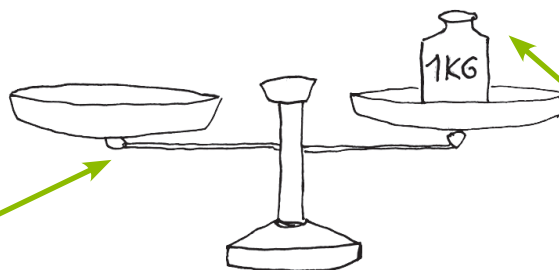
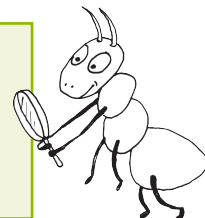
Esemete täpse raskuse ehk
massi saan teada kaalumisel.

KILOGRAMM

Kaalumisel kasutan massi-ühikut **kilo-gramm**.

Kilo-grammi lühend on **kg**.

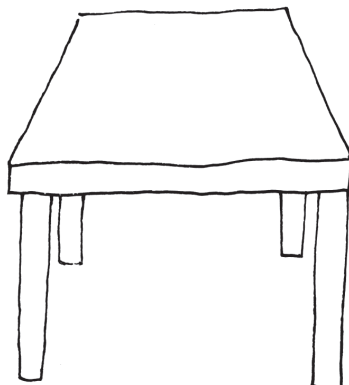
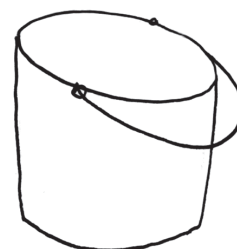
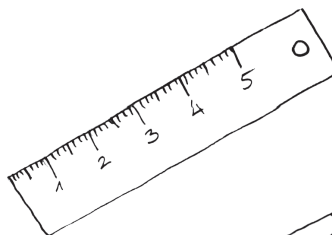
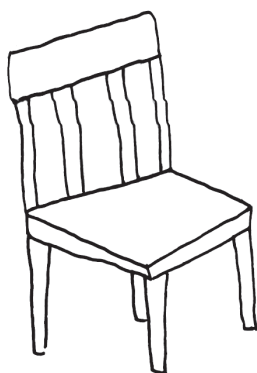

See on **kang-kaal**.

See on **kaalu-viht**.

Kui raske on kaalu peal olev kaalu-viht?

87. Võrdle (käes hoides) pildil olevaid esemeid 1 kg raskuse kaalu-vihiga. Piira raskemad esemed joonega.

88. Täida lüngad.

5 kilo-grammi – 5 kg   7 kg – .....

12 kilo-grammi – .....   19 kg – .....

34 kilo-grammi – .....   68 kg – .....

89. Loe. Kirjuta lühendi abil.

Kapsas kaalub **3 kilo-grammi**.

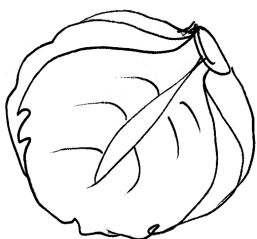
Kõrvits kaalub **16 kilo-grammi**.

Kott kartuleid kaalub **40 kilo-grammi**.

Isa kaalub **72 kilo-grammi**.

Kast õunu kaalub **21 kilo-grammi**.

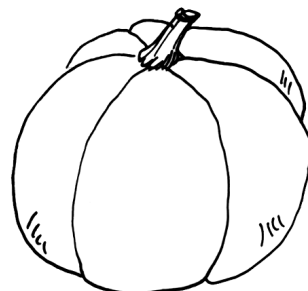
Korv maasikaid kaalub **1 kilo-gramm**.

3 kg

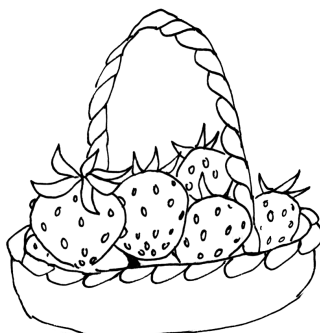
.....

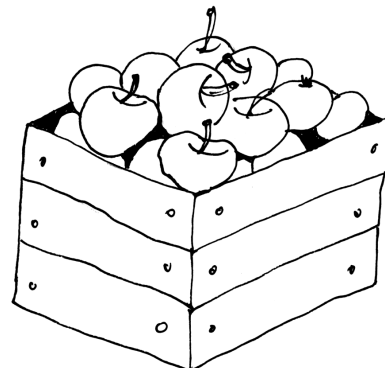
.....

.....

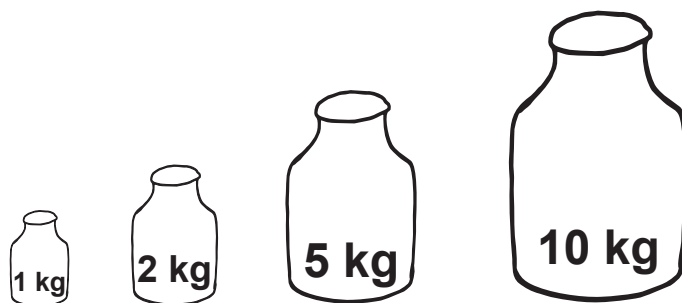

.....

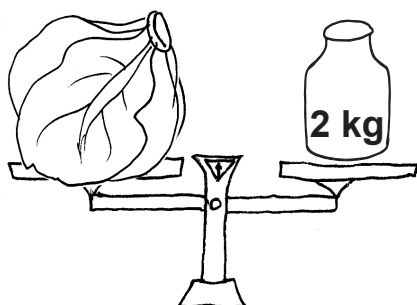

.....

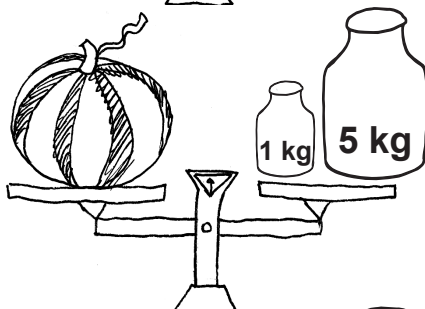
90. Kui rasked on need kaalu-vihid? Nimeta.

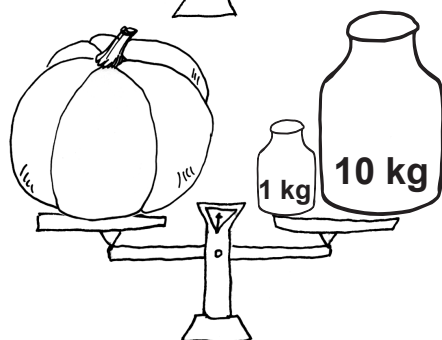
91. Määra kaal ehk mass kaalu-vihtide järgi.

Kapsas kaalub ..... kg

Arbuus kaalub ..... kg

Kõrvits kaalub ..... kg

92. Võrdle. Täida lüngad (kergem/raskem).

Arbuus on ..... kui kapsas. 6 kg 2 kg

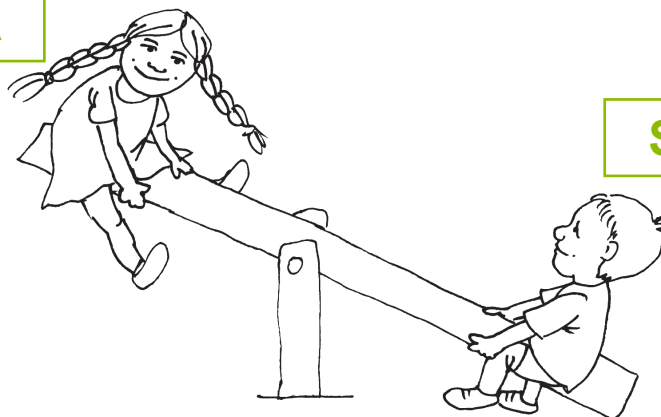
Kapsas on ..... kui arbuus. .... kg .... kg

Arbuus on ..... kui kõrvits. .... kg .... kg

Kõrvits on ..... kui arbuus. .... kg .... kg

**93. Võrdle. Kes lastest on kõrgemal (madalamal)?
Kes lastest on kergem (raskem)?**

MIIA

SIIM

Miia on ..... kui Siim.

Siim on ..... kui Miia.

Miia on ..... kui Siim.

Siim on ..... kui Miia.

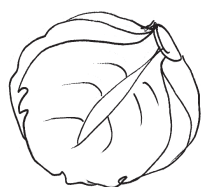
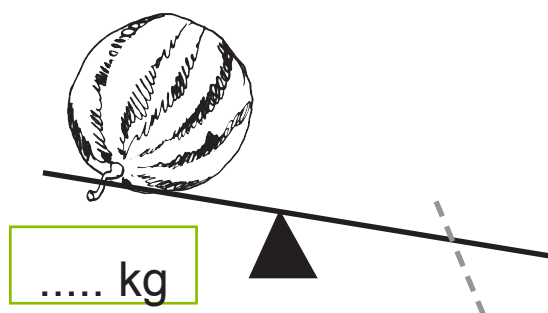
kõrgemal
madalamal
kergem
raskem

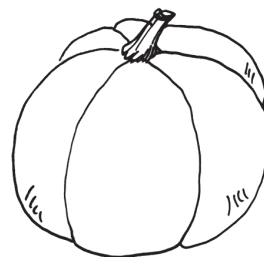
Raskem kaalub kergema alati üles.

94. Aseta kaalule (ühenda joonega) sobiv köögi-vili.

Vaata ülesannet 91.

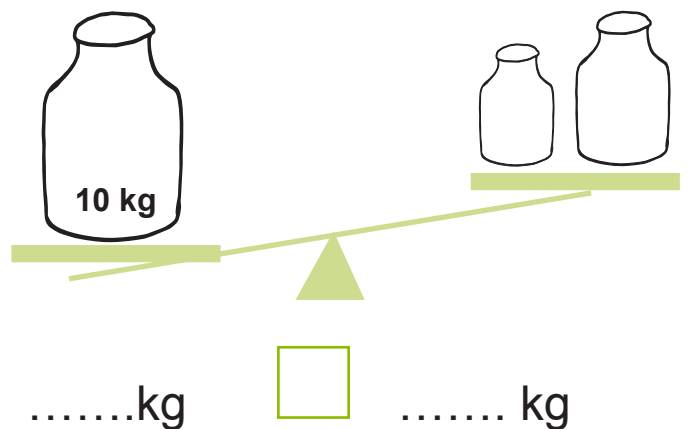
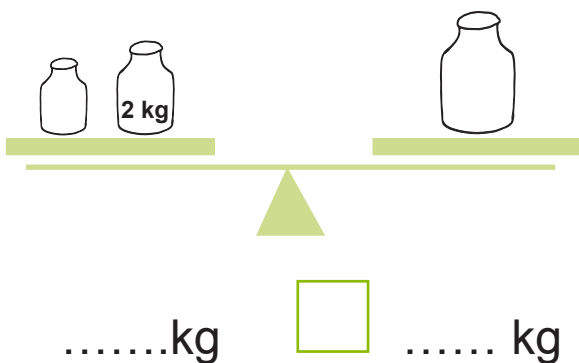
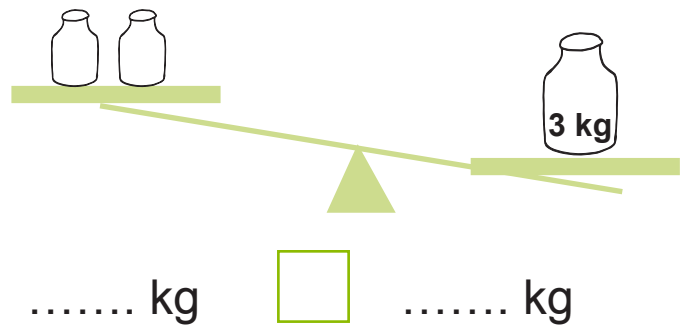
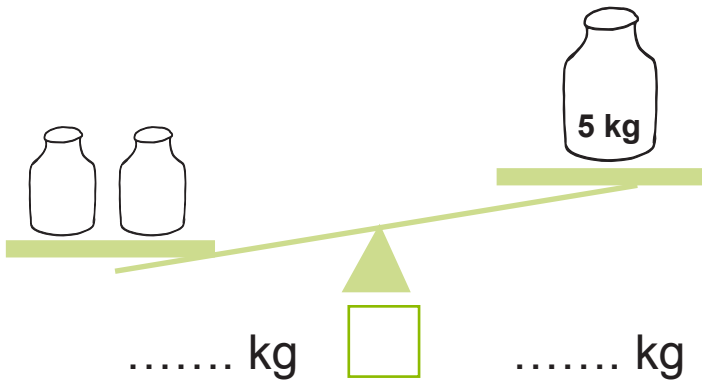
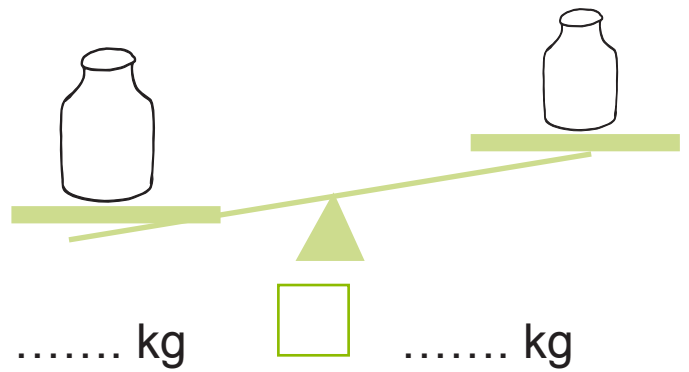
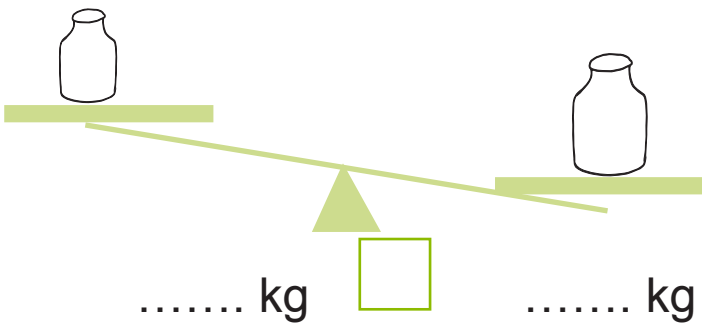
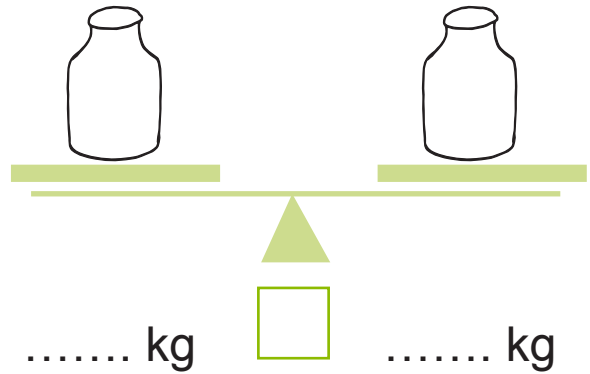
..... kg

..... kg

95. Kirjuta kaalu peal olevatele vihtidele sobivad massid. Täida lüngad. Võrdle.

96. Arvuta, kui palju kaup kaalub.

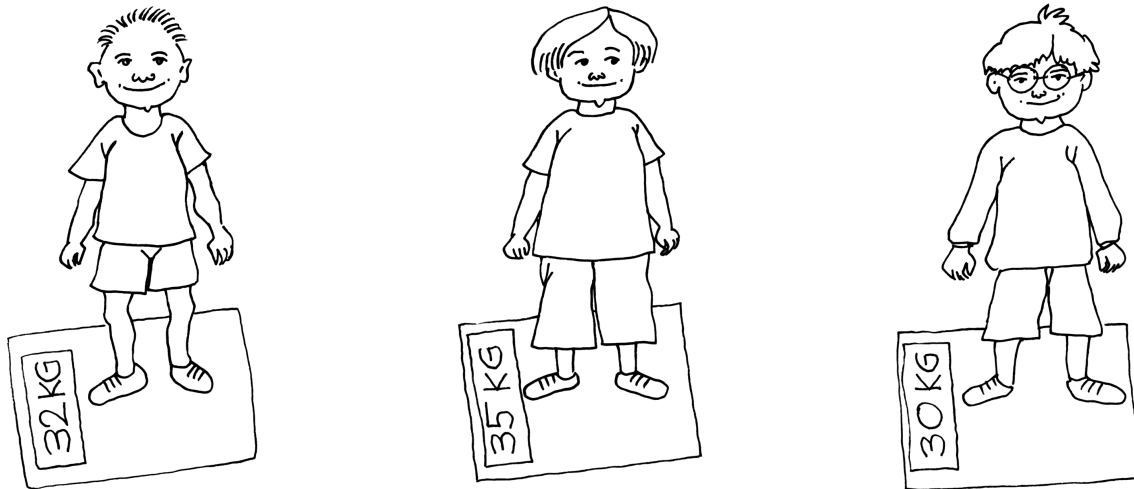

97. Jäta meelde.

Need on elektron-kaalud.

98. A. Kui palju näitab kaal? Nimeta ja märgi.

Kaarel kaalub ..... Siim kaalub ..... Ülo kaalub .....

B. Võrdle. Kirjuta lünka sobiv sõna.

Kõige ..... on Siim.

Kõige ..... on Ülo.

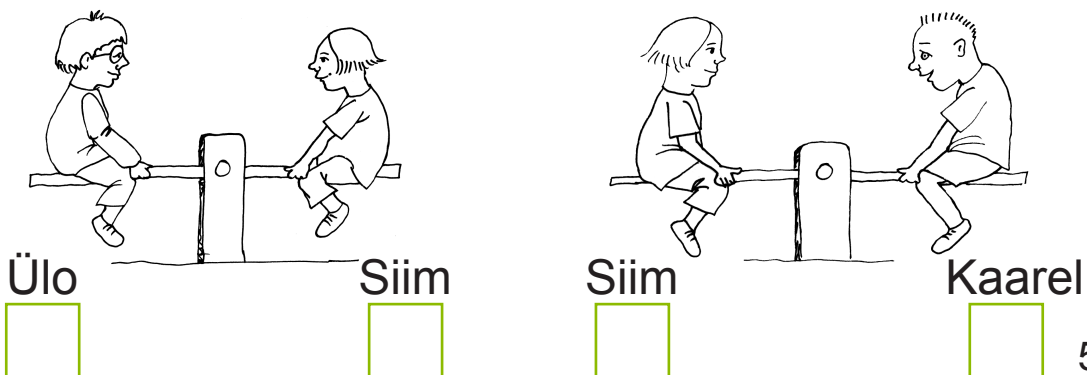
Kaarel on ..... kui Siim.

Siim on ..... kui Ülo.

kergem

raskem

C. Kummale poole kiik kaldub? Märgi .

**99. Kaaluge õpetaja abiga oma klassi õpilasi.
Märgi keha-kaalud joonisele.**

Nimi	Keha-kaal							
.....	0	10	20	30	40	50	60	..... kg
.....							..... kg	
.....							..... kg	
.....							..... kg	
.....							..... kg	
.....							..... kg	
.....							..... kg	
.....							..... kg	
.....							..... kg	
.....							..... kg	
.....							..... kg	
.....							..... kg	

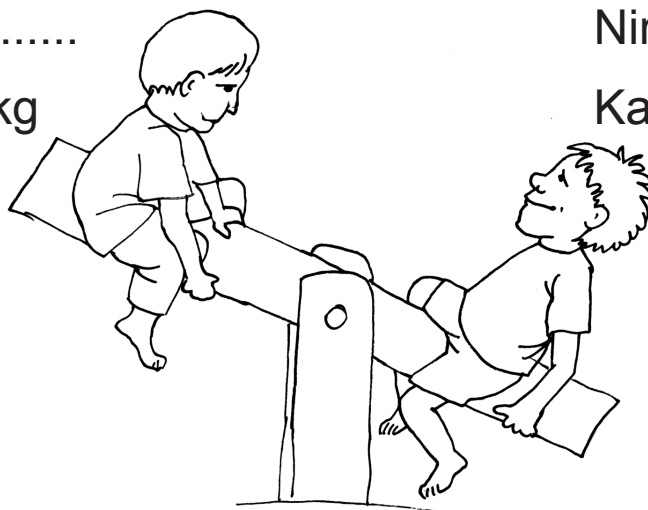
100. Võrdle oma klassi lapsi kaalu järgi.

Täida lüngad.

A. Võrdle kahte poissi.

Nimi: .....

Kaal: ..... kg

Nimi: .....

Kaal: ..... kg

..... kg

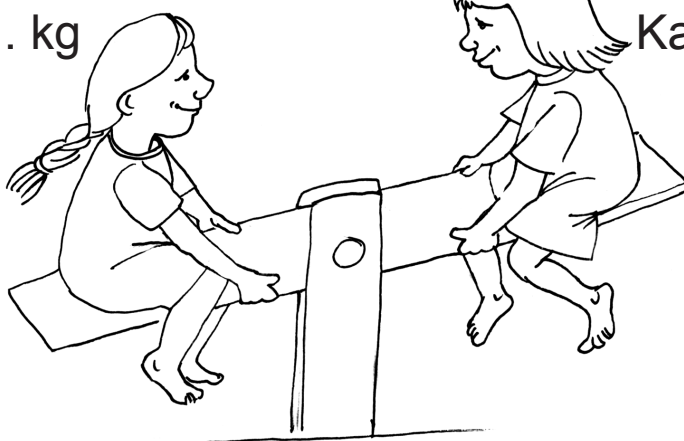
..... kg

..... **on raskem kui** .....

B. Võrdle kahte tüdrukut.

Nimi: .....

Kaal: ..... kg

Nimi: .....

Kaal: ..... kg

..... kg

..... kg

..... **on kergem kui** .....

101. Kui palju lapsed kaaluvad? Arvuta.

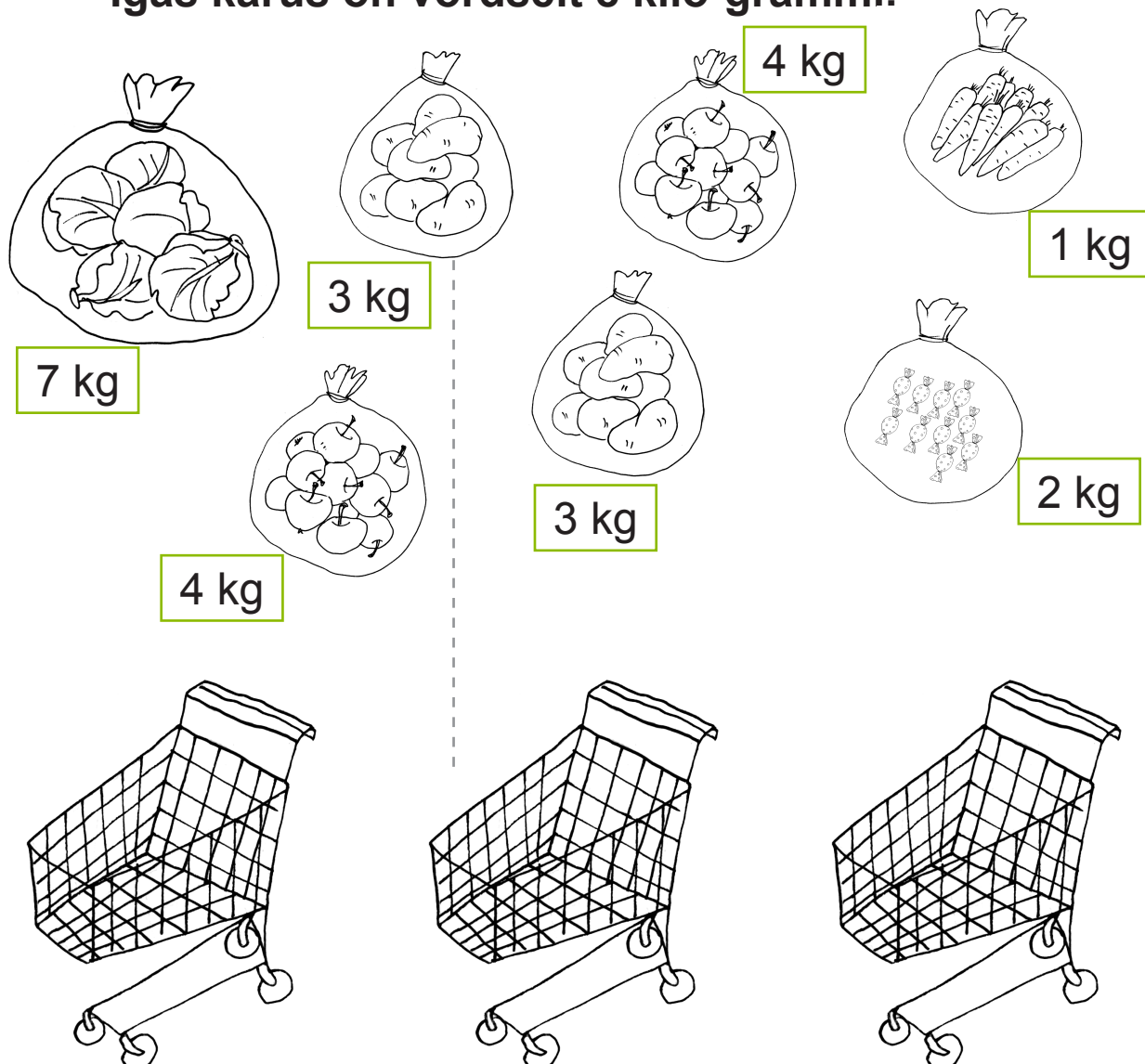
$13 \text{ kg} + 21 \text{ kg}$
 $65 \text{ kg} - 35 \text{ kg}$
 Olev kaalub ..... kg.
 Tuuli kaalub ..... kg.
 Siim kaalub ..... kg.
 Kai kaalub ..... kg.
 $40 \text{ kg} - 3 \text{ kg}$
 $20 \text{ kg} + 17 \text{ kg}$

Võrdle. Täida lüngad.

..... kg vähem	Tuuli ..... kg	←
→	Siim ..... kg	..... kg rohkem
..... kg rohkem	Tuuli ..... kg	←
→	Kai ..... kg	..... kg vähem
..... kg vähem	Kai ..... kg	←
→	Olev ..... kg	..... kg rohkem

102. Jaota kaup ostu-käruksesse.

Igas kärus on võrdset 8 kilo-grammi.

103. Arvuta.

$40 \text{ kg} + 30 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$90 \text{ kg} - 20 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$64 \text{ kg} + 15 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$80 \text{ kg} - 7 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$54 \text{ kg} + 6 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$49 \text{ kg} - 42 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$34 \text{ kg} - 14 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$26 \text{ kg} + 20 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$4 \text{ kg} + 60 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$78 \text{ kg} - 7 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

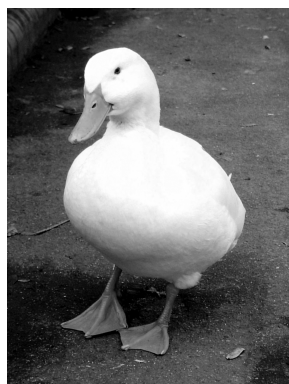
104. Kui palju kaaluvad kodu-linnud? Arvuta vihikus.

35 kg – 25 kg

58 kg – 36 kg

67 kg – 63 kg

42 kg – 40 kg

Võrdle. Täida lüngad.

..... kg raskem	part ..... kg	..... kg kergem
	kana ..... kg	
..... kg kergem	hani ..... kg	..... kg raskem
	kalkun ..... kg	

105. Lahenda ülesanne.

Kana sööb aastas umbes 40 kilo-grammi teri.

Pardi toitmiseks kulub teri 15 kilo-grammi võrra rohkem.

Mitu kilo-grammi teri sööb part aastas?

Andmed:

Kana ..... kg teri

Part ..... kg teri .....

Mitu kilo-grammi teri sööb part aastas?

106. Kui palju kaaluvad kodu-loomad?

Arvuta vihikus.

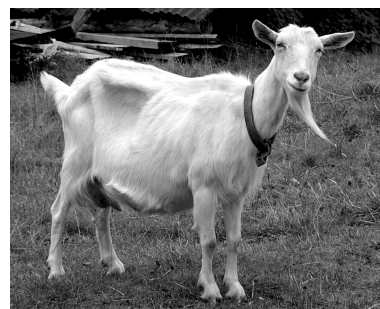
60 kg + 40 kg

..... kg

28 kg – 23 kg

..... kg

95 kg – 15 kg

..... kg

Võrdle. Täida lüngad.

Lammas on ..... kg ..... kui kits.

Küülik on ..... kg ..... kui lammas.

Kits on .....kg ..... kui lammas.

Lammas on ..... kg ..... kui küülik.

kergem

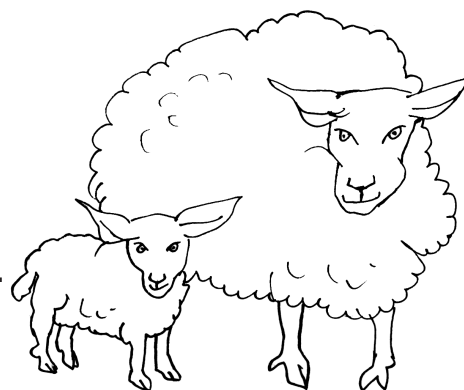
raskem

107. Lahenda ülesanne.

Lammas kaalub 65 kilo-grammi.

Lamba-tall on 50 kilo-grammi kergem.

Kui palju kaalub tall?

Andmed: Lammas ..... kg

Tall ..... kg .....

Kui palju kaalub ..... ?

Lahendus:

..... ?

..... kg ..... kg = ... kg

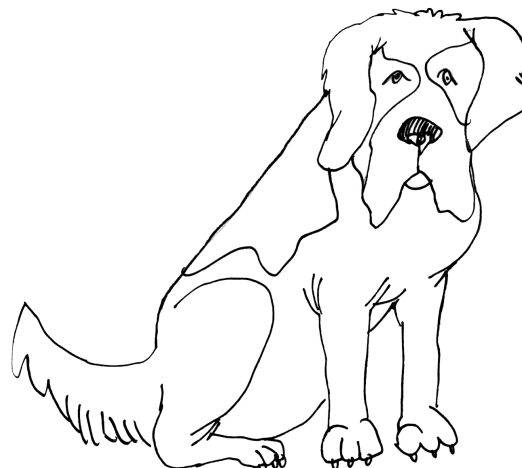
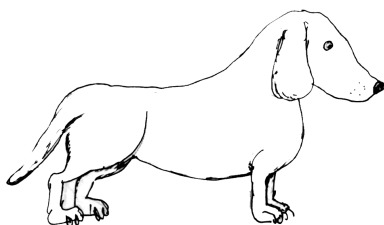
Vastus: .....

108. Lahenda ülesanne.

Taksi-koer kaalub 8 kilo-grammi.

Bernhardiin on temast 70 kilo-grammi võrra raskem.

Kui palju kaalub bernhardiin?

109. Lahenda ülesanne.

Kits kaalub 67 kilo-grammi.

Kitse-tall on 55 kilo-grammi kergem.

1. Kui palju kaalub kitse-tall?

2. Kui palju kaalub kits koos tallega?

Andmed: Kits .....kg

Tall ..... kg .....

---

1. Kui palju kaalub kitse-tall?

Lahendus:

..... ?

..... kg ..... kg = ... kg

Vastus: .....

Andmed: Kits .....kg

Tall ..... kg

---

2. Kui palju kaalub ..... ?

Lahendus:

..... ?

..... kg ..... kg = ... kg

Vastus: .....

MAHUÜHIK – LIITER

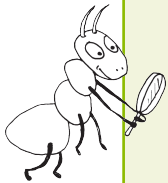
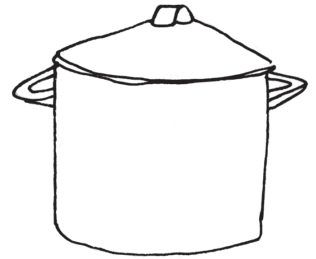
110. Ühenda lausega sobiva anuma pilt.

Suppi keedan .....

Emast kastab lilli .....

Riiulil on õuna-mahla .....

Vana-ema valab kohvi.....

Supp, vesi, mahl ja kohv on **vedelikud**.

Vedelike kogust mõõdan **liitrites**.

Liiter on mahu-ühik.

Liitri lühend on **l**.

111. Täida lüngad. Loe.

3 liitrit – 3 l

27 liitrit – .....

82 liitrit – .....

15 liitrit – .....

38 liitrit – .....

51 liitrit – .....

112. Kui suur on pildil oleva anuma maht?

113. Praktiline töö.

1. Võta 1-liitrine kann, pudel ja purk.

2. Täida kann veega.

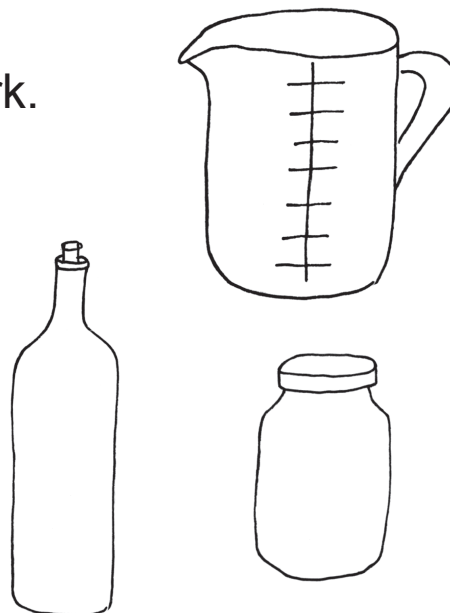
Kannus on nüüd ... liiter vett.

3. Vala vesi kannust pudelisse.

Pudelis on ... liiter vett.

4. Vala vesi pudelist purki.

Purgis on ... liiter vett.

Järeldus: 1-liitrisesse purki, pudelisse ja kannu mahub ..... liiter vedelikku.

114. Mida saab kauplusest osta 1-liitrisel pudelil (purgis, pakis)?

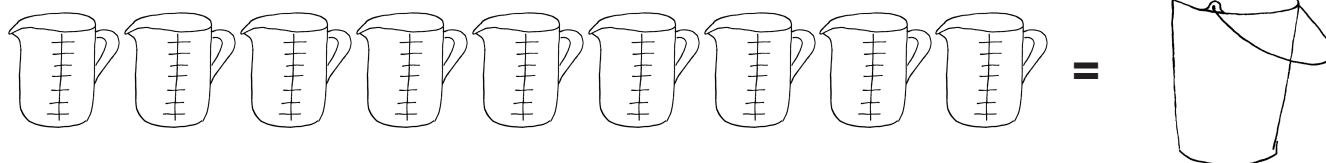
115. Täida tabel.

Toidu-aine	Mõõdetakse liitrites	
	jah	ei
juust		X
vesi		
leib		
piim		
kapsas		
koor		
või		
õunad		
limonaad		
kartulid		
mahl		

116. Mitu liitrit vett mahub ämbriisse?

Kasuta mõõtmiseks 1-liitrist mõõdu-kannu.

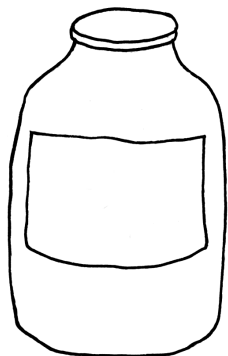

Ämbriisse mahub ..... liitrit vett.

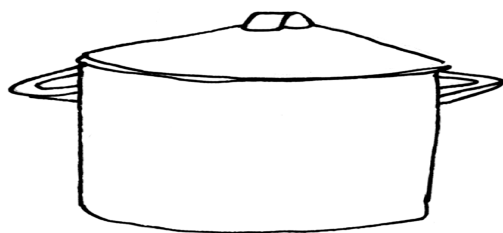
117. Purk, pott ja kanister on erineva kujuga.

Kõik need anumad mahutavad 3 liitrit vedelikku.

Kuidas sa saad seda kontrollida?

..... |

..... |

..... |

118. Vaata pilti. Kirjuta lünka sobiv arv (1, 3, 5, 25, 98).

Auto bensiini-paaki mahub ..... liitrit kütust.

Suur õli-kanister mahutab ..... liitrit.

Isa ostab ..... liitrit akna-pesu-vedelikku.

119. Arvuta.

12 l + 15 l = ...

50 l + 16 l = ...

31 l - 11 l = ...

73 l - 3 l = ...

64 l + 5 l = ...

2 l + 45 l = ...

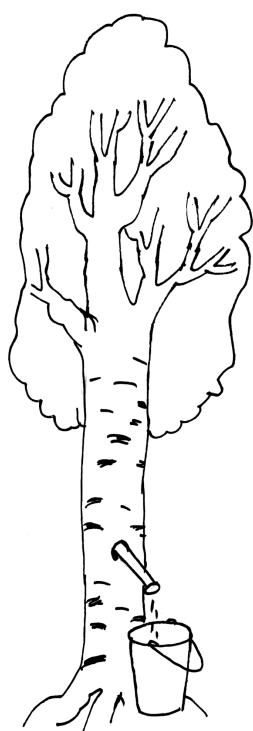
79 l - 8 l = ...

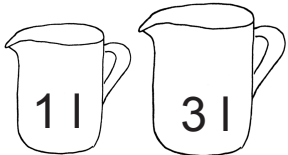
29 l - 19 l = ...

120. Vana-isa kogus kevadel kase-mahla.

Mitu liitrit mahla vana-isa sai? Arvuta.

Täida lüngad.

E	T	K
 l	 l	 l
N	R	L
 l	 l	 l

Kõige rohkem mahla sai .....-päeval.

Kõige vähem mahla sai .....-päeval.

Kolma-päeval ja nelja-päeval sai kokku ..... liitrit mahla.

Reedel sai mahla ..... liitrit vähem kui nelja-päeval.

Lau-päeval sai mahla ..... liitrit rohkem kui esmas-päeval.

121. Lahenda ülesanne.

Auto bensiini-paagis oli 10 liitrit kütust. Isa ostis tanklast 25 liitrit kütust juurde. Kui palju bensiini on paagis pärast tankimist?

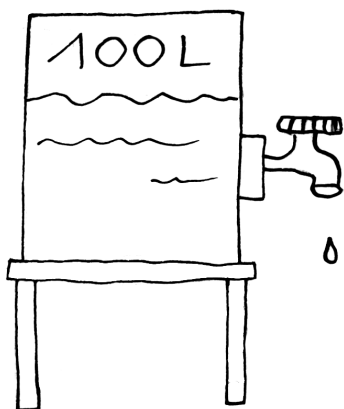
Andmed: Paagis oli .....

Ostis juurde .....

Kui palju bensiini on paagis pärast tankimist?

122. Vee-paaki mahub 100 liitrit vett.

Mitu liitrit vett on vaja paaki lisada,
et paak saaks täis?

On	20 l	50 l	80 l	40 l
Saab lisada				
Kokku				

123. Lahenda ülesanne.

Kooli-söökklasse toodi 45 liitrit piima.

Hommiku-söögi ajal jõid lapsed sellest 23 liitrit ära.

Kui palju piima jäi õhtuks?

124. Leia puuduv arv.

$27 | + \dots | = 68 |$

$48 | - \dots | = 17 |$

$\dots | + 50 | = 75 |$

$\dots | - 2 | = 52 |$

$\dots | + 3 | = 39 |$

$66 | - \dots | = 3 |$

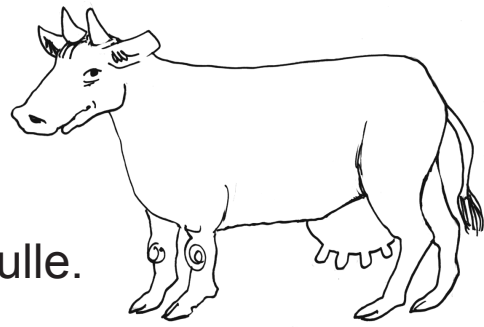
$16 | + \dots | = 20 |$

$\dots | - 14 | = 75 |$

125. Võrdsusta piima kogus nõudes. Arvuta vihikus.

Täida lüngad.

Nõus on...	Vala juurde...	Nõus on...	Vala ära...
 $22 + 13 $	 $31 + \dots $	 $48 - 6 $	 $84 - \dots $
$35 = 35 $		$42 = \dots $	
 $30 + 6 $	 $16 + \dots $	 $56 - 20 $	 $86 - \dots $
$\dots = \dots $		$\dots = \dots $	
 $14 + 26 $	 $10 + \dots $	 $62 - 22 $	 $90 - \dots $
$\dots = \dots $		$\dots = \dots $	

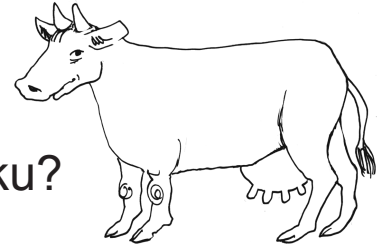
126. Lahenda ülesanne.

Vana-emal on lehmad Mustik ja Kulle.

Mustik annab päevas 26 liitrit piima.

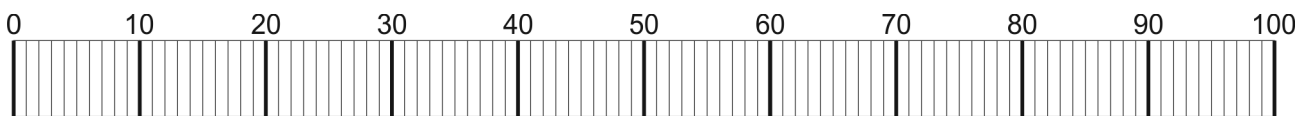
Kulle annab 4 liitrit vähem.

Mitu liitrit piima annavad Mustik ja Kulle kokku?

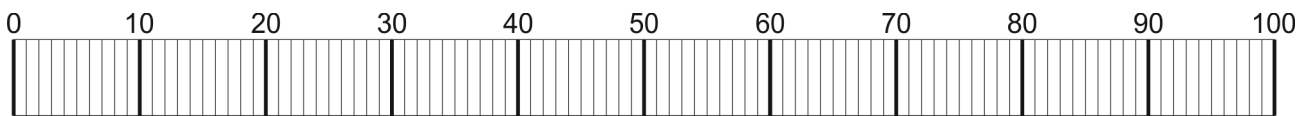

**127. Loe. Märki antud (nimetatud) vee-kogused
joonisele.**

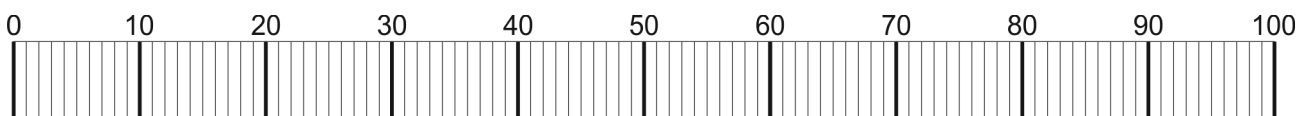
1. Inimese tavaline päevane vee kogus joomisel peab olema vähemalt 2 liitrit.

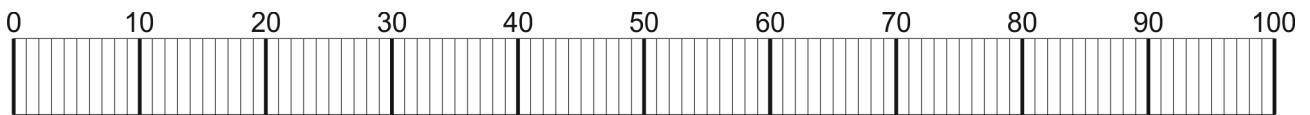
2. Keskmise tartlane kulutab päevas 80 l vett.

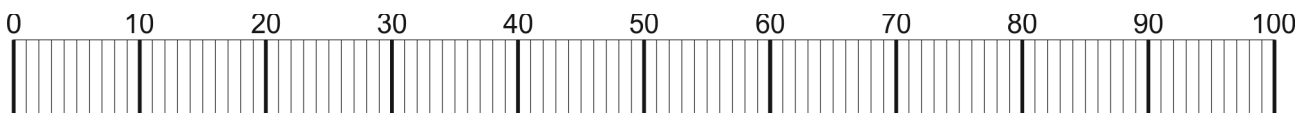
3. Kaamel joob korraga kuni 100 l vett.

4. Lehm annab päevas kuni 35 liitrit piima.

5. Üks tilk määride-õli võib saastada 25 liitrit vett.

NIMEGA ARVUD

(kordamine)

128. Kirjuta lünka sobivad sõnad.

Pikkus-ühikud on .....

Mahu-ühik on .....

Massi-ühik on .....

Raha-ühikud on .....

Aja-ühikud on .....

---

aasta, kilo-gramm, tund, nädal, liiter, minut, sent, öö-päev,
euro, meeter, kuu, senti-meeter

129. Loe. Jooni sobiv mõõt-ühik.

Jõulu-vahe-aeg kestab 2 (*nädalat, kuud*).

Klassi-ruumi pikkus on 7 (*senti-meetrit, meetrit*).

Jäätis maksab 65 (*senti, eurot*).

Vahe-tund kestab 15 (*tundi, minutit*).

130. Kirjuta lünka sobiv mõõt-ühik.

Vana-isa on 64 ..... vana.

Ta sõitis bussiga 25 .....turule.

Ta ostis turult 4 ..... kartuleid.

Ta maksis kartulite eest 2 .....

131. Ühenda.

m kilo-gramm
a liiter
kg aasta
€ meeter
l euro

minut
kuu
senti-meeter
sent
tund

cm
s
h
min
k

132. Võrdle (>, =, <).

1 cm 1 m

1 a 1 k

1 € 1 s

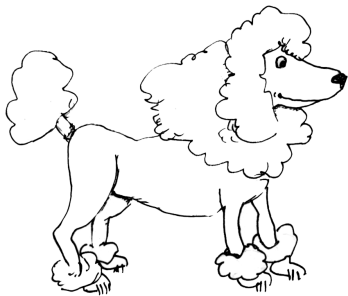
1 m 1 cm

1 k 1 a

1 s 1 €

133. Loe. Ühenda pilt ja nimega arv. Võrdle.

Koer on **vanem** kui kass.

3 a

3 k

Pastakas on **odavam** kui raamat.

8 €

80 s

NIMEGA ARVUDE LIITMINE JA LAHUTAMINE

134. Arvuta.

$37 \text{ m} + 50 \text{ m} = \dots\dots\dots$

$31 \text{ cm} + 16 \text{ cm} = \dots\dots\dots$

$46 \text{ m} - 24 \text{ m} = \dots\dots\dots$

$58 \text{ cm} - 50 \text{ cm} = \dots\dots\dots$

$8 \text{ m} + 31 \text{ m} = \dots\dots\dots$

$4 \text{ cm} + 44 \text{ cm} = \dots\dots\dots$

$59 \text{ m} - 5 \text{ m} = \dots\dots\dots$

$77 \text{ cm} - 7 \text{ cm} = \dots\dots\dots$

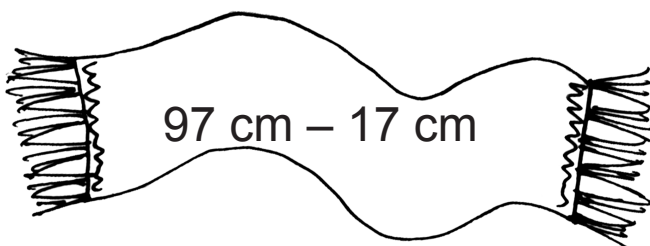
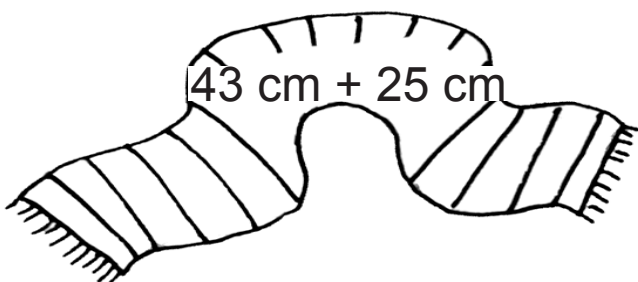
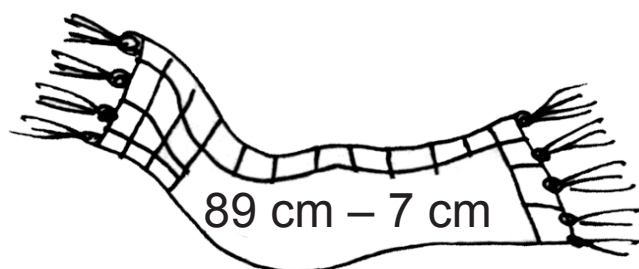
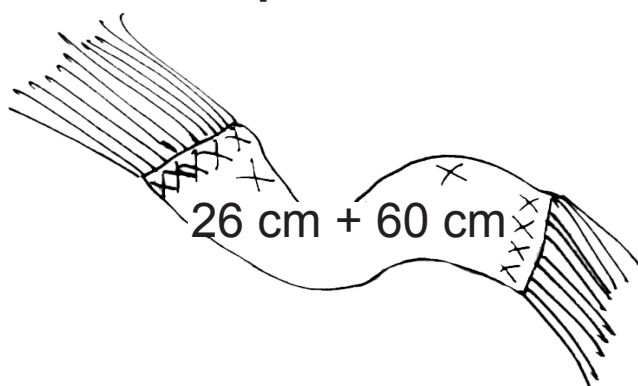
$2 \text{ m} + 80 \text{ m} = \dots\dots\dots$

$26 \text{ cm} + 64 \text{ cm} = \dots\dots\dots$

$60 \text{ m} - 6 \text{ m} = \dots\dots\dots$

$80 \text{ cm} - 4 \text{ cm} = \dots\dots\dots$

135. Kui pikk on sall? Arvuta.

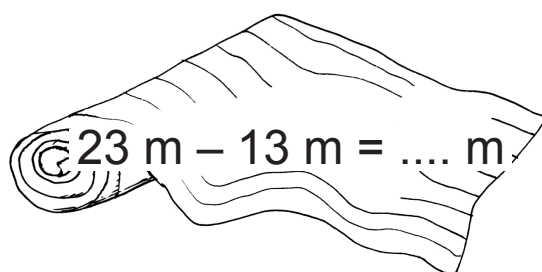
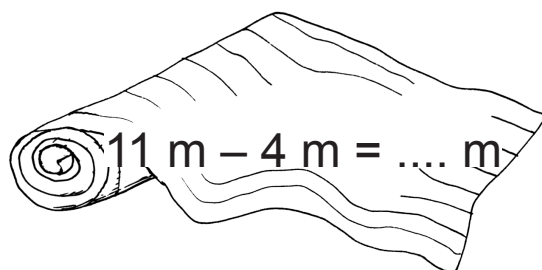
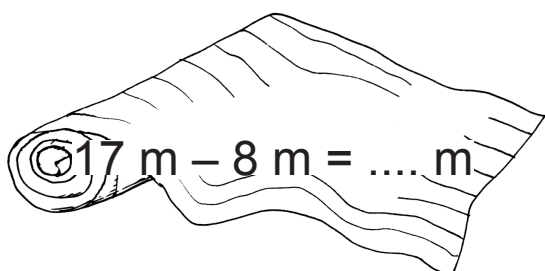
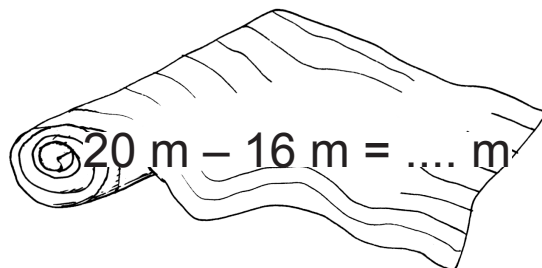
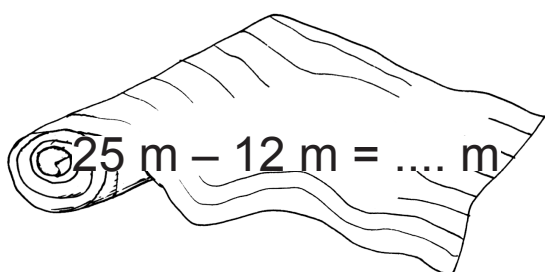

Värvi.

Kõige lühem sall on lilla.

Kõige pikem sall on punane.

136. Mitu meetrit vaipa on rullis? Värvi (hall – 4; pruun – 9; roheline – 13; sinine – 10).

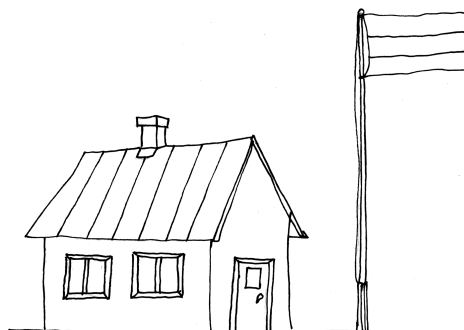
Värvimata rullis on ..... meetrit vaipa.

137. Lahenda ülesanne.

Lipu-masti kõrgus on 24 meetrit.

Maja on 14 meetrit madalam.

Kui kõrge on maja?

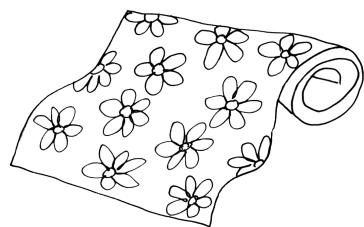
138. Lahenda ülesanne.

Eesti kõige suurem järv on Peipsi järv ja kõige sügavam järv on Rõuge Suurjärv. Peipsi järve sügavus on

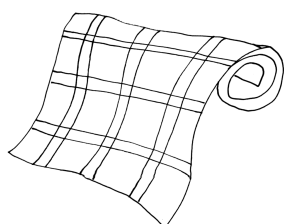
15 meetrit. Rõuge Suurjärv on 23 meetrit sügavam.

Kui sügav on Rõuge Suurjärv?

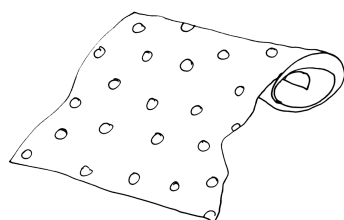
139. Mitu meetrit kangast on rullis?

1	1	m	+	1	6	m	=			

1	7	m	+	2	3	m	=			

2	4	m	+		5	m	=			

Täida lüngad.

..... m vähem	lillelist riidet ..... m	..... m rohkem
	ruudulist riidet ..... m	
..... m rohkem	täpelist riidet ..... m	..... m vähem

140. Lahenda ülesanne (vt eelmist ülesannet).

Tädi Liivi ostis 8 meetrit ruudulist riidet ja 3 meetrit lillelist riidet. Kui palju ruudulist riidet jäi rulli?

Kui palju lillelist riidet jäi rulli?

141. Õde külvas märtsis tomati-seemned potti.

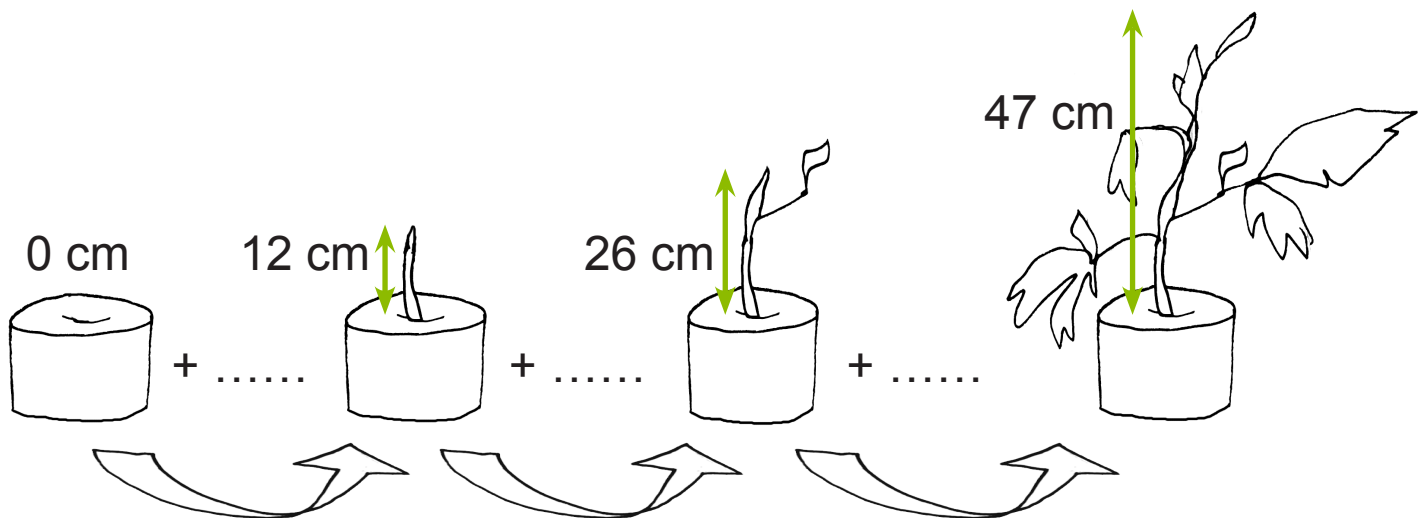
Mitu senti-meetrit kasvas taim ühes kuus?

MÄRTS

APRILL

MAI

JUUNI

Täida tabel. Arvuta.

Oli	Kasvas juurde	Nüüd on
0 cm	+ ..... cm	= 12 cm
12 cm	+ ..... cm	= 26 cm
26 cm	+ ..... cm	= 47 cm

Täida lüngad.

Aprillis oli taim ..... cm pikem kui märtsis.

Mais oli taim ..... cm pikem kui aprillis.

Juunis oli taim ..... cm pikem kui mais.

Kõige rohkem kasvas taim ..... kuus.

Kõige vähem kasvas taim ..... kuus.

142. Arvuta.

$20 \text{ kg} + 18 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$23 \text{ l} + 30 \text{ l} = \dots\dots\dots$

$75 \text{ kg} - 35 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$40 \text{ l} - 2 \text{ l} = \dots\dots\dots$

$64 \text{ kg} + 6 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$82 \text{ l} + 8 \text{ l} = \dots\dots\dots$

$38 \text{ kg} - 21 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$56 \text{ l} - 16 \text{ l} = \dots\dots\dots$

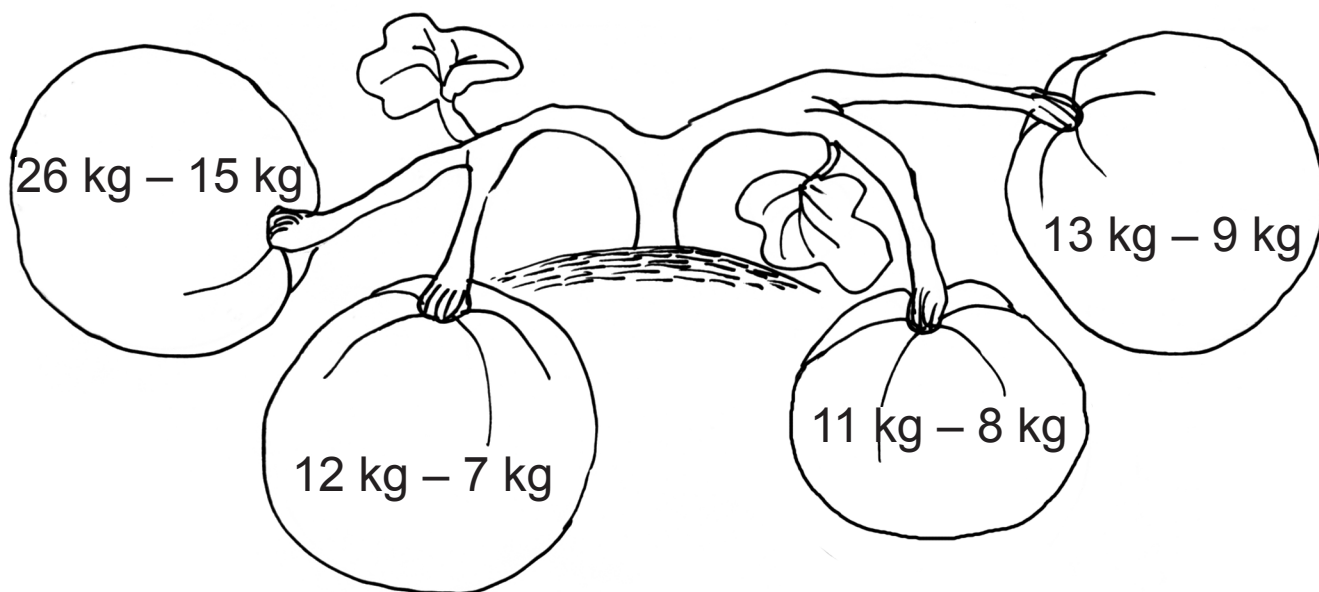
$3 \text{ kg} + 70 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$4 \text{ l} + 44 \text{ l} = \dots\dots\dots$

$90 \text{ kg} - 8 \text{ kg} = \dots\dots\dots$

$77 \text{ l} - 30 \text{ l} = \dots\dots\dots$

143. Kui palju kaalub kõrvits? Arvuta.

Värvi kõige raskem kõrvits kollaseks.

144. Lahenda ülesanne.

Kott kartuleid kaalub 42 kilo-grammi.

Kott kapsaid on 8 kilo-grammi raskem.

Kui palju kaaluvad mõlemad kotid kokku?

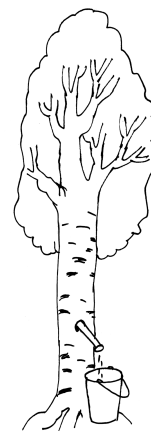

145. Lahenda ülesanne.

Onu Raul kogus kevadel 32 liitrit vahtra-mahla.

Kase-mahla sai ta 24 liitrit rohkem.

Mitu liitrit mahla sai onu kokku?

146. Kui palju kaalub ...? Kirjuta lünka sobiv arv.

..... kg

..... kg

..... kg

..... kg

14 kg

35 kg

74 kg

3 kg

Arvuta. Võrdle. Täida lüngad.

Väike vend kaalub ..... kg vähem kui isa.

Isa kaalub ..... kg rohkem kui väike vend.

Õde kaalub ..... kg rohkem kui väike vend.

Väike vend kaalub ..... kg vähem kui õde.

Kass kaalub ..... kg vähem kui väike vend.

Väike vend kaalub ..... kg rohkem kui kass.

147. Arvuta.

$35 \text{ s} + 40 \text{ s} = \dots \text{ s}$

$80 \text{ s} - 7 \text{ s} = \dots \text{ s}$

$6 \text{ s} + 50 \text{ s} = \dots \text{ s}$

$77 \text{ s} - 21 \text{ s} = \dots \text{ s}$

$17 \text{ €} + 62 \text{ €} = \dots \text{ €}$

$39 \text{ €} - 3 \text{ €} = \dots \text{ €}$

$4 \text{ €} + 24 \text{ €} = \dots \text{ €}$

$58 \text{ €} - 18 \text{ €} = \dots \text{ €}$

148. Lahenda ülesanne.

Markusel on hoiu-pörsas 42 eurot.

Egertil on 5 eurot rohkem kui Markusel.

Kui palju raha on Egertil?

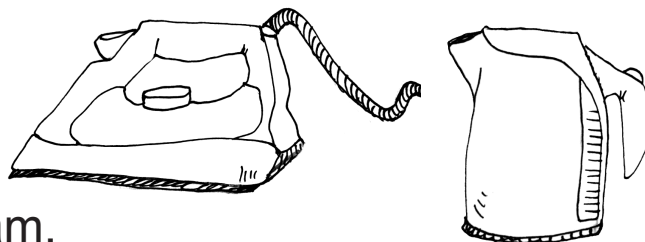

149. Lahenda ülesanne.

Triik-raud maksab 39 eurot.

Vee-keetja on 19 eurot odavam.

Kui palju maksavad triik-raud ja vee-keetja kokku?

150. Arvuta.

$20 \text{ s} + 20 \text{ s} + 2 \text{ s} = \dots \text{ s}$

$50 \text{ s} + 10 \text{ s} + 5 \text{ s} = \dots \text{ s}$

$50 \text{ s} + 5 \text{ s} + 1 \text{ s} = \dots \text{ s}$

$10 \text{ s} + 20 \text{ s} + 1 \text{ s} = \dots \text{ s}$

$10 \text{ €} + 2 \text{ €} + 50 \text{ €} = \dots \text{ €}$

$30 \text{ €} + 20 \text{ €} + 1 \text{ €} = \dots \text{ €}$

$5 \text{ €} + 70 \text{ €} + 10 \text{ €} = \dots \text{ €}$

$2 \text{ €} + 5 \text{ €} + 40 \text{ €} = \dots \text{ €}$

151. Kui palju raha on hoiu-pörsas?

Koosta ülesanne. Arvuta.

	+		+		=	
.....	+	.....	+	.....	=	
	+		+		=	
.....	+	.....	+	.....	=	
	+		+		=	
.....	+	.....	+	.....	=	
	+		+		=	
.....	+	.....	+	.....	=	
	+		+		=	
.....	+	.....	+	.....	=	

152. Lahenda ülesanne.

Annel oli 1 euro. Ema andis Annele 5 eurot ja vana-ema andis veel 20 eurot.

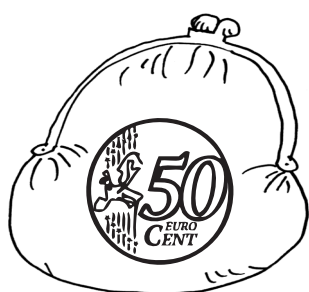
Mitu eurot on nüüd Annel?

Kui palju raha sai Anne emalt ja vana-emalt kokku?

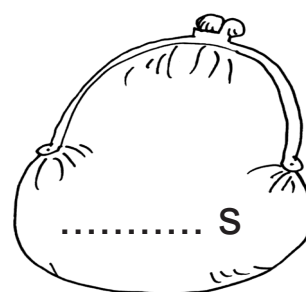
153. Arvuta.

$50 \text{ s} - 10 \text{ s} - 6 \text{ s} = \dots\dots$	$32 \text{ €} - 12 \text{ €} - 5 \text{ €} = \dots\dots$
$75 \text{ s} - 15 \text{ s} - 20 \text{ s} = \dots\dots$	$50 \text{ €} - 4 \text{ €} - 30 \text{ €} = \dots\dots$
$43 \text{ s} - 20 \text{ s} - 13 \text{ s} = \dots\dots$	$27 \text{ €} - 16 \text{ €} - 10 \text{ €} = \dots\dots$
$100 \text{ s} - 60 \text{ s} - 5 \text{ s} = \dots\dots$	$48 \text{ €} - 35 \text{ €} - 13 \text{ €} = \dots\dots$

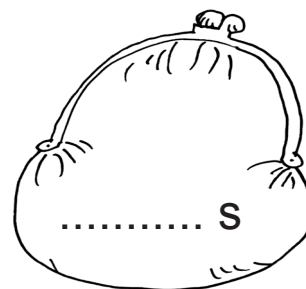
154. Kui palju raha jäi raha-kotti alles?

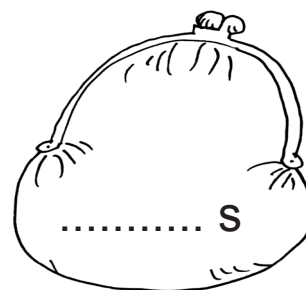
$$50 \text{ s} - 20 \text{ s} - 20 \text{ s} =$$

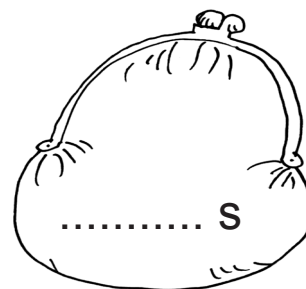
$$\dots\dots \text{ s} - 10 \text{ s} - 2 \text{ s} =$$

$$\dots\dots \text{ s} - 5 \text{ s} - 1 \text{ s} =$$

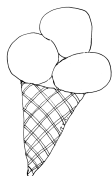
$$\dots\dots \text{ s} - 5 \text{ s} - 5 \text{ s} =$$

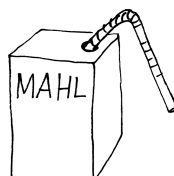
155. Koosta ülesanne. Arvuta.

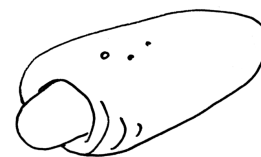
31 senti

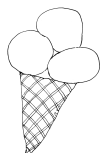
53 senti

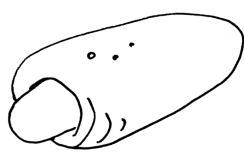
36 senti

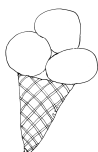
40 senti

$$31 \text{ s} + 53 \text{ s} = \dots \text{ s}$$

$$\dots \text{ s} + \dots \text{ s} = \dots \text{ s}$$

$$\dots \text{ s} + \dots \text{ s} = \dots \text{ s}$$

Mitu senti kulub? Mitu senti jääb üle?

Matil on ..... senti.

Mati ostab

$$31 \text{ s} + \dots \text{ s} = \dots \text{ s}$$

Matil jääb järele

$$\dots \text{ s} - \dots \text{ s} = \dots \text{ s}$$

Airel on ..... senti.

Airel ostab

$$\dots \text{ s} + \dots \text{ s} = \dots \text{ s}$$

Airel jääb järele

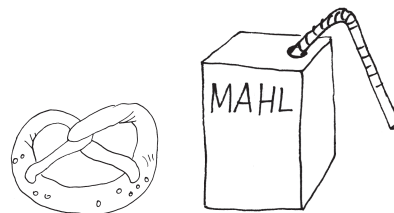
$$\dots \text{ s} - \dots \text{ s} = \dots \text{ s}$$

156. Lahenda ülesanne.

Kadril oli 87 senti. Ta ostis saiakese, mis maksis 25 senti, ja kõrre-joogi, mis maksis 40 senti.

Mitu senti kulutas Kadri ära?

Mitu senti jäi Kadril alles?

157. Arvuta. Teisenda vastus, kui võimalik.

100 s = ... €

20 s + 80 s = ... s = 1 €

13 s + 70 s = ...

40 s + 6 s = ...

1 s + 99 s = ...

95 s + 5 s = ...

40 s + 60 s = ...

8 s + 82 s = ...

72 s + 18 s = ...

158. Kes saab osta loosi-pileti? Arvuta.

Karl

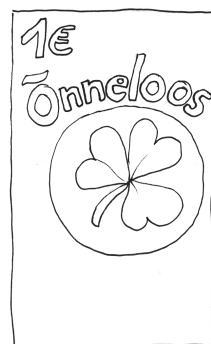
Kai

Siim

Lea

Hind: 1€

159. Teisenda euro sentideks ja arvuta.

$1 \text{ €} = \dots\dots \text{ s}$

$1 \text{ €} - 20 \text{ s} = 100 \text{ s} - 20 \text{ s} = \dots\dots \text{ s}$

$1 \text{ €} - 40 \text{ s} = \dots\dots\dots$

$1 \text{ €} - 10 \text{ s} = \dots\dots\dots$

$1 \text{ €} - 50 \text{ s} - 30 \text{ s} = \dots\dots\dots \text{ s} - 50 \text{ s} - 30 \text{ s} = \dots\dots\dots \text{ s}$

$1 \text{ €} - 70 \text{ s} - 20 \text{ s} = \dots\dots\dots$

$1 \text{ €} - 90 \text{ s} - 10 \text{ s} = \dots\dots\dots$

160. Koosta ülesanne. Arvuta.

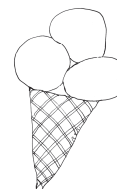
80 senti

40 senti

20 senti

50 senti

Anul on ... euro.

Kui palju raha jääb Anul järele, kui ta ostab ...?

$1 \text{ €} - 80 \text{ s} = 100 \text{ s} - \dots\dots \text{ s} = \dots\dots\dots$

$1 \text{ €} - \dots\dots\dots$

.....

.....

.....

161. Arvuta. Kui võimalik, siis teisenda vastus.

100 cm = ... m

30 cm + 70 cm = ... cm = ... m

2 cm + 80 cm = ...

91 cm + 9 cm = ...

43 cm + 47 cm = ...

60 cm + 40 cm = ...

162. Täida lüngad. Arvuta.

Kevinil kulus kingituse pakkimiseks

33 cm paela ja 26 cm paberit.

Kertul kulus kingituse pakkimiseks

67 cm paela ja 50 cm paberit.

Kui palju paela ja paberit

kulutasid lapsed kingituste pakkimiseks?

	Paela	Paberit
Kevinil	..... cm	..... cm
Kertul	..... cm	..... cm
KOKKU kulus	.....	.....

Kevinil kulus paberit .....cm ..... kui Kertul.

Kertul kulus paela ..... cm ..... kui Kevinil.

163. Lahenda ülesanne.

Ema ostis Kadile seeliku õblemiseks 55 cm riiet ja

Meeri seeliku jaoks 45 cm riiet.

Kui palju riiet ostis ema seelikute õblemiseks?

164. Teisenda. Arvuta.

1 m = ... cm

1 m – 10 cm = 100 cm – 10 cm = ... cm

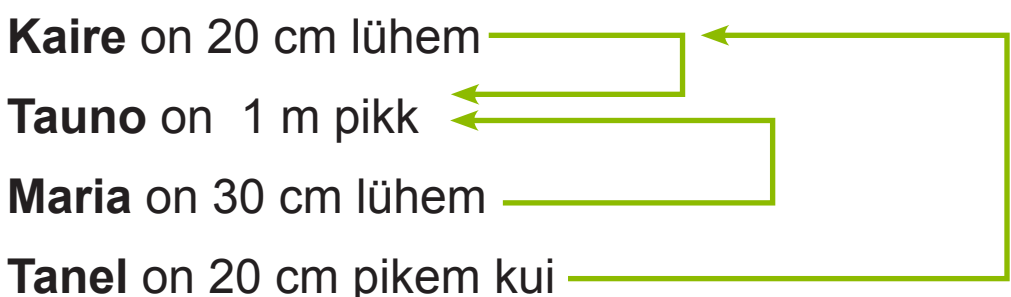
1 m – 70 cm = ...

1 m – 50 cm = ...

1 m – 30 cm = ...

1 m – 60 cm = ...

165. Arvuta, kui pikad on lapsed. Täida lüngad.

Kaire

.....

Tauno

1 m

Maria

.....

Tanel

.....

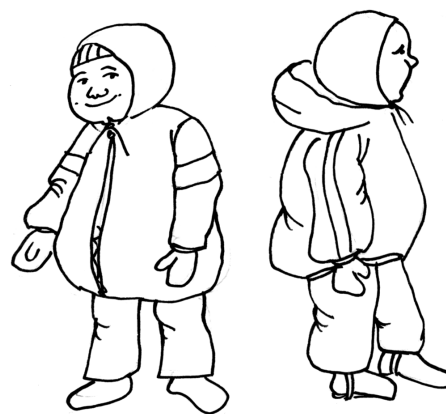
166. Lahenda ülesanne.

Ema ostis poest 1 meetri helkur-paela.

Sellest 40 cm õmbles ta venna jopele.

Üle-jäänud pael kulus õe jopele.

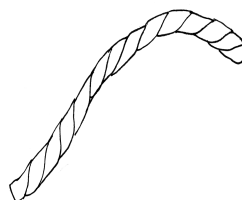
Mitu senti-meetrit paela õmbles ema õe jopele?

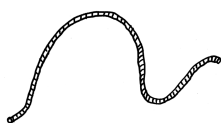
167. Arvuta. Täida lüngad.

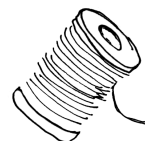
$$93 \text{ cm} + 7 \text{ cm} = \dots\dots\dots$$

$$68 \text{ m} - 53 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

$$52 \text{ m} + 25 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

$$1 \text{ m} - 40 \text{ cm} = \dots\dots\dots$$

Nimetus	Pikkus	Nimetus	Pikkus
pael	.....	köis	.....
nöör	.....	niit	.....

Võrdle.

Köis on ..... kui nöör.

Pael on ..... kui niit.

lühem

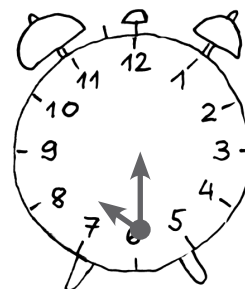
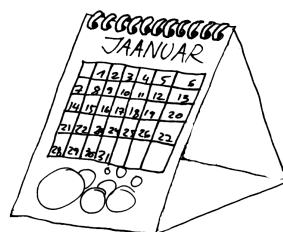
pikem

168. Loe. Piira õige arv joonega.

1 tund on (60, 100) minutit.

1 aasta on (12, 24) kuud.

1 ööpäev on (60, 24) tundi.

169. Arvuta.

$$25 \text{ min} + 74 \text{ min} = \dots\dots \text{ min}$$

$$37 \text{ h} + 13 \text{ h} = \dots\dots \text{ h}$$

$$60 \text{ min} - 5 \text{ min} = \dots\dots \text{ min}$$

$$64 \text{ h} - 24 \text{ h} = \dots\dots \text{ h}$$

$$7 \text{ min} + 30 \text{ min} = \dots\dots \text{ min}$$

$$50 \text{ h} + 15 \text{ h} = \dots\dots \text{ h}$$

$$48 \text{ min} - 40 \text{ min} = \dots\dots \text{ min}$$

$$80 \text{ h} - 7 \text{ h} = \dots\dots \text{ h}$$

$$39 \text{ a} + 11 \text{ a} = \dots\dots \text{ a}$$

$$51 \text{ k} + 9 \text{ k} = \dots\dots \text{ k}$$

$$70 \text{ a} - 6 \text{ a} = \dots\dots \text{ a}$$

$$49 \text{ k} - 44 \text{ k} = \dots\dots \text{ k}$$

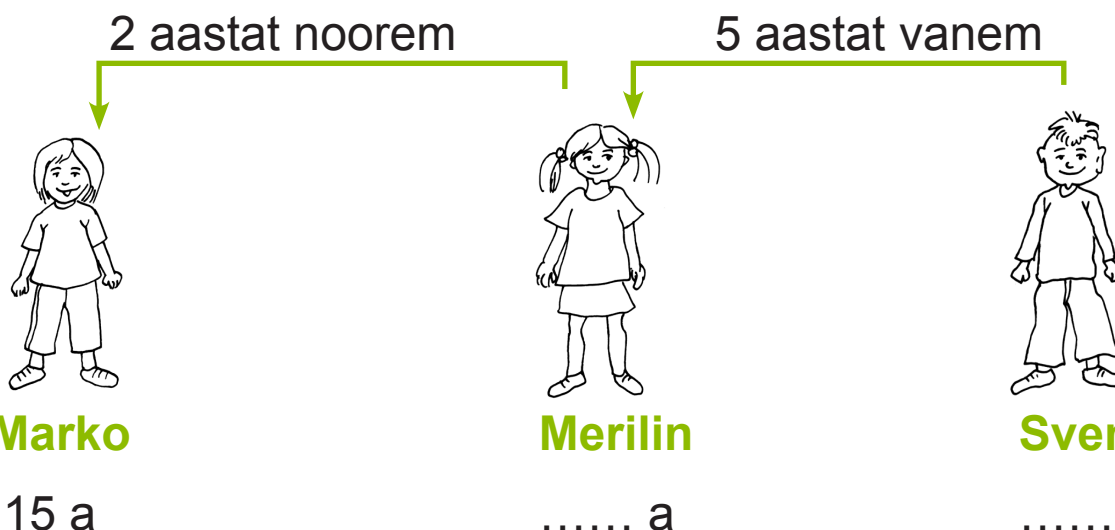
$$2 \text{ a} + 58 \text{ a} = \dots\dots \text{ a}$$

$$3 \text{ k} + 33 \text{ k} = \dots\dots \text{ k}$$

$$47 \text{ a} - 42 \text{ a} = \dots\dots \text{ a}$$

$$27 \text{ k} - 2 \text{ k} = \dots\dots \text{ k}$$

170. Lahenda ülesanne. Täida lüngad.

171. Arvuta. Joonista kellale osutid.

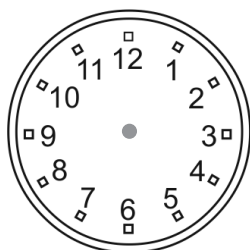
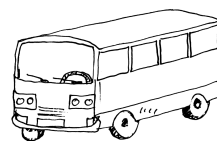
Karin jõudis bussi-peatusse kell 14.30.

Buss nr 6 oli väljunud pool tundi varem.

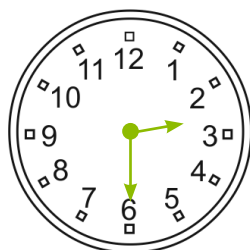
Buss nr 20 väljub 30 minuti pärast.

Mis kell väljus buss nr 6 peatusest?

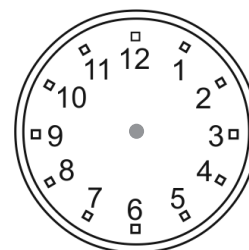
Mis kell väljub buss nr 20?

.....

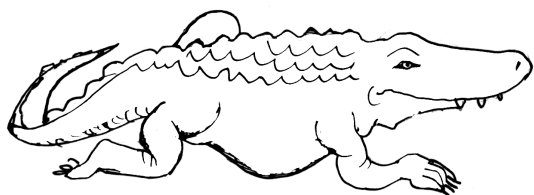

14.30

.....

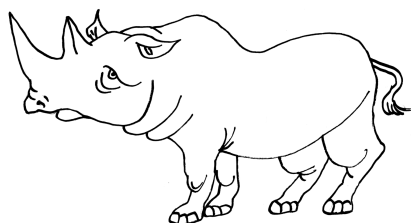
172. Arvuta nende loomade kõige pikem eluiga.

$$40 a + 60 a$$

$$78 a - 53 a$$

$$95 a - 40 a$$

$$36 a + 34 a$$

173. Arvuta. Kui võimalik, siis teisenda vastus.

$$60 \text{ min} = \dots \text{ h}$$

$$36 \text{ min} + 24 \text{ min} = 60 \text{ min} = 1 \text{ h}$$

$$51 \text{ min} + 9 \text{ min} = \dots$$

$$4 \text{ min} + 46 \text{ min} = \dots$$

$$17 \text{ min} + 30 \text{ min} = \dots$$

$$45 \text{ min} + 15 \text{ min} = \dots$$

$$23 \text{ min} + 37 \text{ min} = \dots$$

174. Arvuta. Täida lüngad. Vasta küsimustele.

Kui palju aega kulus lastel ülesannete täitmiseks?

	Lugemine	Matemaatika	Kokku kulus
Jaan	31 min	19 min	.....
Mari	26 min	34 min	.....
Nora	37 min	22 min	.....

Kes kulutas kõige rohkem (kõige vähem) aega koduste ülesannete täitmiseks?

Mitu minutit kulus Jaanil vähem aega kui Maril?

Mitu minutit kulus Noral rohkem aega kui Jaanil?

175. Teisenda. Arvuta.

1 h = ... min

1 h – 40 min = 60 min – 40 min = ... min

1 h – 10 min = ...

1 h – 5 min = ...

1 h – 20 min = ...

1 h – 1 min = ...

1 h – 10 min = ...

176. Lahenda ülesanne.

Martinil kulub hommikul kooli minekuks aega 1 tund.

Sellest 40 minutit sõidab ta rongiga.

Üle-jäänud tee käib ta jalgsi.

Kui palju aega kulub jalgsi käimisele?

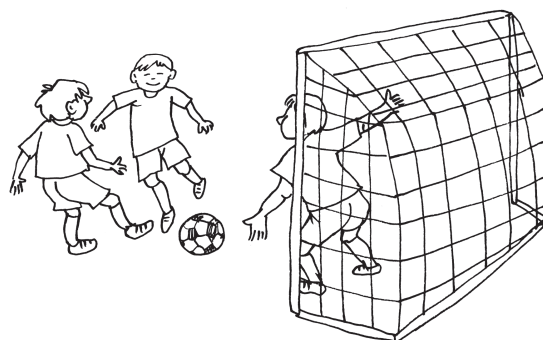
177. Lahenda ülesanne.

Jalg-palli-trenn kestab 1 tund.

Sellest 15 minutit kulub

soojendus-harjutuste tegemiseks.

Kui palju aega jääb jalg-palli-mänguks?

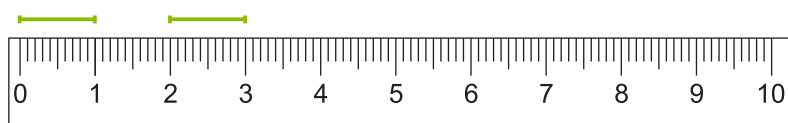

SIRGLÕIGU MÕÕTMINE JA JONESTAMINE

178. Kirjuta lünka sobiv pikkus-ühik (lühend).

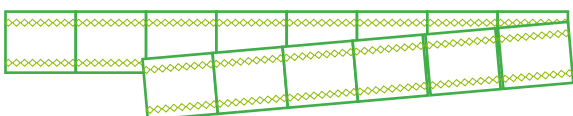
Joonisel olevate lõikude pikkus on 1 .....

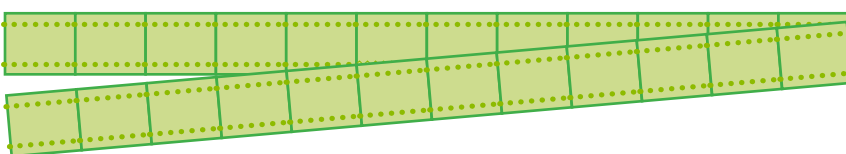
179. Joonisel on pael antud 1 senti-meetri pikkuste lõikudena. Leia paela pikkus.

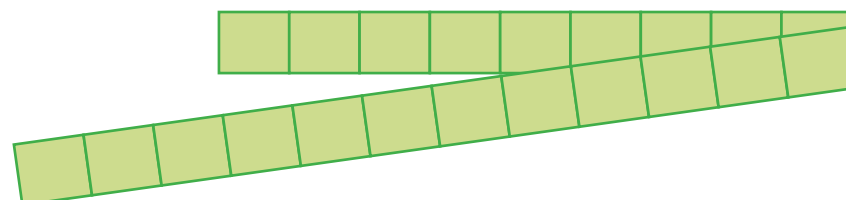
..... cm

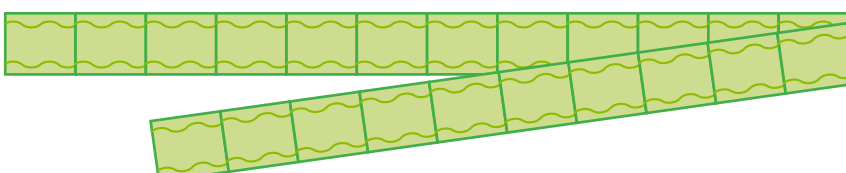
..... cm

..... cm

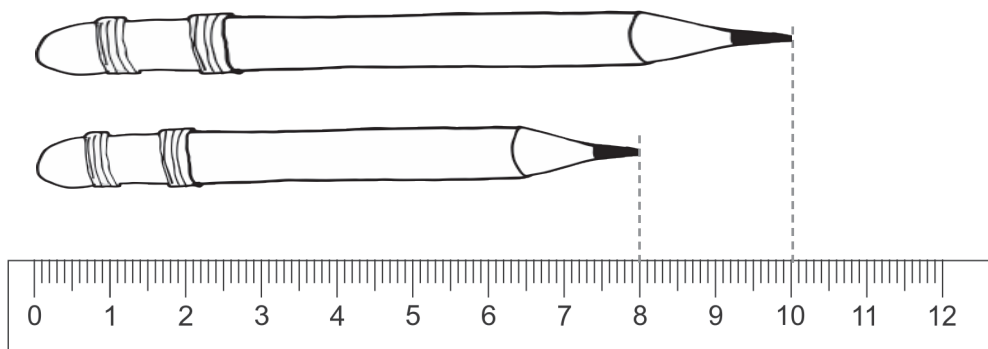

..... cm

..... cm

180. Väarvi lühem pliiats kollaseks, pikem pliiats siniseks. Täida lüngad.

Sinise pliiatsi pikkus on ..... cm.

Kollase pliiatsi pikkus on ..... cm.

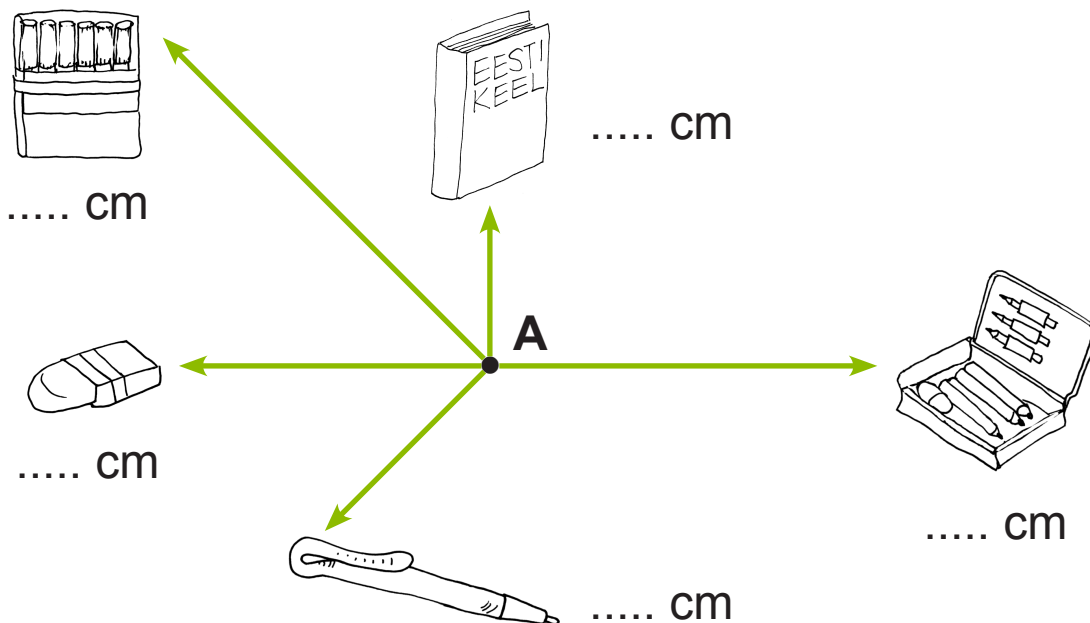
Sinine pliiats on .....cm võrra pikem kui .....pliiats.

Kollane pliiats on .....cm võrra lühem kui sinine pliiats.

181. Mõõda ja väarvi nõutud pikkusega riba.

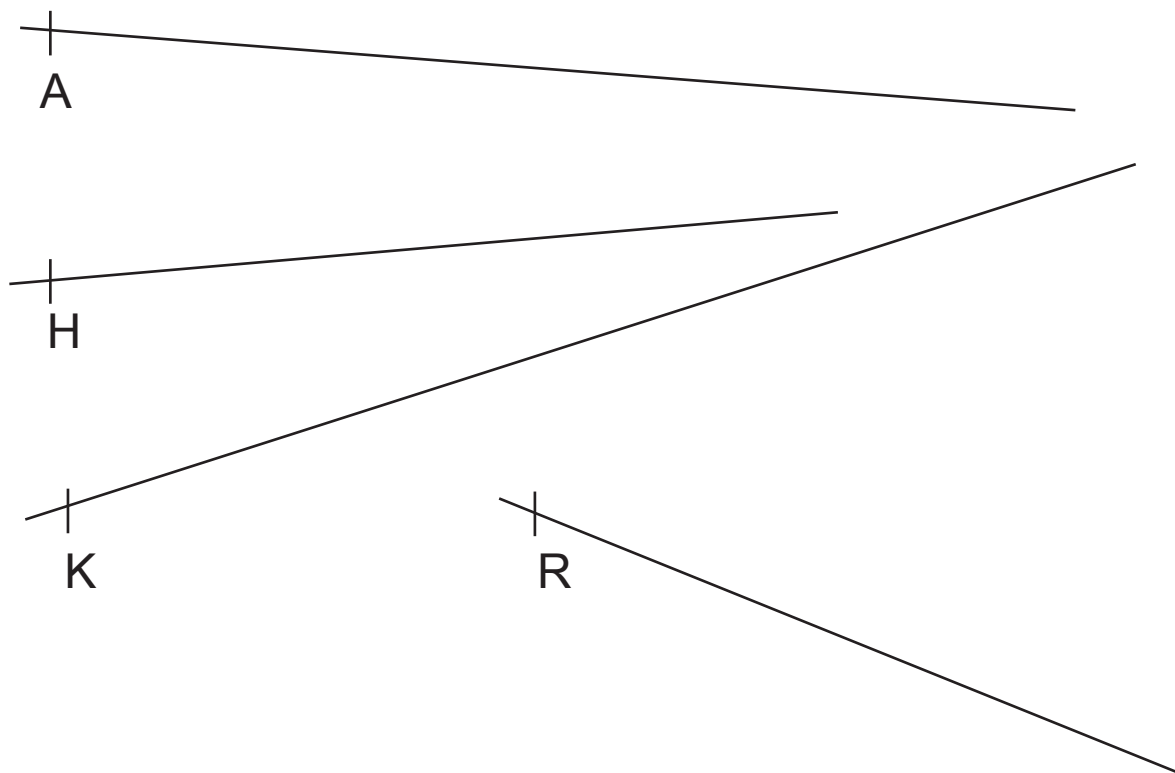
5 cm	____
11 cm	____
9 cm	____
12 cm	____
7 cm	____

182. Mõõda joon-lauaga mõõda sirg-lõiku esemete kaugus punktist A.

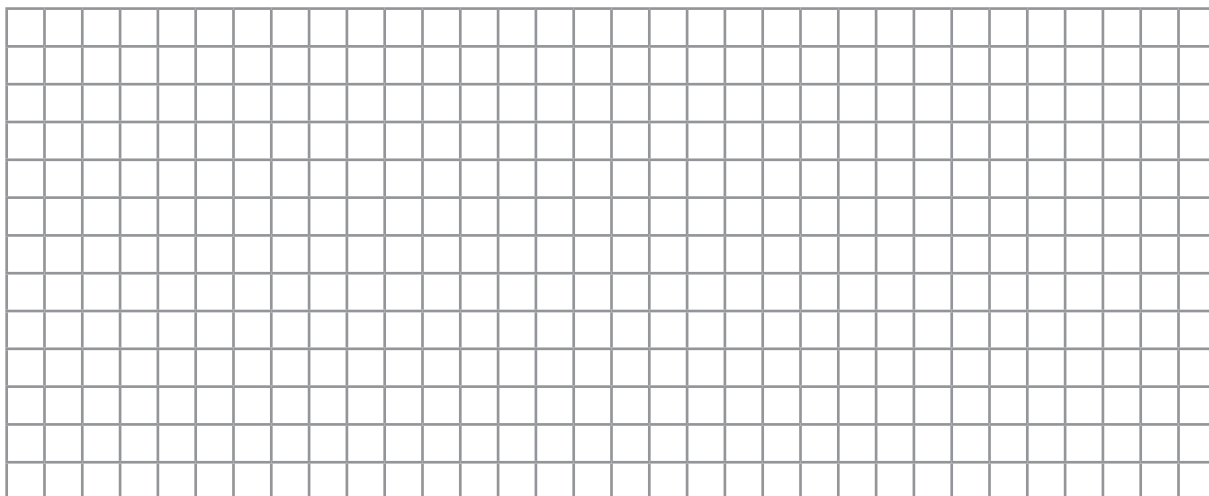

183. Märki sirg-joontele lõigud, mille pikkus on...

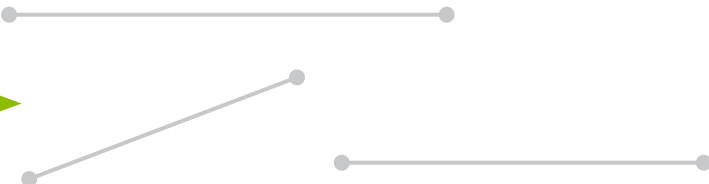

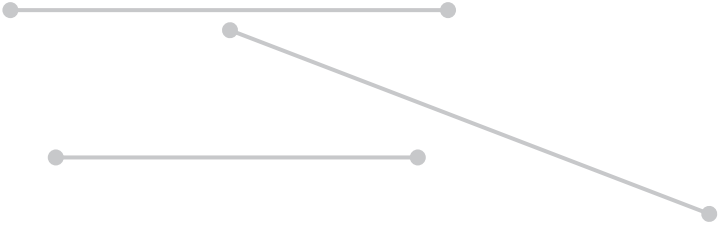

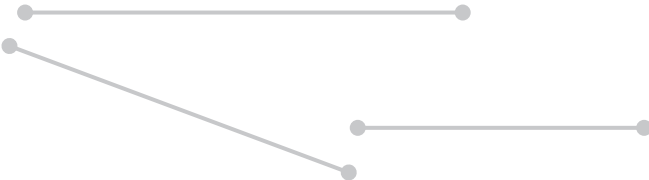
AB = 9 cm, HI = 7 cm, KL = 11 cm, RS = 5 cm

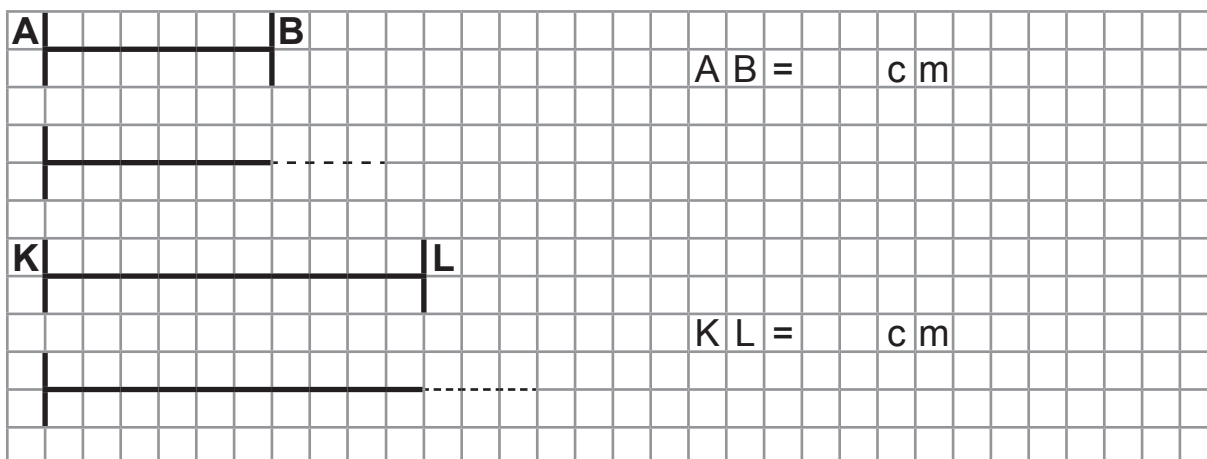
184. Joonesta sirg-lõigud pikkusega 4 cm, 9 cm ja 13 cm. Tähista lõikude ots-punktid.

185. Mõõda lõigu pikkus. Värv rohelise pliiatsiga üle antud lõigust 2 cm võrra pikem lõik.

..... cm	
..... cm	
..... cm	

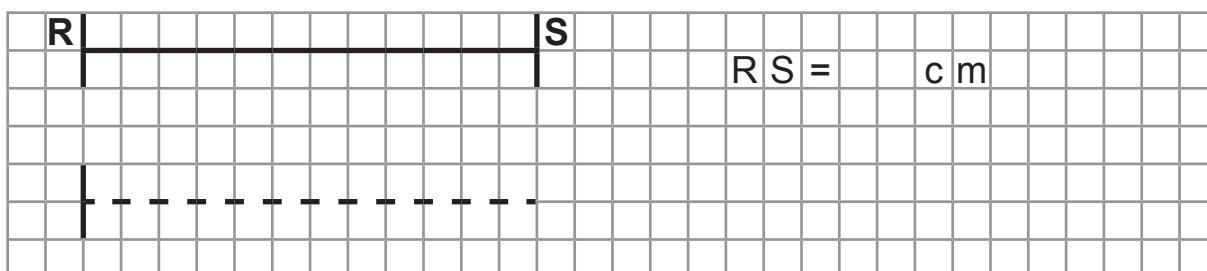
186. Mõõda lõigu pikkus. Joonesta antud lõigust 8 cm võrra pikem lõik.

Nüüd on lõigu AB pikkus .....cm.

Nüüd on lõigu KL pikkus .....cm.

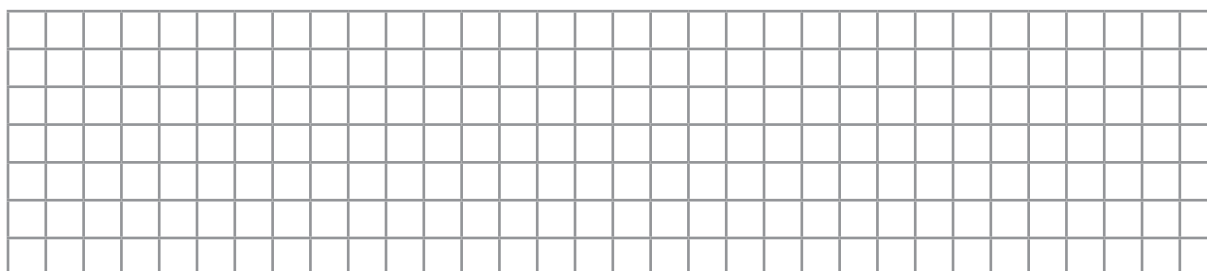
187. Pikenda lõiku RS 5 cm võrra.

Nüüd on lõigu RS pikkus .....cm.

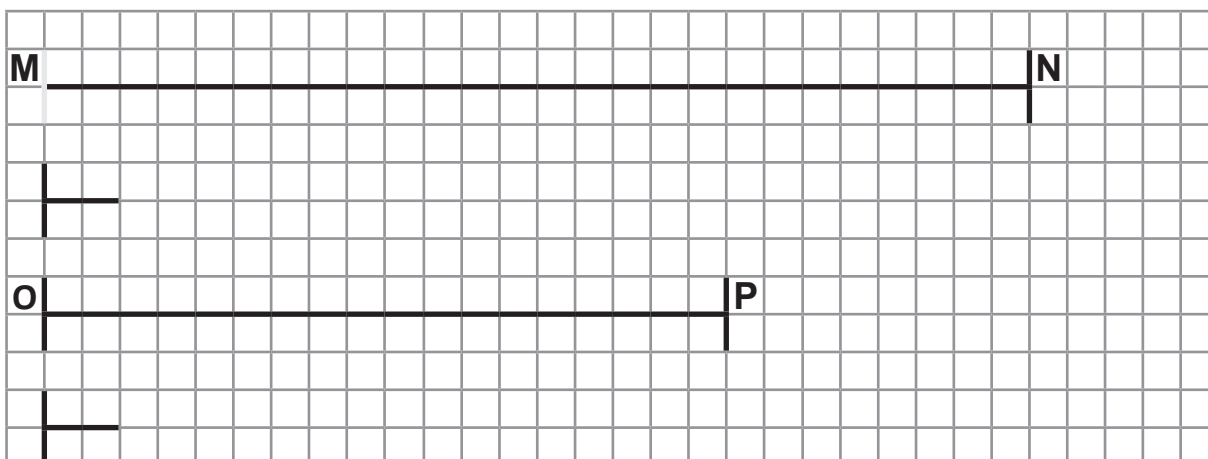
188. Joonesta lõik $ST = 3$ cm.

Pikenda lõiku ST 10 cm võrra.

Nüüd on lõigu ST pikkus .....cm.

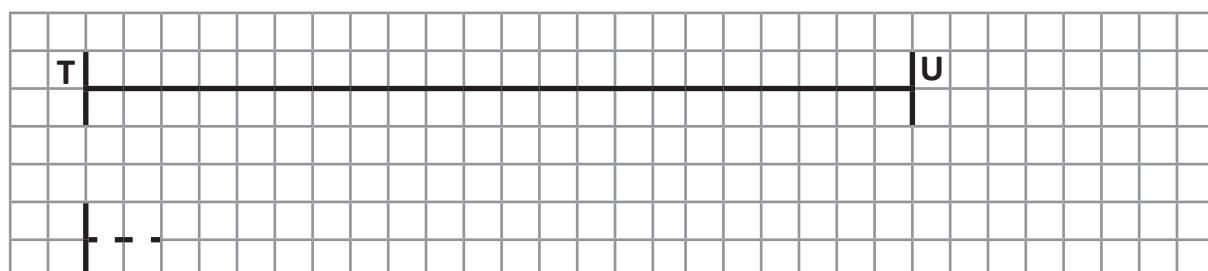
189. Mõõda lõigu pikkus. Joonesta antud lõigust 6 cm võrra lühem lõik.

Nüüd on lõigu MN pikkus .....cm.

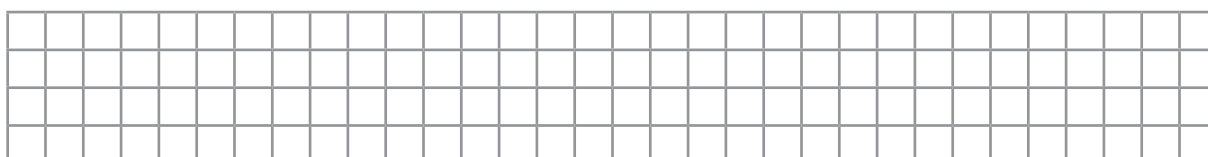
Nüüd on lõigu OP pikkus .....cm.

190. Lühenda lõigu TU pikkust 4 cm võrra.

Nüüd on lõigu TU pikkus .....cm.

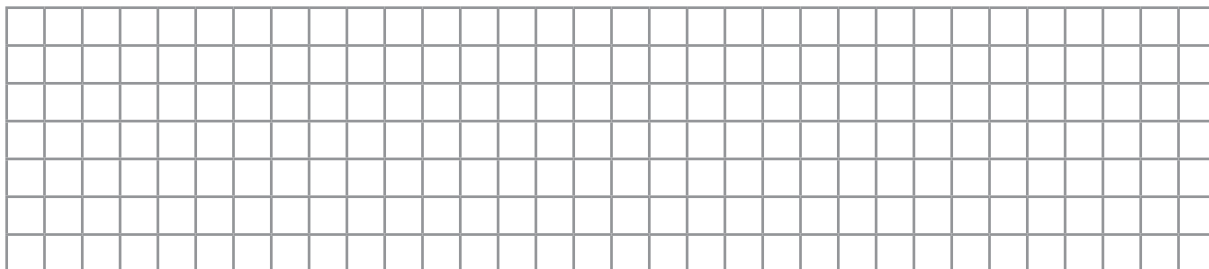
191. Lõigu UV pikkus on 14 cm. Lühenda antud lõigu pikkust 5 cm võrra. Joonesta saadud lõik.

Saadud lõigu UV pikkus on ..... cm.

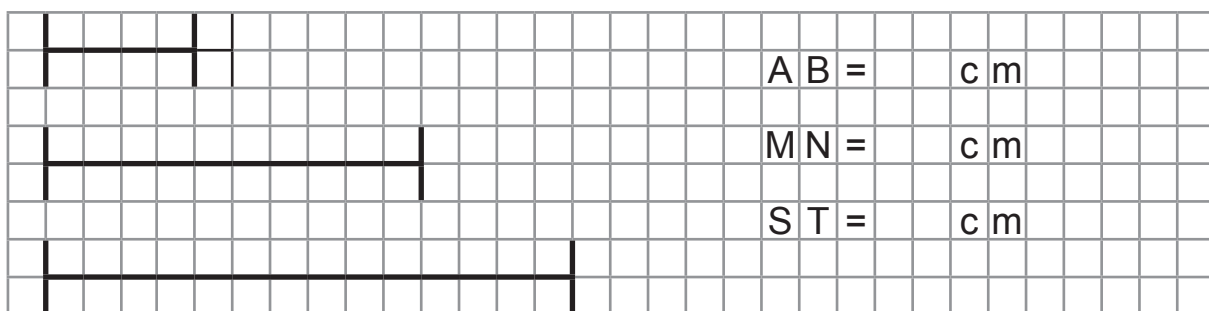
192. Joonesta lõik $ST = 13$ cm.

Lühenda lõigu ST pikkust 6 cm võrra.

Nüüd on lõigu ST pikkus .....cm.

193. Mõõda sirg-lõikude pikkus. Võrdle. Täida lüngad.

Sirg-lõik MN on ..... cm võrra pikem kui sirg-lõik AB .

Sirg-lõik ..... on 2 cm võrra pikem kui sirg-lõik MN .

Sirg-lõik ST on 5 cm võrra pikem kui sirg-lõik .....

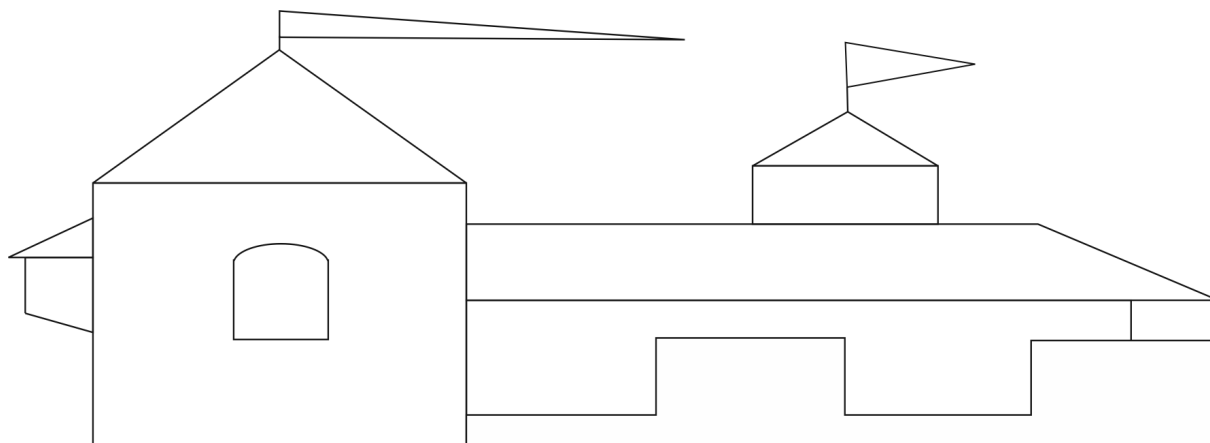
Sirg-lõik AB on ..... cm võrra lühem kui sirg-lõik MN .

Sirg-lõik ..... on 2 cm võrra lühem kui sirg-lõik .....

Sirg-lõik ..... on 5 cm võrra lühem kui sirg-lõik .....

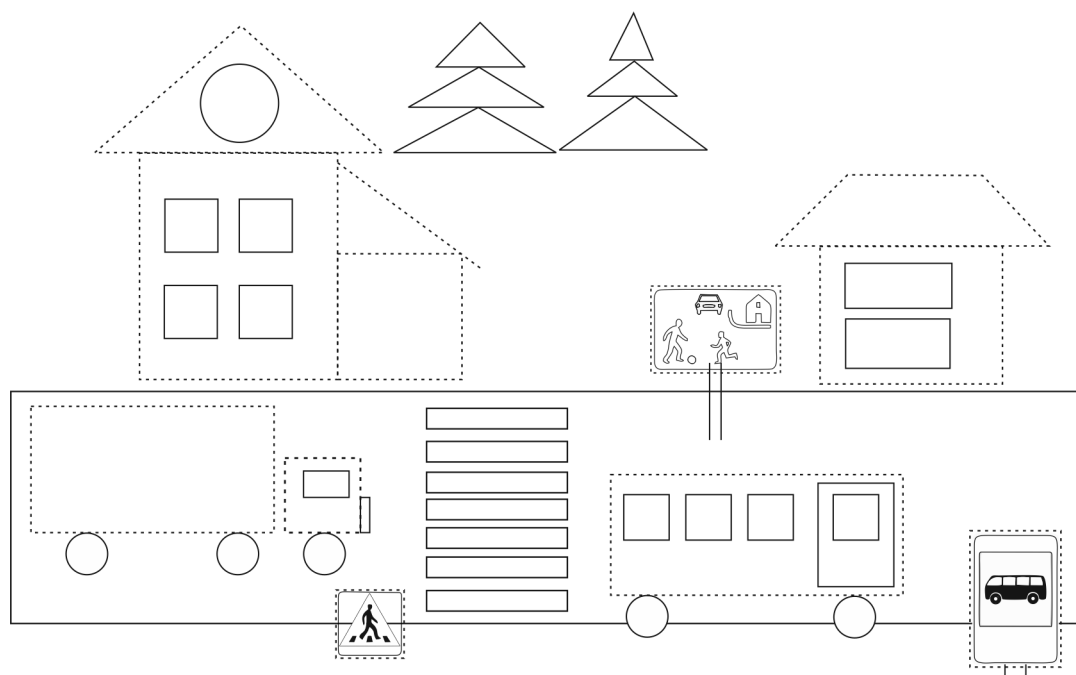
NELINURK. NELINURGA JOONESTAMINE

194. Värvige pildil olevad kolm-nurgad punaseks ja neli-nurgad rohelineks. Täida lüngad.

Kolm-nurgal on ..... külge ja kolm .....
.....-nurgal on 4 ..... ja ..... nurka.

195. Joonesta punktiiriga joonistatud kujundid üle. Värvige ruudud kollaseks ja rist-külikud siniseks.

196. Leia kujundi nimetus. Täida lüngad. Ühenda.

---g
 ---in---
 -ol-n---
 -u-
 ---kü---

197. Ühenda neli-nurgad tähtede järgi.

Mille valmistasid isa ja Kuno kuld-nokale?

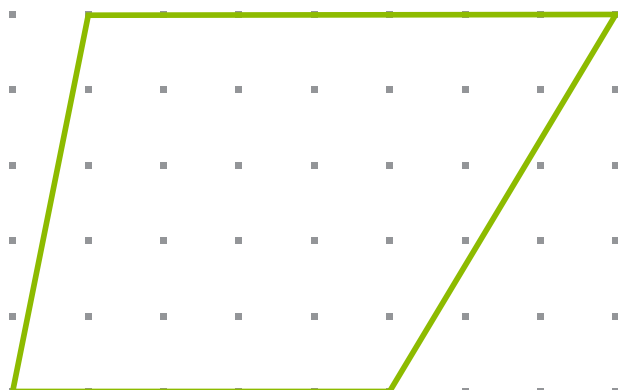
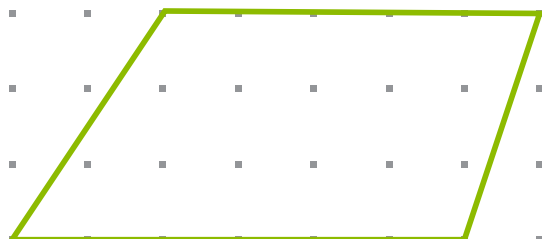
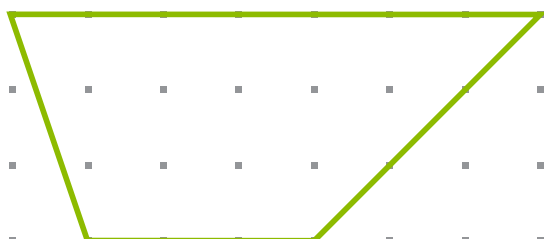
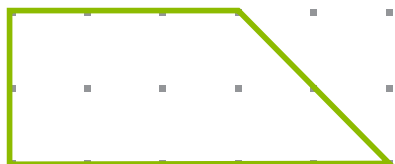
ABCD
 DCGE
 BCGH
 GHIJ
 GJKL

A
 B
 H
 D
 C
 E
 L
 G
 I
 K
 J

Vastus: Nad valmistasid p ___ -k _____.

198. Joonesta sama-sugune neli-nurk.

Märgi ja mõõda neli-nurga pikem külg.

199. Leia nime pikkus.

A. Kirjuta õpilaste nimed ruudustikku üksteise alla (iga täht eraldi ruutu).

B. Leia nime pikkus senti-meetrites, kui ruudu külje pikkus on 1 cm.

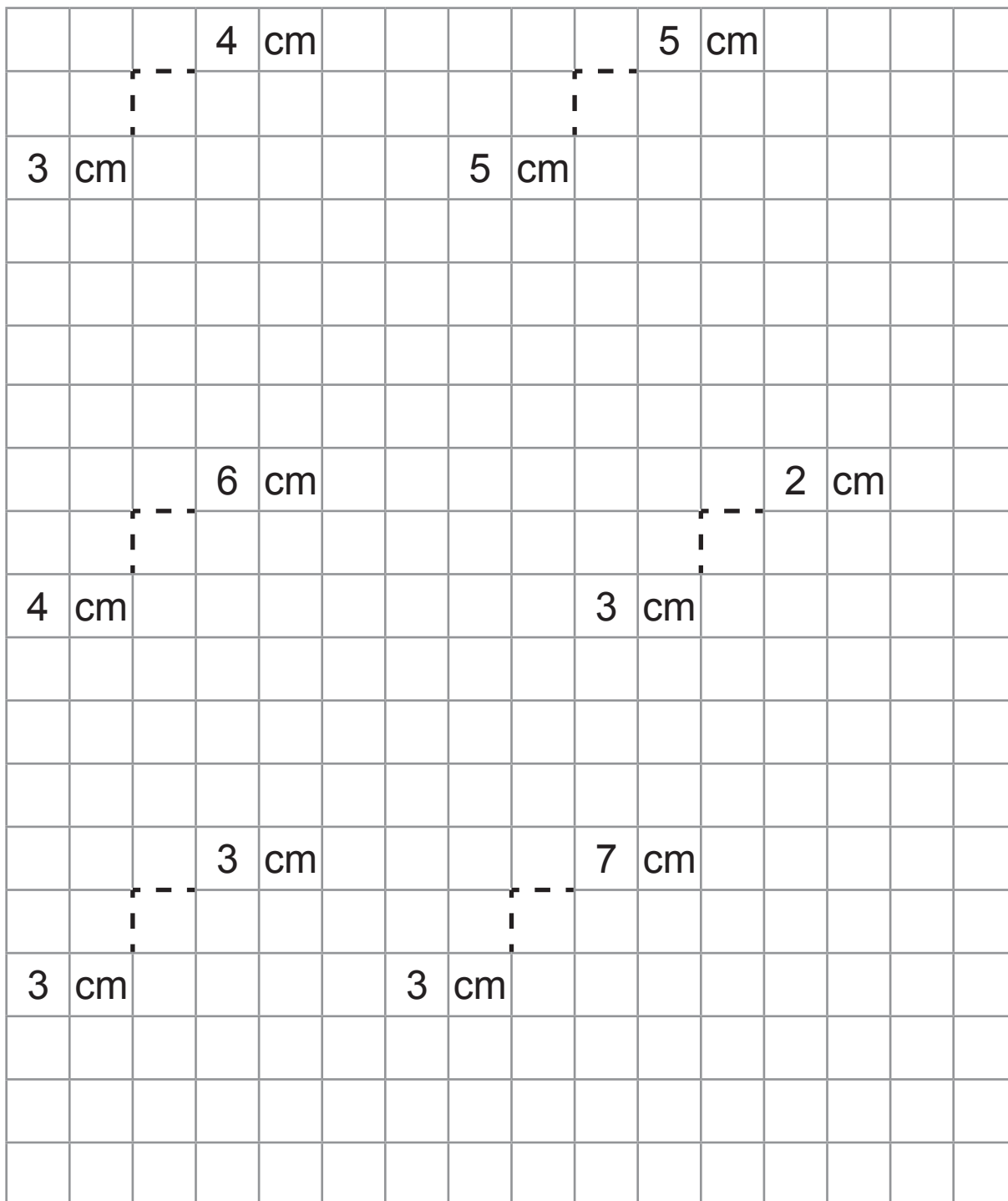
M	A	R	J	U										

C. Värvige nime neli-nurgad.

1. Kõige pikem nime neli-nurk punaseks.
2. Kõige lühem nime neli-nurk siniseks.
3. Kaks võrdset nime neli-nurka kollaseks.

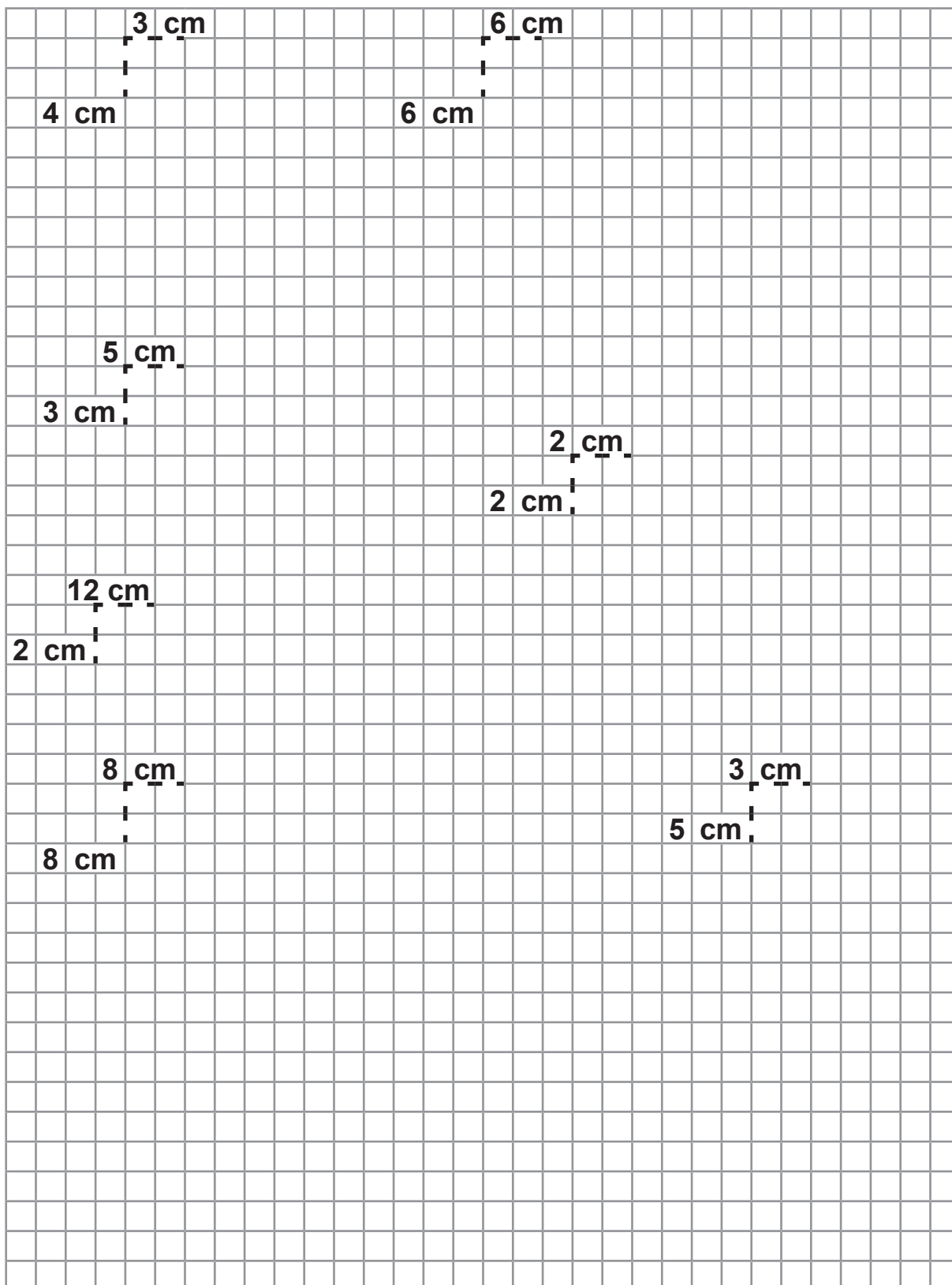
D. Joonesta need neli-nurgad mõõtude järgi vihikusse.

200. Joonesta neli-nurgad ette-antud mõõtude järgi.

Värvi ruudud.

201. Joonesta neli-nurgad ette-antud mõõtude järgi.

KORDAMINE

202. Kirjuta puuduvad arvud. Loe arvu-rida.

19			22				26	

	48			51				

92						98		

203. Kirjuta antud arvule eelnev ja järgnev arv.

	72	

	60	

	39	

	81	

	50	

	99	

204. Loe arvsõna. Kirjuta arv.

Kolm-kümmend üks

Kolm-teist

Kolm-kümmend kolm

Kolm-kümmend

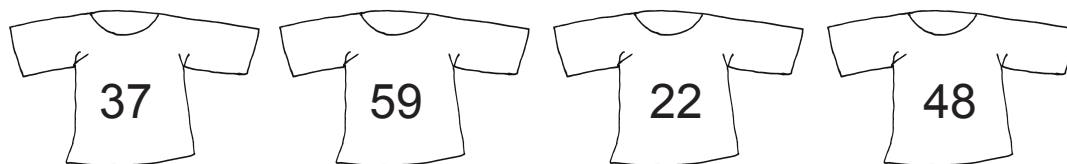

205. Jätka arvu-rida.

62	63						

26	36						

206. Väarvi paaris-arvudega särgid punaseks ja paaritute arvudega särgid siniseks.

207. Järjesta arvud. Alusta kõige väiksemast.

48   18   84   4   80   8   40   14

208. Järjesta arvud. Alusta kõige suuremast.

16   56   50   61   5   15   60   65

209. Kirjuta arvud. Loe.

4 kümnelist 5 ühelist

K	Ü
____	____

2 kümnelist 1 üheline

K	Ü
____	____

7 kümnelist 0 ühelist

K	Ü
____	____

3 ühelist

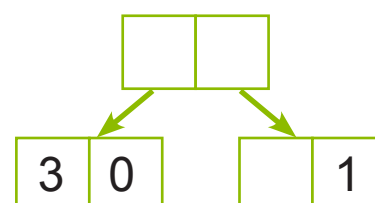
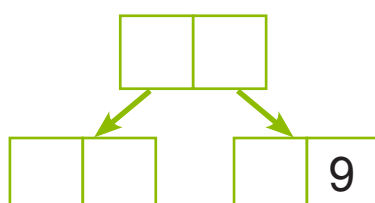
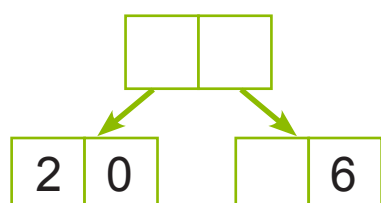
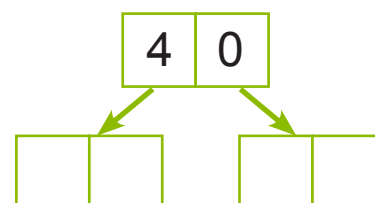
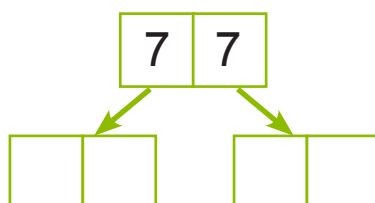
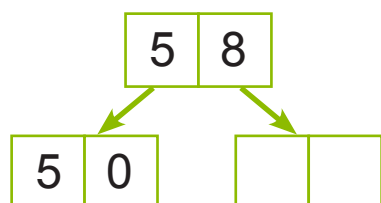
K	Ü
____	____

210. Täida tabel.

ARV	K	Ü
17		
54		
80		
9		

ARV	K	Ü
	4	2
	6	0
		5
	3	3

211. Kirjuta puuduvad arvud.

212. Vördle (>, =, <).

24 42

50 49

67 65

70 69

100 10

88 91

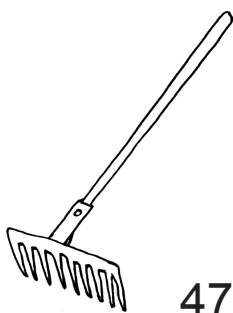
3 30

90 100

100 99

213. Värvi esemed, mis maksavad vähem

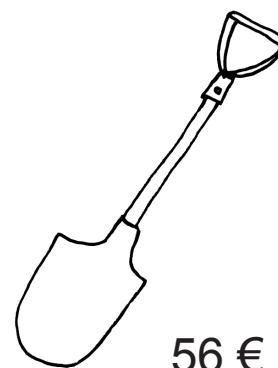
kui 40 eurot.

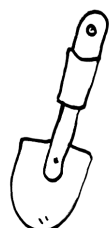
47 €

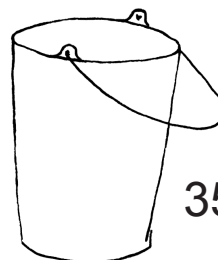
38 €

56 €

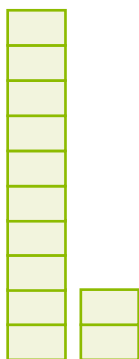
29 €

35 €

214. Piira sobivad arvud joonega nii, et ...

Summa on **12**

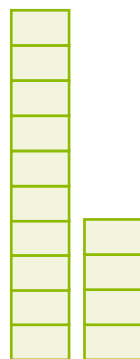
7 3 9 4

6 4 3 8

5 8 6 7

4 6 9 6

Summa on **14**

7 6 5 7

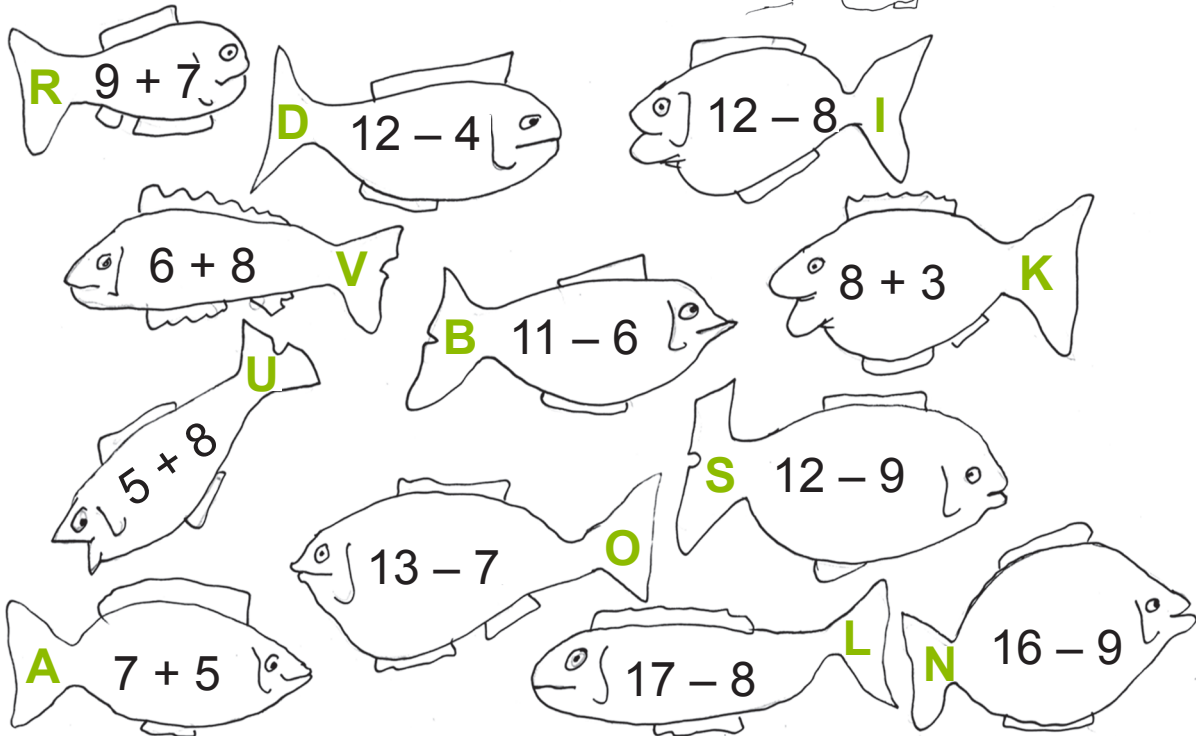
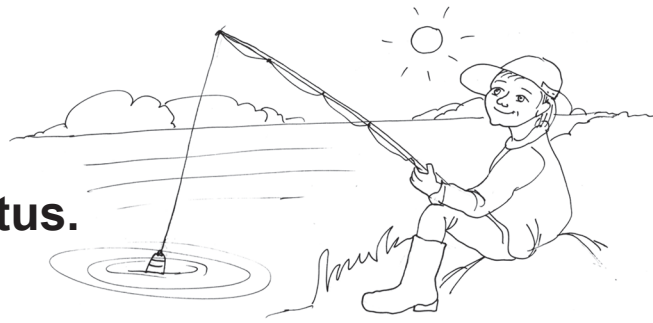
2 5 8 9

6 9 8 7

9 8 4 5

215. Arvuta.

Lahenda mõistatus.

Mis ütles vana-isa Kasparile enne kala-püüki?

11	6	7	7	12	8

11	16	6	6	11	3	13	14	12	8

3	12	12	5

11	12	9	12

216. Arvuta. Värv rist-külikud, milles oleva ülesande vastus on kahe-kohaline arv.

$12 + 7$	$56 - 50$	$31 + 28$	$20 - 13$
$49 - 43$	$10 + 4$	$67 - 52$	$41 + 9$
$70 + 30$	$85 - 62$	$2 + 6$	$60 - 2$

Kontrolli, kas sa värvisid 7 rist-külikut?

217. Koosta iga ülesande järgi veel kolm ülesannet.

$24 + 32 = \dots\dots$

$\dots\dots + \dots\dots = \dots\dots$

$\dots\dots - \dots\dots = \dots\dots$

$\dots\dots - \dots\dots = \dots\dots$

$41 + 27 = \dots\dots$

$\dots\dots + \dots\dots = \dots\dots$

$\dots\dots - \dots\dots = \dots\dots$

$\dots\dots - \dots\dots = \dots\dots$

$30 + 55 = \dots\dots$

$\dots\dots + \dots\dots = \dots\dots$

$\dots\dots - \dots\dots = \dots\dots$

$\dots\dots - \dots\dots = \dots\dots$

$52 + 16 = \dots\dots$

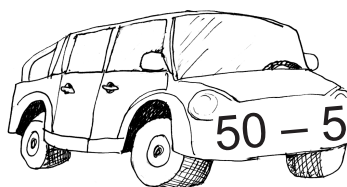
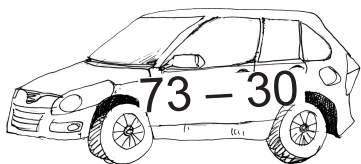
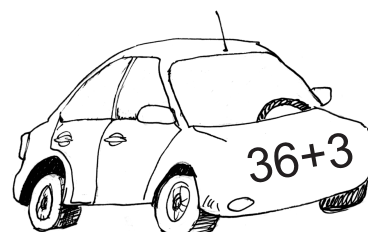
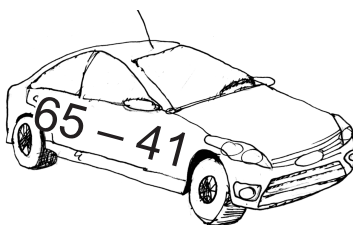
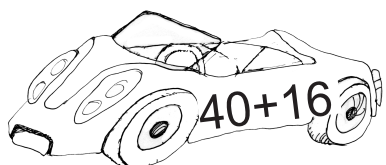
$\dots\dots + \dots\dots = \dots\dots$

$\dots\dots - \dots\dots = \dots\dots$

$\dots\dots - \dots\dots = \dots\dots$

218. Arvuta. Millise auto lapsed valisid?

Ühenda laps ja auto. Värvü paarü-arvuga auto punaseks ja paarütu arvuga auto siniseks.

219. Kirjuta ülesanne ja vastus tabelisse.

Vähenda 4 võrra	ARV	Suurenda 12 võrra
	30	
	54	
	77	
	26	
	45	

220. Lahenda ülesanne vihikus.

Kevadel istutati kasvu-majja 35 tomati-taime.

Paprika-taimi istutati 13 võrra vähem kui tomati-taimi.

Kurgi-taimi istutati 8 võrra rohkem kui paprika-taimi.

Mitu kurgi-taime istutati kasvu-majja?

Andmed:

.....

..... võrra .....

..... võrra .....

Mitu ..... taime istutati kasvu-majja?

Vastus: Kasvu-majja istutati ..... taime.

221. Kirjuta ülesanne ja vastus tabelisse.

Arvud	Summa	Vahe
42 ja 30		
65 ja 4		
73 ja 23		
80 ja 7		
54 ja 12		

222. Arvuta. Väarvi. Annika tulbid on punased ja Jaanuse tulbid on kollased.

Annika

$$34 + 25 = \dots\dots$$

$$20 + 12 = \dots\dots$$

$$23 + 22 = \dots\dots$$

$$20 + 30 = \dots\dots$$

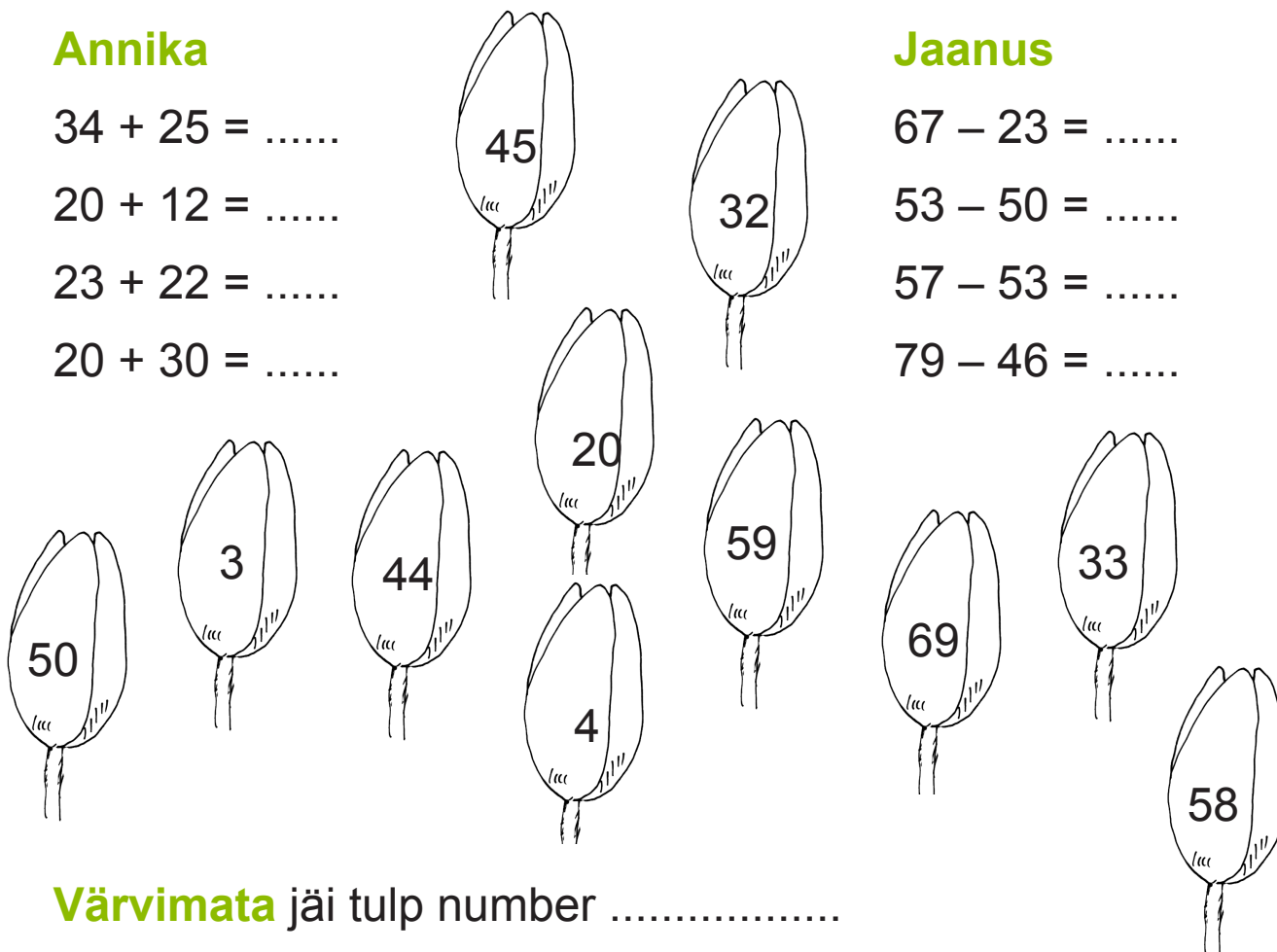
Jaanus

$$67 - 23 = \dots\dots$$

$$53 - 50 = \dots\dots$$

$$57 - 53 = \dots\dots$$

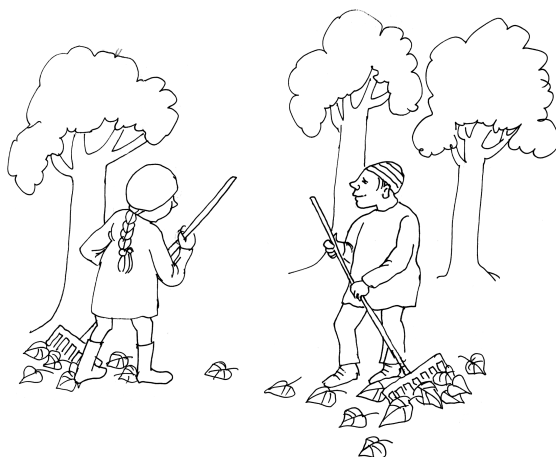
$$79 - 46 = \dots\dots$$

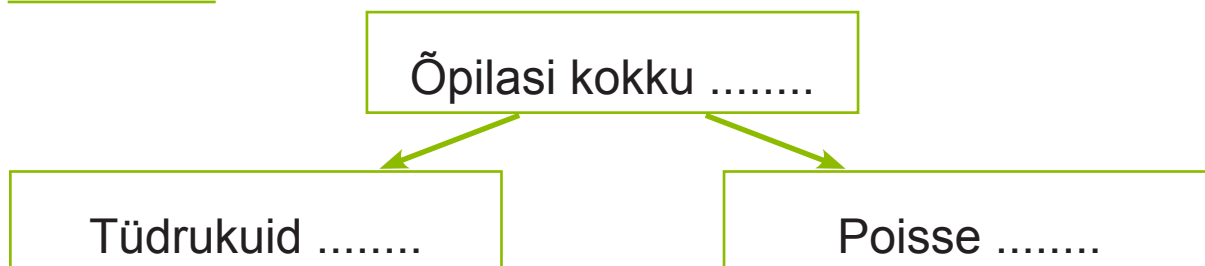
Värvimata jäi tulp number .....

223. Lahenda ülesanne.

Koristamis-talgutest “Teeme ära!” võttis osa meie koolist 78 õpilast. 42 nendest olid tüdrukud. Mitu poissi koristas parki?

Andmed:

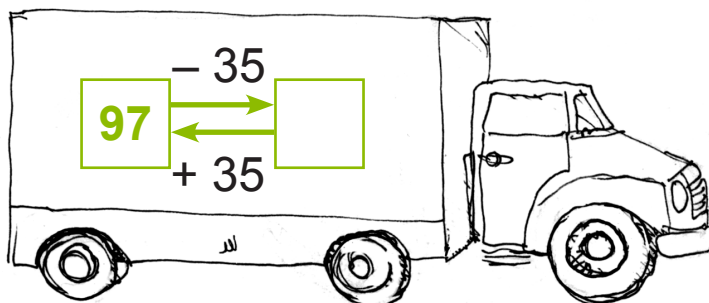
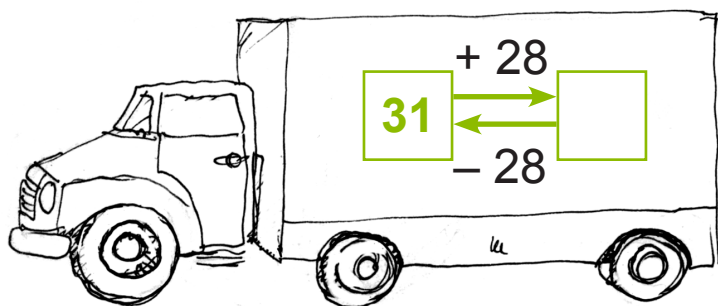
Lahendus:

Mitu ..... koristas parki?

.... = ...

Vastus: Parki koristas ....

224. Koosta ülesanne. Arvuta kirjalikult vihikus

225. Liida. Võimalusel teisenda vastus.

26 kg + 74 kg

45 cm + 55 cm

71 l + 29 l

3 s + 67 s

36 s + 64 s

12 kg + 80 kg

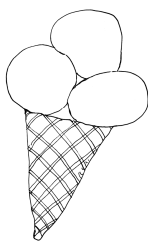
82 m + 18 m

60 a + 4 a

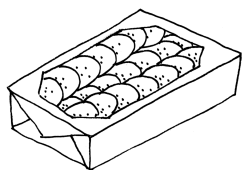
19 h + 5 h

51 € + 23 €

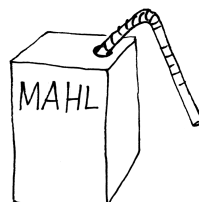
226. Kui palju maksab? Arvuta. Täida lüngad.

..... s

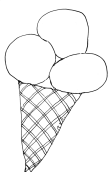
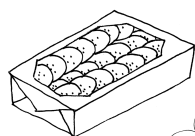
97 s

..... s

..... s

97 senti

32 senti odavam

20 senti kallim

5 senti odavam

Arvuta:

Jäätis maksab: 97 s ..... s = ... s

Mahla-jook maksab: .....

Kook maksab: .....

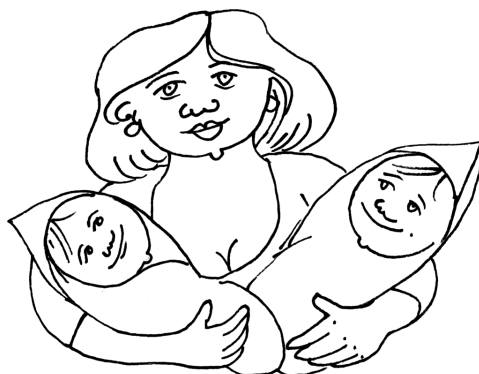
227. Lahenda ülesanne.

Tädi Kristile sündisid kaksikud.

Tüdruku pikkus oli 53 cm.

Poiss oli 3 cm pikem.

Kui pikk oli tädile sündinud poeg?

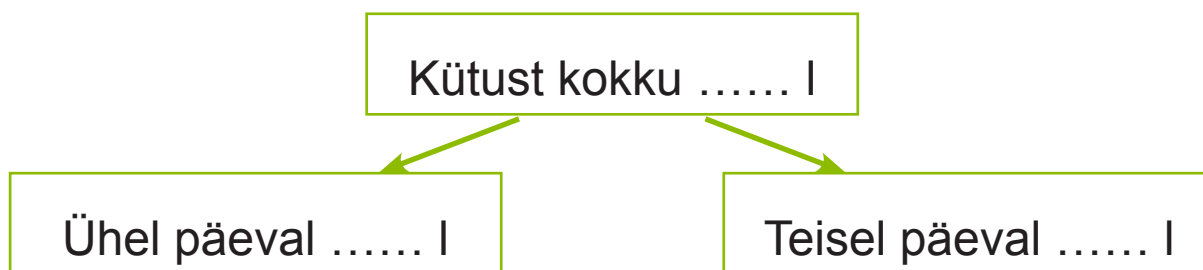

228. Lahenda ülesanne vihikusse.

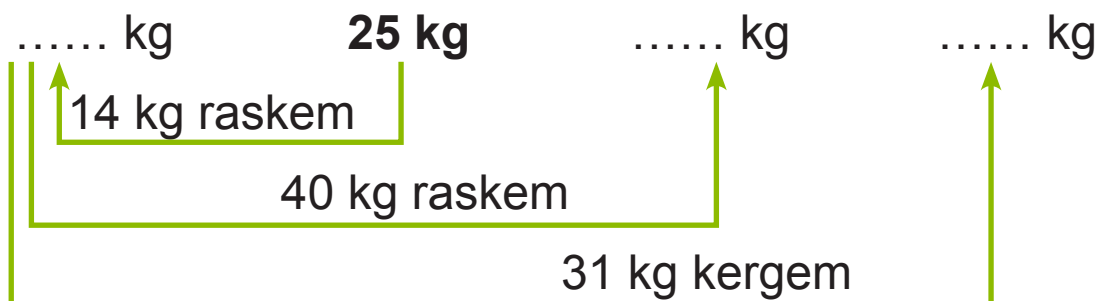
Traktor kulutas põllul töötades kokku 86 liitrit kütust.

Ühel päeval kulus 51 liitrit kütust.

Mitu liitrit kütust kulus teisel päeval?

229. Kui palju kaalub? Arvuta. Täida lüngad.

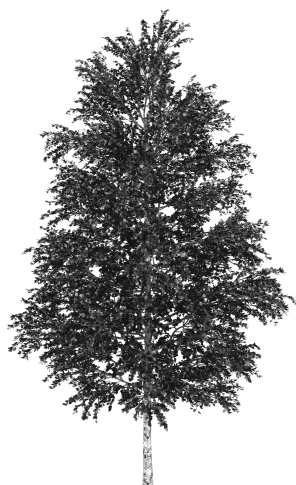
230. Kui kõrged on Eesti-maa kõrgemad puud?
Arvuta. Täida lüngad.

$$98 \text{ m} - 34 \text{ m} - 20 \text{ m}$$

$$12 \text{ m} + 20 \text{ m} + 11 \text{ m}$$

$$7 \text{ m} + 9 \text{ m} + 20 \text{ m}$$

$$65 \text{ m} - 21 \text{ m} - 12 \text{ m}$$

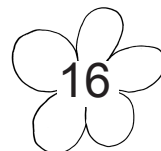
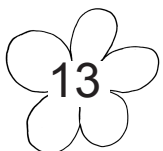
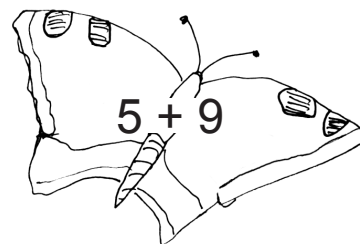
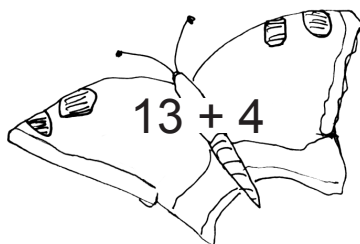
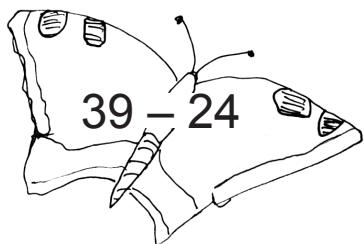
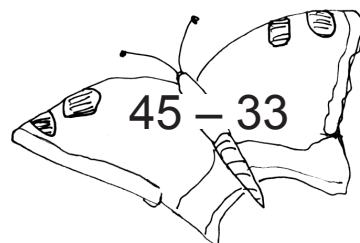
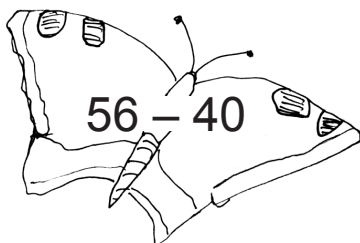
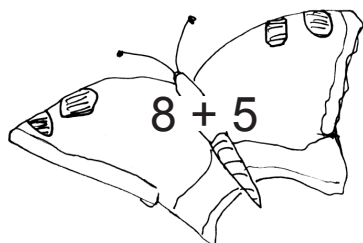
Järjesta Eesti-maa kõrgemad puud. Alusta kõige madalamast.

..... , ... , ... , ...

Eesti-maa kõige kõrgem puu on ..... ,
mille kõrgus on ..... meetrit.

231. Leia igale liblikale lille-õis.

Värvi liblikas ja õis sama värvi.

232. Arvuta. Lahenda mõistatus.

$84 - 34 = \dots\dots$ **K**

$50 + 17 = \dots\dots$ **O**

$67 - 5 = \dots\dots$ **Ü**

$30 + 25 = \dots\dots$ **T**

$88 - 32 = \dots\dots$ **U**

$21 + 15 = \dots\dots$ **M**

$70 - 9 = \dots\dots$ **I**

$36 + 23 = \dots\dots$ **S**

$86 - 45 = \dots\dots$ **E**

$41 + 12 = \dots\dots$ **N**

$69 - 60 = \dots\dots$ **H**

$28 + 11 = \dots\dots$ **G**

$75 - 32 = \dots\dots$ **L**

50	67	9	55	56	36	61	59	41	53	61

59	62	39	61	59	41	43

SISUKORD

Nädal	3
Kuu	7
Aasta	14
Kell.....	19
Tund.....	23
Minut.....	29
Kerge – raske	40
Kergem – raskem	41
Kaalud	44
Kilogramm	45
Mahuühik – liiter	60
Nimega arvud (kordamine).....	68
Nimega arvude liitmine ja lahutamine.....	70
Sirglõigu mõõtmine ja joonestamine.....	89
Nelinurk. Nelinurga joonestamine.....	96
Kordamine	102